

FRENK LARAMI

DOCK HOLIDAY

CENA 30 DINARA

BROJ 129

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

FANTOM
LJANA
ESTAKADA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

FRENK LARAMI

FANTOM LJANA ESTAKADA

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

**EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 129**

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Frank Laramy
LIANO ESTACADO

Recenzija:
Radomir Milosavljević

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Marija KEČKEŠ
Marija FEHER
Ilona PISAR

Štampa: 2. VIII 1982
Tržište: 7. VIII 1982.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM—OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala: Frank Laramy—LIANO ESTACADO
Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Sitan pesak pustinje Ljano pokrio je konja tako da se nije moglo razaznati da je šarac. Umorno je vukao noge, iako ga je čovek vodio za uzde.

Povetarac je pokretao pesak, talasao ga kao more i stvarao nepodnošljivu jaru. Na nebu su lešinari lebdeli gotovo nepomičnih krila. Već danima su sledili čoveka i njegovog konja.

Upravo kada bi se sunce kao užarena lopta pojavilo na istoku, doletali bi iz pravca Džakarila planina.

Lešinari su bili uporni, osećajući da prate svoj budući siguran plen.

Oaze u beskrajnoj pustinji Ljana bile su malobrojne, a još malobrojniji belci koji su ih poznavali.

Uprkos tome, uvek je bilo ljudi koji su kretali kroz Ljan. Mnogi su taj poduhvat plaćali životima. Njihovi su se skeleti belasali iz peska.

Ovde su postojali samo žege, pesak i sunce, a život i smrt su bili zbratimljeni.

Žuti pesak je pekao oči, mešao se sa znojem i uvlačio u svaku poru, škripitao među zubima i otežavao ljudima i životinjama disanje.

Šta li je nateralo ovog usamljenog čoveka u paklenu pustinju?

Bio je visok i vitak. Kaput je okadio o vrh sedla. Crne pantalone su mu bile prašnjave sve do kolena, a bela, znojem natopljena košulja vezana crvenom svilenom mašnom. Krajnje neobičan prizor: ovako elegantno odeven čovek usred Ljana. No, izuzev lešinara, nije bilo živog stvora da to vidi.

Je li taj čovek sit života ili umobolan?

Ne, ni jedno ni drugo. Prosto, prezirao je život. Sledio je smrt putevima i bespućima starog Zapada.

Put koji je prevalio od obale Atlantika kroz divlji Zapad, bio je ladan dramatičnih događaja i životnih opasnosti. Jedan beočug strašniji od drugog.

Opstao je uprkos svemu, i postao jači i tvrdi. Sa lica mu je nestalo gradsko bledilo, a oči su mu postale još ledenije plave.

Nije mu samo lice postalo tvrđe. Duboko u njegovom biću kao da se obrazovala kamena ljuska i zauvek su mu zatvorila srce gorka iskustva poslednjih godina.

Bio je odbačen kao poslednji otpadnik ljudskog društva. Svi bi ga izbegavali čim bi saznali njegovo ime.

Čuvari zakona bi odahnuli s olakšanjem kada je napuštao njihove gradove. Zazirali su svi: od šerifa, preko varalica na kartama, kavgadžija, do razbojnika i ubica, od njegovih poslovično brzih i nepogrešivih revolvera.

Gde god se pojavio, privlačio je kao magnet sve sumanute strelce, ubeđene da su još brži od njega. No, na dalekom Zapadu nije bilo bržeg strelca od Doka Holideja. Sve te okolnosti su, pre svega, najviše otežavale život baš samom Holideju.

U gradu, koji je pre nekoliko nedelja napustio, njegovo ime nikada neće biti zaboravljeno. Došao je iz Abilene, dole na reci Smoki. Jahao je kroz indijansku teritoriju Oklahome, a onda nastavio ka Teksasu do ivice ozloglašene peščane pustinje Ljano Estakado.

Zbog čega je izabrao baš taj opasan put prema jugu, nikome nije bilo jasno. Možda je tražio smrtnu opasnost, hteo da izaziva smrt.

Ovog puta je čak osetio njen topli dah. Njegov verni šarac je hramao. Dan ranije je povredio zglob. Mogaao je da ostane u sedlu i goni do smrti povređenu životinju. To bi ga možda spaslo.

Međutim, nije mogao tako da postupi sa jedinim vernim prijateljem. Zbog toga je hodao, upadajući u pesak i veoma sporo napredovao. Zalihe vode bile su mu pri kraju, a granica pustinje još veoma daleko.

Čuveni pokeraš Dok Holidej, znao je da ovoga puta ima veoma loše karte u rukama.

Upaljenih očiju posmatrao je horizont. No, ničeg osim peska.

Pomilovao je životinju po vratu.

– Migo, izgleda da smo ovog puta obojica u bezizlanoj situaciji.

Izgledalo je da je šarac razumeo. Oborio je glavu i pogledao povređenu nogu.

– Gore glavu, prijatelju! Nisi sam. Ja te neću ostaviti na cedilu! Zašto bih te i ostavljao? Bez tebe ionako nikuda ne bih stigao.

Pogledao je šarcu povređenu nogu i utvrdio da je otok još veći.

– Za danas je naše putovanje okončano.

Izvukao je sat iz džepa i utvrdio da je tek tri po podne. Sunce će pržiti još nekoliko sati. Na horizontu nije bilo ni jednog drveta, kameana, ničeg što bi stvaralo i najmanju senku.

Onda se dogodilo nešto neobično.

Konj je učinio nešto, što inače nikada nije. Nastavio je dalje hramajući pored Holideja i tiho rzao.

Kockar je s čuđenjem gledao za

životinjom. Nikada do tada nije makla s mesta, a da joj on to ne naredi.

No, šarac je bio indijanski konj, kojeg su crvenokošci dresirali. Oni su to činili na poseban način, razvijajući u njima osobine koje se inače sreću samo u lovačkih pasa.

Nemajući kud, Holidej pođe za konjem, prepuštajući mu vođstvo. Odjednom, u daljini, primetio je grupu drveća, koja kao da je izranjala iz peska.

Fatamorgana!

Međutim, prizor je ostao. Nije bilo priviđenje. Nastavio je put i obreo se pred udoljinom.

– Prokletstvo, šta li je ovo?

Ono što mu je ležalo pred očima usred peščane pustinje delovalo je krajnje neverovatno. Udoljica se prostirala na površini od najmanje hiljadu kvadratnih jardi. Džinovski kaktusi, drveća, bufalo trava! Izvor je doneo život u ovu udoljicu i značio spas jahaču i njegovom konju.

Holidej je još uvek stajao na istom mestu i s nevericom posmatrao udoljicu. Gledao je za svojim konjem, koji je hitao koliko je mogao prema izvoru.

Ugledao je još nešto. Nedaleko od izvora ležao je čovek!

Nije se pokretao. Izgledalo je da spava.

Nalazio se u senci drveta, a neko-

liko koraka dalje, njegov konj oborene glave. Spava li?

Džordžijanac nije mogao da odagna zlu slutnju, prilazeći mu.

Opazio je da mu je košulja razdrljana i krvava.

Bio je to stariji čovek. Bujna, razbarušena kosa belela se kao večno snežni izvori planina.

Dok Holidej kleče kraj nepomičnog čoveka.

Ovaj s mukom otvori oči.

– Ko ste vi?

Kockar nije mogao da razabere samrtnikove reči.

– Ko ste vi? – ponovio je starac.

– Zovem se Holidej – uzvрати Džordžijanac. – Ne bi trebalo da govorite. Pogledaću vam ranu.

Ranjenik odmahnu glavom.

– Pustite to. Nema mi pomoći. Dajte mi vode.

– Popijte malo vode, a zatim i gutljaj viskija. Dobro će vam činiti.

– Zovem se Pat Džeferson. Vodič sam. Čovek, koji je pucao na mene, je bedna hulja Klark Levis.

– Zbog čega je pucao na vas?

– Radilo se o nekoliko bednih dolara, koje sam imao u bisagama. Upoznao sam ga preko u Lamesi... Nije ostavljao loš utisak... Saznao je da sam vodič kroz pustinju. Zamolio me je da ga odvedem u Novi Meksiko... Ponudio mi je veliku sumu... Putovali smo četiri da-

na... dovde do oaze. Mislio sam da sam jedini koji za nju zna. Prokletstvo... sada mi je puklo pred očima. Tom lupežu nije stalo samo do nekoliko dolara, nego i do ovog izvora. Smera neki prljav posao s ovom oazom.

– Nemojte se uzrujavati – opominjao ga je Holidej, prinoseći mu flašu s viskijem.

– Moram govoriti dok mogu. Osećam da mi se bliži kraj, mister. U Lamesi imam kćerku, Beti. Stanuje u ulici Morning. Molim vas napišite joj pismo kad iziđete iz ovog prokletog peska.

– Otići ću odavde kada vama bude bolje.

– Znam ja da mi je odzvonilo. Ne treba me tešiti. Učinite mi uslugu i napišite Beti nekoliko redova. Napišite joj da se uda za Dana. On je dobar momak. I ne zaboravite da navedete ime razbojnika koji me nosi na savesti.

– Ipak bih vam pogledao ranu. Ja sam lekar.

Mrak se polako spuštao. Žega je popuštala. U daljini se čulo zavijanje šakala.

– Oni su kao lešinari – procedi stari vodič. – Dolaze samo onda kada u nama nema više života. No, da li su gori od nas, ljudi? Ja mislim da nisu.

– Možda nisu svi tako zli – prijeti Holidej.

– U pravu ste. Nisu svi isti. Ali, kako da razlikujemo dobre od zlih. Vidite... na primer... tog Klarka Levisa. Nikada ne bih pomislio da može da bude ubica. Ima glatko pravilno lice, gotovo bez bora, iako mu je sigurno trideset godina. Tamna kosa i crne oči. Ličio mi je na Meksikanca. Tvrdio je da je sa severa, iz Viskonsina.

Džordžijanac ga prekide.

– Možda je bolje da se ne naprezete toliko.

– Pustite me. Srećan sam što razgovaram s vama. Možda je dobro da vam... Mladi ste, pa ćete možda naleteti na tog lupeža. Gotovo da zaboravim najvažnije. Treba da vam kažem kako da se izvučete iz ove paklene pustinje. Jašite dalje pustinjom sledeći sunce, i nemojte dozvoliti da vas žega spreči. Ne varavajte se da je noć bolja, i da će vam zvezda biti putokaz. Oko sto pedeset milja zapadno odavde, nalazi se Rosvel na reci Rio Pekos. Često sam išao baš tim putem, no, ni vi, ako se držite mojih uputstava, ne možete promašiti reku. Ponesite dosta vode, pa vam se ništa ne može dogoditi.

– Ostaću dok moj konj ne bude mogao da trči, a vama bude bolje.

Starac je dobio žestoke napade kašlja. Celo telo mu se treslo. Kada je klonuo, rekao je krkljajući.

– Jašite na zapad... – i izdahnuo. Glava mu je klonula na stranu.

Dok Holidej ustade i pođe prema ivici udolice. Na istoku se pojavio nestvarno žut mesec, dajući pesku neki avetinjski odsjaj.

Opet je sudbina navalila težak teret na kockareva pleća. Starčeva priča ga je potresla. Sišao je do izvora i pokrio ga ćebetom, a onda i sam legao iscrpljen. No, san mu nije dolazio na oči.

Novi dan je počeo tužnim poslom.

Sahranio je starca između dva žbuna. Nije bilo kamena kojim bi mogao da osigura humku. Ovako visoku pešćanu humku će večiti vetar pustinje brzo razvejati na sve strane.

*

Dok Holidej je ostao još tri dana u oazi, negujući konja. U zoru petoga dana krenuo je. Poveo je i vodičevog konja i natovarao ga vodom...

*

– Hajde momci, prežite konje! – odjeknuo je O'Koneljev glas prostranim dvorištem konjušnice. – Za pola sata treba da krenete.

Čarl O'Koneli bio je visok i sna-

žan koliko i bogat. Iznajmljivao je kola i konje. Njegove zaprege su se mogle videti u pola Teksasa, a i u Novom Meksiku. No, nije samo iznajmljivao zaprege, nego je prevozio i svoju robu za svoj račun. Veliki magacini okruživali su prostrano dvorište. U njima je bilo svega što je bilo na Zapadu od životne važnosti: soli, brašna, tkanina, petroleja, lampi, revolvera, pušaka i konopaca, sedla i ostalog pribora za konje. Jednom reči, nije bilo ničeg što se kod O'Konelija nije moglo naći.

O'Koneli je imao samo tri brige: novac, svoju kćer Tresu i gnev što nema sina. Iako je bio veoma bogat, prvi je ujutro počinjao da radi, a poslednji išao na počinak.

Tog dana upustio se u novu vrstu posla, smatrajući je najboljem u svom životu.

Kraj njega je stajao visok čovek glatkog lica, tamnih očiju i tamne kose. Posmatrao je kako vozači prežu dvanaestoro kola.

Irac O'Koneli ga munu u rebra.

– Ovog puta će biti dvanaest zaprega. Ako se zdravi vratite, pravi posao tek ima da počne.

– Vratićemo se zdravi, mister O'Koneli, budite uvereni.

– Šta znači budite uvereni? To je suviše krupna izjava. Videćemo tek kada se svih dvanaest kočija bude vratilo u moje dvorište.

Klark Levis je bio siguran u svoj poduhvat. Poslednjih dana se žestoko ubeđivao sa trgovcem.

O'Koneli je hteo da plati tek kad se karavan bude vratio. Ubica Levis je na to pristao. Dvadeset četiri čoveka je trebalo da prati kolonu vozila. Ako bi samo jedan među njima uspeo ponovo da nađe oazu u pustinji, ceo Levisov plan bio bi uništen.

Međutim, razbojnik nije imao nameru da večito krstari kroz usijani pesak. Samo jednom je hteo da im pokaže izvor. Onda bi posao za njega bio završen.

Za O'Konelija, koji je razvio posao sa Luizijanom, Teksasom, Arkanzasom, izvor u pustinji predstavljao je zlatan rudnik. Njegove zaprege su ranije morale da obilaze pustinju produžujući put i po nekoliko stotina milja.

Istina, bogati trgovac je čuo za Pata Džefersona, čak i pokušao da s njim sklopi posao, no, starac je tvrdoglavo čuvao svoju tajnu.

Mnogi ljudi, koje je Džeferson u toku svog života proveo kroz pustinju, pokušavali su kasnije da sami nađu put. Međutim, nikome nije uspelo, izuzev jednom – Klarku Levisu.

Posao, koji je sada Levis sklopio, bio je natopljen krvlju starog vodiča.

Bogati Irac je mahao karavanu, koji je upravo kretao.

– Mnogo sreće i do skorog viđenja!

Klark Levis obode konja. O'Koneli ga je posmatrao, ispunjen čudnim predosećanjem.

– Nemam baš mnogo poverenja u tog momka – mrmljao je trgovac sebi u bradu. – No, videćemo, ne može mi uostalom, naškoditi. Ako se ne izvuku moja kola, neće ni on. Novac će dobiti tek kada se kola vrate.

*

Dva dana kasnije, karavan je stigao na ivicu pustinje. Raspoloženje vozača nije baš bilo dobro, jer im je tek tada Levis saopštio kojim putem će ići.

U Rosvelu niko nije smeo o tome ništa da zna.

Krenuli su pustinjom. Karavan je ostavljao za sobom oblak prašine. Konji su nevoljno vukli zapregu, a ljudi išli sa strane, da bar izbegnu uskovitlane oblake peska. Svi su vezali marame preko nosa i usta.

Uskoro su daleko na horizontu ugledali jahača.

Dolazio je iz pustinje, i to iz pravca kojim je karavan upravo krenuo.

Klarka Levisa obuze zla slutnja.

Tek sada mu je bilo jasno da je počinio ogromnu grešku. Ostavio je Džefersona i njegovog konja!

Pokušavao je da odagna takve misli. Ko je mogao da nađe usamljenu oazu? Zar starac nije govorio da jedino on zna za izvor u pustinji?

Levis je zaustavio konja da vidi jasnije. Da, jahač je upravo išao prema njima.

Ubica potera konja prema karavanu.

– Ovde skrećemo prema jugu – naredio je vozaču prvih kola.

Ovaj bez reči okrete konje.

Nekadašnji vodič, kojeg je O'Koneli odredio da prati karavan priđe Levisu.

– Šta sada ovo znači? Sami ste tvrdili da treba ići prema istoku?

– Jedan jahač ide prema nama. Bolje da ga izbegnemo.

Vodič po imenu Gresham okrete glavu.

– Ne znam šta bismo to imali da sakrivamo. Ne nosimo oružje Indijancima.

Zločinac se osmehnu izveštačeno.

– Ne, oružje nemamo u kolima. No, teret koji ja nosim je u glavi. Vredi koliko stotinu karavana.

– Ako neko hoće da nas sledi, neka mu bude – uzvрати Gresham mrzovoljno. – Uostalom, trag koji ostavljamo dovoljno je širok. Ono

što ste sada učinili, mnogo je upadljivije nego da smo zadržali isti kurs.

Levis nije podnosio ovog vodiča. Uostalom, nesimpatije su bile uzajamne. Gresham je podozrevao u ispravnost Klarka Levisa. Ovo skretanje karavana samo je još potkrepiło njegove sumnje. Priču o oazi u pustinji smatrao je izmišljotinom, bajkom.

Vodič je, mislio je Levis, razbojnik i da karavan hoće da namami u klopku. Još u Rosvelu je ispričao O'Konelu o svojim sumnjama. Bogaći trgovac ga je umirivao.

– Ako bi do toga došlo, imate uz sebe dvadeset i četiri dobro naoružana čoveka. Bilo bi smešno da ne iziđete na kraj sa nekolicinom razbojnika.

Levis je netremice dvogledom posmatrao jahača. Mogao je da razazna šarca kojeg je jahao. Trenutak kasnije, ugledao je i tovarnog konja i ukočio se od užasa. Bio je to riđan.

– Prokletstvo, riđan! Svetla griva, svetao rep!

Pat Džeferson, njegova žrtva, jahao je upravo takvog konja. Ubrzo je otkrio i sedlo na leđima riđana. Ko još kroz pustinju vodi osedlanog tovarnog konja?

Možda je životinja napustila oazu i naišla negde u pustinji na jahača?

Ovu umirujuću pomisao morao je brzo da odbaci. Konj nikada ne bi napustio izvor i krenuo u pustinju po svojoj volji.

Zaključak je sam po sebi nameštao. Stranac je našao njegovu oazu i naravno ubijenog starca!

Ovaj čovek nipošto ne sme da stigne do grada. Ipak, nije smeo da puca na stranca. Moraće da razmisli kako da ga na drugi način zauvek učutka...

II

Dok Holidej je odavno primetio karavan čak pre nego što je Levis njega ugledao. Uostalom, ogromni oblak peska nadaleko se mogao videti.

Bilo je neobično sresti karavan u pustinji, ali, ne i isključeno. Neobično je bilo jedino to što da su kola odjednom skrenula prema jugu.

Kockar zaustavi konje.

– Šta li mu najednom bi?

Njegovo iznenađenje bilo je potpuno opravdano. Ko još vijugavo ide kroz žarki pesak?

Primetio je i jahača koji je pratio karavan. Dok Holidej zviznu kroz zube.

– Ti momci nešto kriju. Morali su me primetiti.

Nastavio je put.

Šta ga se konačno tiče ko su ovi ljudi, i šta su natovarili na kola?

U suštini, radovalo ga je da se ni s kim ne sreće. Pojava karavana mu je potvrdila da je išao dobrim pravcem. Trebalo je samo da sledi tragove kola i iziđe iz pustinje.

*

Tišina noći obavila je pustinju Ljana.

O'Konelijeви ljudi su od kola obrazovali neku vrstu utvrđenja. Bilo je to pre iz navike nego iz opreznosti. Ovde u pustinji, teško se mogao očekivati napad.

Jedino Klark Levis nije rasedlao konja. Vezao je konja za kola, i stajao nekoliko koraka dalje, pušeći. Stari vodič ga je posmatrao ispod oka. Levis je osećao poglede. Okrenuo se i prišao Greshamu.

– Vama žega mnogo smeta, mister.

– I vama takođe – uzvрати vodič suvo.

– Zašto ne legnete?

– To pitanje bih ja vama mogao da postavim, mister Levis.

– Vi nemate šta da pitate. Greshame. Ja vodim karavan. Ja sam taj koji treba da postavlja pitanja, budući da snosim odgovornost.

Stari skoči sa kola.

– Koliko da ne bude zablude, karavan vodim ja...

– Šta to govorite? Otkada ste to vi vođa karavana?

– O'Koneli mi je naložio da vama prepustim vođstvo samo dotle dok sve bude teklo po dogovoru.

– Pa šta?

– Vi ste promenili pravila igre.

– Kakva to pravila igre?

– Objašnjenje zbog kojeg smo promenili kurs, krajnje je neprihvatljivo, neubedljivo.

Levis je kipteo od gneva, trudeći se pri tom da se obuzda.

– Jedno ipak ne shvatam – rekao je uzdržljivim tonom. – Zbog čega mi O'Koneli o tome nije govorio ništa? Možda ja u to ne verujem?

– Imam načina da vas uverim. To naređenje mi je dato napismeno.

Levis bi ovog čoveka po drugim okolnostima bez oklevanja ustrelio. Bio je okoreli zločinac iz Teksasa, a pravo ime mu je bilo Bleki Džons. Otac mu je, još dok je Bleki bio dete, obešen, kao konjokradica. Majka mu je radila u krčmi. Sve je to doprinelo da Bleki Džons postane ono što danas jeste.

Kockar – varalica, revolveraš, razbojnik, ubica!

Najbolji alat za njegov posao bio mu je lice lepo i glatko. Delovalo je gotovo bezazleno. Oči su mu bile tako crne, da se u njima nije moglo ništa pročitati.

Baš ove noći počinio je krupnu grešku.

*

Dok Holidej se smestio iza jedne peščane dine da tu prenoći.

Ponoć je prevalila kada ga je iz sna trglo rzanje šarca.

– Šta je Migo?

Ubrzo je čuo škripu sedla. Može li biti puka slučajnost što se usred ogromne, nepregledne pustinje jahač prolazi pored njega na puškomet. Da nije Indijanac? Ne, crvenokošci ne osedlavaju konje.

Kockar iz Džordžije je osluškivao napregnuto. U nekoliko koraka bio je kod konja. Uvio je svoj pokrivač tako kao da izgleda pod njim neko spava. Otrčao je nazad do dine i u pesku iskopao sebi ležište.

Jahač se približavao tiho. Zaustavio je konja na dve stotine jardi od Holideja, i kliznuo iz sedla. Šunjao se oprezno, i približio konjima. Pri bleđoj mesečevoj svetlosti, kockar ugleda kako svetluca cev revolvera.

– Tako dakle stoje stvari? Čekaj, amigo, presešće ti ova šala.

Bleki Džons ili Klark Levis podiže cev i nanišani na zamotani pokrivač. Šest puta je povukao obarač.

Pucnji su se prolamali kroz noć.

Konji su uplašeno poskakivali. Migo je kopitom zakačio razbojnika.

– Prokleta životinja – opsovao je Levis i protrljao bedro, a onda pogledao pokrivač.

– Ovome je dovoljno – rekao je dovoljno glasno da ga je Holidej mogao čuti. Gurnuo je nogom pokrivač i ugledao gomilu peska.

– Prokletstvo, šta je sad ovo?

Pre nego što se osvestio, čuo je glas iza sebe.

– Mrtvac je već sahranjen, mister.

Levis se naglo okrete. Strah mu je ušao u kosti. Ništa nije mogao da vidi, osim peska. Povukao je obarač. Igla je udarila u prazno.

Holidejev metak zazvižda i skide mu šešir sa glave.

– Ako ne ostanete tu gde ste, mister, sledeći metak će prosvirati pola pedlja niže, i – odjeknu metalan kockarev glas.

– Ko ste vi? – upitao je Levis, držeći ruke iznad glave.

– Čovek kojeg ste upravo ustrelili.

– Šta hoćete od mene? – upitao je drhtavim glasom.

– Da vam prosviram metak kroz glavu kad saznam šta ste vi hteli od mene.

Razbojnik je grozničavo tražio odgovor. Pomoć mu je došla neočekivano, od čoveka od koga se najmanje nadao.

*

Gresham je pošao da sledi Levisa. Kada je čuo pucnje, obo je ko-
nja.

Kockar i ubica su čuli jahača. Džordžijanac je ostao da leži, a razbojnik se okrenuo.

Vodič mu se približio bez straha.

– Šta se dešava?

– Napadnut sam – slaga Levis drsko. – Pucao je na mene.

– Ako to još jednom ponovite, onda ću doista pucati na vas, prijatelju – čuo se kockarev glas. – Ko ste vi? – obratio se starom vodiču.

Ubica je hteo da se umeša, ali ga je Gresham preduhitrio.

– Vodimo karavan preko Ljana. Ja, istina, ne znam šta se ovde odigrava, ali vam velim da smo mi miroljubivi ljudi, i ne želimo ništa drugo izuzev da izvršimo svoj zadatak.

– To je prilično neuobičajen način, kojim taj zadatak izvršavate.

– Pucajte na tog momka! – siktalo je Levis na vodiča. – On nas sledi.

– To vam ne verujem – uzvratilo stari, a onda se obratio Holideju.

– Šta ste hteli da kažete onim „neobičan način“.

– Pitajte ovog strelca, on to zna bolje. !

– Nikom ne dugujem objašnjenje.

– U redu, kako hoćete – zaključio

Gresham. U tom slučaju, vratiću karavan u Rosvel.

– Stojte! – uzviknu ubica. – Ne možete me ostaviti na cedilu. Ovaj lupež će me ustreliti.

Možda bi zločinac upotrebio i oštrije reči, da mu se jedan metak iz Holidejevih niklovanih revolvera nije zario u potpeticu.

Levis poskoči uplašeno.

– Jeste li poludeli?

– Ja nikako! – uzvratila kockar hladno.

Stari vodič je krenuo dalje.

– Morate ostati ovde! – vikao je Levis. – Ja više nemam oružja. – Gresham se nije obazirao. Međutim, posle nekoliko jardi je promenio mišljenje i vratio se do vozača.

– Hoću da znam šta se ovde zbiva.

– To mogu i ja da vam ispričam – javi se Holidej. – Vaš pratilac je pokušao da me ustreliti na spavanju.

– Šta? – uzviknu Gresham. U tog momka od samog početka nisam imao poverenja.

– On laže... – siktalo je Levis. – On...

– Još jednu reč, pa ćete zauvek zaboraviti da govorite – preseče ga kockar ledeno.

Odjednom, stari vodič uzviknu.

– Samo nam je to nedostajalo!

– Šta se zbiva? – upita Holidej.

Gresham nije odgovorio. Okrenuo se i uspeo na peščanom dinu.

Sada je i kockar čuo neobično zviždukanje u vazduhu.

– Dolazi oluja...

Holidej je znao šta to znači.

I Levisu je bilo jasno u kakvoj se opasnosti nalaze. Potrčao je prema svom konju i uzviknuo uzbuđeno.

– Moramo nazad do kola!

– Zavežite, Levis! Ako se ne varam, za to imate dosta razloga.

U dva skoka, Holidej se stvori kraj razbojnika i dokopa ga za mišicu.

– Rekoste li: Levis? – upitao je vodiča.

– Da, zove se Klark Levis. Hajdemo. Ne smemo gubiti vreme!

– Pustite me, moram da krenem! – otimao se Levis.

Stisak nije popustio.

– U pustinji je čovek koji više ne može da jaše – rekao je Holidej otegnuto.

Zločinac oseti kako mu se grlo suši. Sve mu je bilo jasno. Džeferson nije bio mrtav kada je on napustio oazu. Ovaj stranac je, dakle, bio brži od nemilosrdne smrti kojoj je prepustio svoju žrtvu.

– Možda se sećate Pata Džefersona – nastavio je Džordžijanac. – On mi je nešto naložio pre nego što je izdahnuo.

– Nikad nisam čuo to ime.

– Ja sam, međutim, čuo vaše sasvim razgovetno.

Situaciju je spasio vodič. Prišao im je i upozorio.

– Ja ne znam o čemu se radi, ali, svaka rasprava i obračun mogu da pričekaju. Ako odmah ne krenete, ne vredi ni polaziti.

– U redu, kasnije ćemo to raspraviti. Hajde, penjite se na konja Levisa!

Stari vodič je napregnuto posmatrao nebo.

– Možda ćemo ovog puta imati sreće. No, ne verujem.

Jahali su galopom prema jugu. Životinje nije ni trebalo goniti. Grabile su načuljenih ušiju, osećajući da se nevreme približava.

Odjednom, Gresham zaustavi konja.

– Prekasno je i nećemo više uspeti da se dokopamo kola!

– Nastavićemo, mister – uzvрати Holidej. – Ostali ovde ili jahali dalje, sasvim je svejedno. Pesak je svuda.

Odjednom je oluja počela.

Prvo je to bio blagi dašak vetra, preslab da uskovitla pesak sa tla. No, to je trajalo samo nekoliko sekundi, a onda, pesak počeo da se kreće. U početku su se dizale samo pojedina zrnca, a onda je ispred jahača lebdela čitava peščana koprana.

Pakao je počeo.

Nije bilo moguće ni za trenutak

otvoriti oči. Holidej je morao da pusti Džefersonovog konja. Životinja je tako zatezala uzde da je na kraju morao da odustane.

Oluja je divljala. Holidejev konj je u trenutku straha izbacio jahača iz sedla. Ostao je neko vreme onesvešćen. Kada je otvorio oči za delić sekunde, pesak ga je gotovo zatrpao.

Od vodiča i Levisa ni traga. Samo je video nešto dalje konja bez jahača.

Njegov Migo!

– Bar si ti tu!

Tornado je počeo da popušta. Kockar napoji konja iz šešira i sam otpi nekoliko gutljaja. Morao je da štedi vodu, jer, tovarnog konja više nije imao.

*

Ujutro sledećeg dana, ugledao je uskovitlani pesak u daljini. To je mogao biti samo karavan. Grabio je prema zapadu.

Jedan jahač se odvojio od karavana i pošao Holideju u susret.

– Loše – govorio je kockaru. Izgubili smo dvojica kola i to baš jedna sa zalihama vode.

– Gde je Levis?

Gresham sleže ramenima.

– Nisam ga više video.

– Znači, ovog puta mu je uspelo

da umakne – zaključí Džordžijanac.

– Možda ga je pesak zatrpao.

Holidej odmahnu glavom.

– Ta sorta se ne zatire lako.

– Poznajete li ga od ranije?

– Ne, znam samo njegovo ime. A to je ime ubice!

– Jeste li vi predstavnik zakona?

– raspitivao se vodič. – Mislim, pošto ste mu za petama.

– Nisam mu za petama, ali, ako se još jednom sretnemo, poslaću ga iza rešetaka.

– Hoćete li s nama? – pitao je Gresham.

Dok Holidej je trenutak oklevao.

– Kako stojite sa zalihom vode?

– Loše – uzvratí vodič. – Računali smo s izvorom do kojeg je Levis trebalo da nas odvede. Osim toga smo i jedna kola s vodom izgubili u oluji.

– Znači, tamo je hteo da vas vodi?

– Da, tobož. No, ja u tu dazu nisam od samog početka verovao. Čak sam odmah posumnjao da se iza te priče krije neko razbojništvo.

– Izvor postoji. Ja sam lično bio tamo, no, ako nemate dovoljno zalihe vode, put je predug.

– Znae za izvor? – iznenadi se Gresham. – Ako je to doista tako, mogli biste se obogatiti.

– Znači, Levis je pravio posao sa vama?

– Ne sa mnom – uzvratí vodič – nego s mojim gazdom.

Zatim je ispričao strancu kako je pogodba načinjena.

– Novac još nema u rukama?

– Ne bih se baš mogao zakleti, ali, pretpostavljam. O'Konel i nije počinio grešku da ga unapred isplati. Stari je to lisac.

– Koliko još ima do reke?

– S kolima tri dana – uzvratí vodič.

– Onda ću ja da odjašim napred. Da li da poručim vašem gazdi neka vam pošalje jedna kola s vodom u susret?

– Ako mogu na vas da se oslonim, mister, onda neću slati nikog od svojih ljudi u Rosvel.

– Možete se osloniti na mene – uzvratí je Džordžijanac i podigao ruku u znak pozdrava.

Gresham je gledao za njim, ne znajući šta da misli o ovom strancu, kojem čak nije znao ni ime.

*

U pustinji je bio još jedan čovek, koji je gledao za Holidejem. Bio je veoma daleko, tako da se golim okom nije mogao primetiti.

Klark Levis, zločinac, preživeo je oluju. Slučaj je hteo da ga je konj odveo do u blizinu karavana. Međutim, ubica je izdaleka pratio karavan. Bilo mu je jasno da je proigrao ovaj posao. Ipak, nije mogao da se pomiri s tim. Mora da nađe načina da se dokopa novca. Izuzev

njega i stranca, niko nije znao za oazu.

Znači stranac ne sme živ da stigne u Rosvel.

Obo je konja i krenuo za strancem. Držao je rastojanje tako da niko iz karavana ne bi video.

Bio je to za njega pakleni put, jer je imao samo jednu čuturu s vodom. Osim toga, nije imao oružja. Mora pre stranca stići u grad i nabaviti pušku ili revolver.

I doista, stigao je dan pre Džordžijanaca u Rosvel. Morao je da ostavi konja na ulasku u grad, jer je životinja slomila prednju nogu i nije više mogla da ustane. Sklonio je sedlo u šipražje na obali Rio Pekosa i nastavio peške.

*

Ime mu je bilo Kamden Leti, kauboj po zanimanju, sa velikim revolverom o bedru.

Više od toga nije posedovao. Međutim, i to je bilo dovoljno da ga ovog puta uvuče u propast.

Leti je radio na O'Konelijevoj ranči. Bio je dobar gonič, pošten, marljiv. Irac O'Konel ga je postavio za nadzornika.

Nadzornik je pratio kćerku svoga gazde u grad. Trebalo je da se vrati na ranč u brda pre nego što padne mrak.

Za mladu devojkicu je nadzornik Leti bio drugi otac. Vodio je sa so-

bom na pašnjak još pre nego što je naučila da jaše. Letiju bi oči zasijale čim ugleda lepu Tresi. Ostareo je na ovom ranču. Vreme kada je mogao da se oženi odavno je prošlo. Zbog toga je Tresi O'Koneli smatrao, na neki način, svojom kćerkom.

Krenuli su sa ranča još u rano jutro, tako da su pred podne stigli u Rosvel. Tresi je obavljala kupovinu i provela dan s ocem.

Kada je sunce počelo da se povlači prema zapadu, Leti osedla konje.

– Zar ne bi radije ostala ovde noćas, Tresi? – pitao je O'Koneli.

– Zašto bih baš noćas ostajala? Leti i ja uvek polazimo kući u ovo vreme.

Stari nadzornik im priđe.

– Mislim da je vreme, gospođice.

– Polazim, Leti – uzvratila Tresi živahno, i poljubi oca. – Dakle, tata, do iduće nedelje!

– Dobro mi je čuvaj! – doviknu bogati Irac svom nadzorniku.

*

Put je vodio gotovo celu milju duž obale, a onda skretao na zapad. Voda Rio Pekosa imala je srebrnasti odsjaj pri svetlosti zalazećeg sunca.

Tresi O'Koneli zaustavi konja.

– Kako je lep kraj u kome živimo. Često ne mogu da verujem u priče

koji mi otac priča o minulim vremenima. Zar su ljudi doista bili tako zli, Leti?

– Nisu se ni danas mnogo izmijenili, gospođice. Ima ih i zlih i dobrih. Odjednom su čuli glas sa reke.

– U pomoć!

– Šta je to? – uzviknu devojka uplašeno.

– Ostanite ovde. Idem ja da pogledam.

Ugledao je čoveka kako nepomično leži na obali. Nadzornik kleče kraj neznanca.

– Jeste li ranjeni?

– Ne. Dolazim iz Ljana. Pomozite mi.

– Šta? Iz pustinje, bez konja?

– Konj mi je na drugoj obali. Morao sam ga ostaviti, jer je slomio nogu. – Ubica Klark Levis igrao je opasnu igru.

– Jeste li sami? – pitao je kauboja.

– Ne, jedna žena je sa mnom.

U to im je prišla Tresi O'Koneli.

– Ko je to?

– Ne znam. Kaže da dolazi iz Ljana. Moramo ga odvesti u grad.

– Biće kasno, pa moramo i ostati u gradu. Odjahaću, napred, Leti, da obavestim oca.

– U redu! Ja ću doći sa njim posle vas.

Devojka je odjahala, a Levis se tobož s mukom pridigao. Jedino oružje, koje je posedovao, bio je nož, sakriven pod prslukom.

Nadzornik pruži razbojniku čuturu.

– Evo pijte, okrepite se. Odvešću vas u grad.

– Mislim da ću moći, ukoliko mi pomognete da se popnem na konja.

Levis se osmehnu zlorado.

Krenuli su.

Smrt je sedela za leđima starog Letija.

*

Čarls O'Koneli je bio sa svojom kćerkom u dnevnoj sobi.

– Krajnje je vreme da stigne – rekao je bogati Irac i pogledao na sat.

Bilo je deset.

– Sve mi se ovo uopšte ne dopada – govorio je O'Koneli sebi u bradu.

– Šta ti se ne dopada! Šta je s tobom danas...

– Ne znam ni sam... Tek, imam loše predosećanje. Još večeras sam hteo da vas zadržim ovde. Nego, idi ti na počinak – dodao je uz osmeh. – Ja ću da sačekam Letija.

Čim je devojka zatvorila vrata za sobom, rančeroovo lice se uozbilji. Odmah je ustao, i uputio se preko dvorišta u kuću, u kojoj su spavali njegovi ljudi. Iznenadili su se, videvši tako kasno svog gazdu.

– Potrebna su mi dva čoveka da jašu sa mnom. Moramo tražiti Letija. Osedlajte konje, i izvedite ih tiho pred kuću. Ponesite baklje.

Deset minuta kasnije, umesto dvojice, svi momci su bili pred kućom. Znali su da se nešto ozbiljno moralo dogoditi, jer ih gazda nikada bez velike nužde nije dizao iz postelje.

– Idemo prema reci! – rekao je kratko i poterao konja.

Tek kada su stigli na obalu, O'Koneli zaustavi konja.

Zapalite baklje!

Svi su sišli s konja i ispitivali tlo.

– Pinto, gledaj dobro – rekao je Irac visokom mladiću koji je stajao kraj njega.

Pinto je bio poluindijanac i umeo odlično da čita tragove.

Uskoro je melez obavestio gazdu.

– Odjahali su u pravcu severa. Dva čoveka na jednom konju.

– Sledićemo tragove! Pinto, ti jaši prvi!

Posle izvesnog vremena Pinto podiže ruku.

– Jedan od dvojice na konju je krvario. Čak je izgubio veoma mnogo krvi.

– Grom i pakao! – uzviknu O'Koneli, ispitujući bakljom tlo. Ovde se nešto vraški ozbiljno moralo dogoditi.

Ispričao je svojim ljudima ono što je saznao od kćerke.

– Možda je stranac bio ozbiljno ranjen? – primeti Pinto.

– Tresu mi to nije pominjala. Čak i da jeste tako, zbog čega se Leti ne vraća? Zašto su prvo jahali prema gradu, a onda skrenuli na sever. Ne, Pinto, ovde nešto nije u redu.

– Da sledim i dalje trag, gazda?

– Naravno. Jedan od ljudi neka pođe sa nama. Ostali mogu da se vrate.

Našli su ga, čim je sunce izgrejalo. Ležao je opružen kraj reke. Vođa Rio Pekosa zalivala mu je čizme.

Ubica se nije potrudio da svoju žrtvu sahrani.

O'Koneli je stajao neko vreme kao okamenjen, a onda se obratio Pintu.

– Vidiš kako se to dogodilo?

– Ubijen je nožem s leđa, gazda.

– Uboden s leđa? – gotovo zareža Irac. – To mu je dakle bilo hvala za pomoć koju mu je pružio Leti. Taj pas mora dobiti kaznu koju zasluži. Ako treba, pratiću ga do na kraj sveta. Ti, Roje – rekao je kauboju – jaši nazad u grad i odnesi Letija. Pinto i ja nastavljamo.

Uprkos svim naporima, do kasnog popodneva nisu otkrili trag.

*

Na kraju pustinje, u nekadašnjem koritu Rio Pekosa prostirao se lanac brežuljaka, koji su Meskalero Indijanci nazivali Sivi brežuljci. Do tog venca brežuljaka, Holidej je stigao uveče, dana kada je Leti umro ubijen nožem. Doveo je konja u senku i oslobodio ga sedla. Legao je kraj životinje potpuno iscrpljen.

U isto vreme je i ubica Levis jahao prema Sivim brežuljcima. Tu je hteo da sačeka stranca. Znao je da su

šanse da ga pronađe veoma male, i da ga jedino kod ovih brežuljaka može sačekati u zasedi. Konj, kojeg je uzeo od svoje žrtve, bio je dobar. Nije obraćao pažnju što mu je na zadnjoj nozi utisnut O'Konelijev grb. I ukradeno oružje je bilo dobro. Iako je pušku i revolver Leti retko koristio, bili su u najboljem stanju.

Možda bi to bio poslednji Holidejev dan, da slučajno nije podigao pogled prema nebu, i tako primetio da nekog ima. Kockar brzo povuče konja u senku iza stene i kliznu iz sedla. Naravno, nije imao pojma ko je čovek na uzvišici. Srećom, postao je, zahvaljujući iskustvu, veoma oprezan.

Ostavio je konja i obilaznim putem krenuo prema uzvišici. Posle izvesnog vremena, našao se na zapadnoj strani na kojoj je ležao Levis.

U međuvremenu, mrak je osvojio. Holidej je pregledao okolinu. Uspeo je da nađe konja i razazna grb O'Konelijevog ranča.

Ipak, odlučio je da bude i dalje veoma oprezan.

Za delić sekunde, Levis je primečio čoveka kraj svoga konja i odmah uperio pušku.

Metak udari u stenu nedaleko od Holideja. Vešti kockar se hitro zakloni iza stene. Nije odgovorio vatrom, jer je smatrao da se nepoznati prevario. Da bi ga na neki način umirio, doviknuo mu je iz skloništa.

– Hej, mister, štedite olovo! Ja sam baš pošao do O'Konelija a vi ste jedan od njegovih ljudi!

Klark Levis je odmah prepoznao karakterističan strančev glas. Pogledao je prema svom konju. Nije mogao da ga vidi. Otkud strancu pomisao da sam jedan od O'Konelijevih ljudi? Da nije možda neko iz karavana krenuo napred?

– Šta je? – ponovo se javi Holidej. – Zbog čega ne odgovarate?

Kockaru je ćutanje strelca iz zasede bilo sumnjivo. Možda ima razloga da ćuti, jer, uopšte ne pripada O'Konelijevoj momčadi? Kako je došao na to da ukrade žigosanog konja?

– Ko ste vi? – najzad se oglasio razbojnik.

Holidej je za trenutak zatvorio oči, naprežući se da upozna glas koji je Levis, jasno, izmenio.

– Prokletstvo, tog momka znam, govorio je sa mnom.

Međutim, nije još otkrio da ima posla sa Džefersonovim ubicom.

– Zovem se Holidej. Krenuo sam u Rosvel.

Govoreći to, Džordžijanac nije izlazio iz zaklona.

Prezime Holidej je bilo prilično često u Sjedinjenim Državama, tako da Levis nije došao na pomisao da ima posla sa čuvenim Dokom Holidejem. Za njega je čovek koji je stajao dole u zaklonu bio prosto njegov neprijatelj kojeg treba ubiti.

– Nikada nisam čuo vaše ime, mister – uzvratio je. – Danas sam već bio jednom napadnut, pa sam postao oprezniji.

– Bez obzira na to, ne bi trebalo

da pucate na nepoznatog čoveka bez poziva!

Razbojnik je razmišljao grozničavo, a onda mu sinu spasonosna ideja.

– Vrz mali ste se oko mog konja, pa sam posumnjao da ga nameravate ukrasti!

– Vaš mi konj nije potreban. Možemo prestati da se igramo skrivalica.

– I ja sam za to – složi se ubica. – Dovedite svog konja i dođite gore. Bolje mesto za prenočište teško da se ovde u blizini može naći.

Upravo to nije smeo da kaže. Koji li bi čovek, ako iole poznaje Zapad, izabrao takvo mesto za prenočište? Osim toga, zar bi dole ostavio osedlanog konja, kojeg čak nije ni vezao.

Holideju je bilo jasno da čovek laže, i naravno, nešto skriva. Međutim, pravio se nevešt.

– Nije loš predlog. Idem po svog konja. I vi treba svog još da rasedlate.

Zbunjen Holidejevom opomenom, ne znajući šta da odgovori, razbojnik je zaboravio da izmeni glas.

– Danas sam povredio desnu ruku; pa zbog toga nisam rasedlao konja. Učinili biste mi veliku uslugu, ako biste taj posao obavili umesto mene.

Ono što je upravo kazao, bilo je tako providno, da bi čak i dečaku bilo jasno.

– Dakle, povredio si desnu ruku, burazeru – govorio je Holidej sebi u

bradu. – Uprkos tome, odlično nišaniš i pucaš!

Odjednom je Džordžijancu sinulo! Taj glas! Prokletstvo, pa, to je ubica Levis. Kako li je samo tako brzo dospeo ovamo?

Iz razmišljanja ga je prekinuo nestrpljiv poziv.

– Šta je, dolazite li?

– U redu, idem po svog konja! Odjahaću s vašim u dolinu, jer je moj ždrebac prilično daleko.

Levis je nekoliko trenutaka bio zbunjen, tako da ništa nije preduzima. Video je samo kako stranac zamiče na konju.

Opsovao je žestoko i pripremio pušku. Nikada prilika nije bila povoljnija. Treba samo malo da pričekam!

Prošlo je deset, petnaest i dvadeset minuta, a stranac se nije vraćao.

Ubica počeo da podozreva. Nebesa, nije mogao ostaviti konja tako daleko? On me je namagarčio! Krenuće drugim putem u Rosvel. Bez konja sam propao!

III

Dok Holidej se vratio do mesta gde je ostavio svog Miga. Vezao je konje međusobno, lupajući glavu odakle zločincu životinja sa O'Konelejevog imanja.

Levis se prevario u računu, očekujući da stranac odjuri što brže u Rosvel.

Džordžijanac se oprezno šunja nazad.

Dvojica protivnika imala su gotovo podjednake šanse. Svaki je mogao da se sakrije, pritaji i čeka da se drugi pojavi.

Dok Holidej je ležao na ivici udoljice, priljubljen uz tlo i posmatrao. Protekao je pun sat, a da se ništa nije dogodilo. Ipak, kockar nije mogao da poveruje da je Levis krenuo i prežalio konja. Dokazalo se da je-u pravu.

Iznenada je čuo zvuk sličan udaranju metalnog predmeta o kamen.

Upravo je tako i bilo. Kada je mesec izašao, i sve utonulo u mrak, Levis je ustao i pri tom udario puškom o stenu. Ljutito je opsovao, a onda osluškivao napregnuto.

Tišina ničim nije bila pomućena.

Put koji je ležao pred ubicom bio je težak i opasan. Hrabrost ga je izdavala. Ovde iza svakog kamena napadač ga možda vreba.

Stranac ne sme da stigne u Rosvel, pogotovu ne sa kaubojevim konjem, jer, onda mu spasa nema!

Lako je uhvatiti ubicu u bekstvu i to bez konja! Shvatio je da je ovo pitanje života ili smrti! Nije se više radilo ni o pustinji, ni o bogatstvu!

Sada se u predelu svih brežuljaka nalaze dva krunska svedoka, koji ga mogu poslati na vešala: jedan čovek i jedan konj!

Odjednom mu se vratila hrabrost. Bolje rečeno, hrabrost podstaknuta očajanjem. Između vešala i borbe, izabrao je borbu!

Oprezno je opipavao stene ispred sebe. Nije mu bilo moguće da se kreće

potpuno bešumno, jer su mu sitni kamenčići škripali pod čizmama.

Trzao se od te škrife i zastajao da oslušne. Nervi su mu bili krajnje napeti. Osećao je kako mu se košulja lepi uz telo.

Neprijatelj ga nije vrebao na putu. Holidej je još uvek ležao u udolici, dvadeset jardi udaljen od puta. Čuo je razbojnika da nailazi, ali ga nije mogao videti. Rukama je opipavao tlo oko sebe, tražeći kamen. Našao je jedan veliki kao pesnicu, i zadržao ga u ruci.

Nastavio je da čeka.

Koraci su se približavali. Kada je pretpostavljao da se nalazi u neposrednoj blizini, malo se podigao i bacio kamen na suprotnu stranu udaljice.

Klark Levis je čuo tresak kamena desno od sebe i odmah pucao.

Vatra iz puščane cevi za trenutak razbi mrak kao blesak munje.

Razbojnik se odmah bacio na tlo kako bi se zaštitio od neprijatelja.

Živci su mu bili napregnuti do kidanja.

– Prokletstvo, tu je u blizini, znam – promrmľao je sebi u bradu. Zaustavio je za trenutak dah da bi čuo bolje.

Dok Holidej je sada mogao da puca, jer mu je vatra iz cevi puške pokazala mesto gde se Levis nalazi. Nije hteo da ga tako ubije. Uostalom, da je želeo, mogao je da ga na taj način likvidira još u pustinji.

Ponovo je našao kamen i bacio ga.

Klark Levis je spustio praznu puš-

ku kraj sebe i potegao kolt. Teško oružje podrhtavalo mu je u ruci. Pucnji su odjekivali kroz noć. Tri puta, jedan za drugim.

Ništa nije mogao da vidi. Pre nekoliko minuta je umirivao samog sebe da je i neka životinja mogla slučajno da otkotrlja kamen. No, sada mu je bilo potpuno jasno da nije zver, nego prokleti stranac. Šunjna se tu negde kao panter.

Zašto ne puca? Šta li taj čovek smera?

Onda je ponovo počeo da umiruje samog sebe. Šta ako stranac nema više municije? Iako to nije bilo logično, samopouzdanje mu se vratilo. Ustao je, odbacio pušku i krenuo dalje.

Nije prešao ni tri koraka. U to ga kamen pogodi u leđa. Nekako Džordžijanac je nasumice bacio kamen i slučajno pogodio Levisa.

– Prokletu pseto! – uzviknu ubica. – Presešće ti bacanje kamena. Prokleti konjokradice!

Ispalio je još jedan metak. Opet je noć bila za trenutak razbijena bljeskom iz oružja.

– Izlazi kukavice! Znam da se tu negde skrivaš.

Ponoć je već prevalila. Dok Holidej je odlučio da dovede ubicu u šah-mat poziciju. Ovaj rat nerava, doista, nije ostao bez dejstva.

Levisa je počeo da obuzima smrtni strah.

– Zašto ne pucaš, prokletniče! – vikao je gotovo na ivici ludila.

Odjednom, celim telom mu prođe

trzaj. U prohladnoj noći, košulja mu se lepila uz telo. Dao se u panično bekstvo. Spoticao se, padao, ječao i grabio napred kroz noć. Samo bežati što dalje! Bežati!

Dok Holidej ga je sledio nekoliko stotina jardi, a onda odustao. I on se već dva puta sapleo i gotovo pao. Neka razbojnik trči po ovom mrazu, može samo da slomi vrat!

Džordžijanac se lagano vraćao prema konjima. Odmorio se u senjci napuštene kolibe i popužio cigaru. Tu je našao i bunar. U kolibi je nekada stanovao vodič koji je vodio karavane kroz pustinju Ljano. Setio se starog Džefersona i naravno ubice Levisa. Možda je pogrešio što odmah nije pucao na nje. No, svejedno, neće moći daleko da stigne bez oružja i bez konja.

Neka u tom zločinu brine šerif iz Rosvela, to i jeste njegov posao.

*

Stigao je u grad kasno popodne. Rosvel je ležao nedaleko od reke. Prve kuće bile su udaljene jednu milju od obale.

Bio je to grad drvenih kuća, kao gotovo svi gradovi Zapada. Ulice su bile veoma široke i prašnjave. Jedinu građevinu od kamena bila je kuća Irca Čarlsa O'Konelija.

Dok Holidej je zaustavio konje još kraj prvih kuća. Tu se nalazila jedna belo okrečena, na čijoj je širokoj fasadi bilo upisano „Rio Pekas“ salun.

Džordžijanac je vezao konje za prečku i otresao prašinu s odelja.

Stupio je u lokal. Uz šank je stajalo nekoliko kauboja, a za stolom uz prozor su četiri gosta igrala poker.

Prilazeći šanku, ugledao je široko osmehnuto lice jednog Kineza. Sam đavo zna šta je ovog čoveka dovelo iz daleke Azije u Rosvel!

– Dobar dan, mister! Mnogo toplo! Mister bude žedan?

– Daj mi jedan brendi, sine neba – uzvratil Holidej.

Kinez stavi pred gosta flašu i čašu.

– Zovem se Ki-Fong, mister.

– Hvala mister, Ki-Fong.

Vlasnik lokala je otišao na drugi kraj šanka, jer su ga kauboji pozvali.

– Sipaj kosooki i ne vrti se okolo. Nemoj da te potprašimo!

Bio je to kauboj Bil, dežmekast čovek lukavog pogleda.

Inače u Rosvelu nije bilo neobično vidati strance. Poslovi O'Konelija dovodili su mnoge ljude u grad na Rio Pekosu. Tako niko nije obraćao pažnju na Džordžijanca.

Samo se izgleda kauboju Bilu nije dopalo Holidejevo lice. Kinez je Bilu upravo napunio čašu, i hteo da odnese bocu. Kauboj ga grubo dokopa za mišicu. Flaša pade na pod, pošto se neko vreme kotrljala šankom.

Ki-Fong jeknu od bola.

– Da se više nisi usudio! – breću se gonič.

Vlasnik saluna nije uopšte shvatio šta kauboj hoće.

– Ja ne znati, šta misliti mister Bil.

Kauboj uhvati Kineza za grudi i odiže od zemlje.

Ljudi za kockarskim stolom prekidoše igru i pogledaše prema šanku.

– Mi ti nismo dovoljno fini da pred nas stavljaš punu flašu? – Kosooki onda pogleda izazivački Holideja. – Međutim, svakom prolazniku stavljaš pod nos punu flašu.

Holidej ispi čašu brendija, pretvarajući se da nije primetio ništa. Znao je da gonič izaziva njega, a ne krčmara. Bilu naravno nije odgovaralo što se stranac pravi nevešt. Naprotiv, to ga je razgnevilo još više.

– Dolazi ovaj tip i odmah se pristojni kauboji zapostavljaju. Prokletstvo, ako ovaj žuti ne bude slušao, biće pucnjave.

Pri tom je izvukao oružje.

Kockar se kolebao šta da čini. Nije smeo da dozvoli ovom pobesnelom kauboju da povredi Ki-Fonga.

Kauboj Bil nije gledao Kineza, nego stranca. Ipak, promaklo mu je kako je ovaj uspeo da izvuče svoja dva niklovana revolvera. To nisu mogli da primete ni četiri igrača pokera. Spontano su zviznuli kroz zube, jer, takvo potezanje oružja do tada nisu videli.

– Sklonite to oružje, kauboju. Ta predstava, koju izvodite, počinje da bude dosadna.

Bil pogleda stranca i kroz zube promrsi.

– Vi ste, izgleda, neki prokleti revolveraš.

– Ako nastavite u tom tonu, momče, mom strpljenju je kraj. Hajde, sklanjajte oružje!

– Još ćemo razgovarati, stranče. – Govoreći to, vratio je oružje u futrolu. Onda se obratio krčmaru. – I s tobom ću još imati posla!

Ubrzo je sve prošlo. Gosti za stolom su nastavili partiju pokera a O'Konelijevi kauboji pretresali po ko zna koji put smrt nadzornika Letija.

Za to vreme, napolju na ulici Rosvela pripremala se nova nevolja.

Prvi koji je poznao konja, bio je O'Konelijev pisar. Vraćao se iz kupovine i prošao pored saluna. Odjednom je zastao kao ukopan.

– Gospode, pa to je Letijev konj! – uzviknuo je pisar Mičigen i počeo da trči, kao da ga đavoli gone.

O'Koneli je sedeo u dnevnoj sobi. Tresi je stajala na prozoru uplakanih očiju.

– Kako se to moglo dogoditi? – pitala je po stoti put tog dana.

– Otkud znam, Tresi! Možda je to bio neki konjokradica.

– Neću više nazad na ranč, kada Leti nije više tamo.

– Ostani ovde. Idi sutra ili preko sutra po svoje stvari. Tamo rade dobri momci, i oni će se brinuti o svemu. Leti je umeo da izabere različne ljude.

U tom trenutku su se vrata naglo otvorila. Na njima je stajao pisar Mičigen.

– Šta je s tobom? – upita trgovac oštro.

– Imam ga! – uzvрати Mičigen zadihano.

– Koga to?

– Ubicu, gazda!

– Kakvog ubicu?

– Pa, ubicu nadzornika Letija!

– Šta to govoriš? Gde je?

– Preko u salunu!

Bogati Irac podozrivo odmeri svog pisara, a onda se kucnu kažiprstom po čelu, pokazujući time nedvosmisleno da sumnja u Mičigenovu zdravu pamet.

– Dakle, Letijev ubica dolazi tako jednostavno u Rosvel i u salunu pije viski. Kako izgleda?

– To ne znam. Odmah sam dotrčao ovamo.

– Dosta, Mičigene. Ti si izgleda pio viski.

– Nisam uopšte navraćao u krčmu, gazda!

– Prokletstvo, kako onda možeš znati da je ubica unutra!

– Konj! Letijev konj stoji vezan pred salunom.

– Da se nisi prevario, Mičigene? Koji bi razbojnik bio tako glup da dođe u grad s ukradenim konjem? Idem da pogledam.

Izašli su zajedno iz kuće. Rančer je izdaleka poznao konja.

– Dakle, jesam li bio u pravu? – upitao je ponosno pisar.

– Grom i pakao, jesi – uzvрати rančer. – Hajde, idi po šerifa, a ja ću javiti svojim ljudima da opkole salun. Riba nam ne može umaći iz mreže.

*

U salunu je žamor prestao. Dok Holidej je upravo pitao Ki Fonga.

– Gde stanuje šerif, mister Ki Fong?

– O, šerif – odgovorio je Kinez glasno da bi i ostali u lokalu mogli da čuju. – Ako hoćete do šerifa, onda...

– Ne treba da ide daleko – čuo se sa vrata dubok glas. – Ovde sam, mister!

Doista, čuvara zakona u Rosvelu bilo bi teško prevideti.

Stajao je na pragu saluna, nalik na bačvu za kišnicu. Za njim je odmah u lokal stupio O'Koneli i žmirajući odmeravao Holideja.

Bilo je jasno da ovaj stranac ne izgleda kao ubica. Bez obzira na to upitao je oštro.

– Zbog čega ste to učinili?

Džordžijanac je posmatrao lice hladno i gotovo nezainteresovano.

– Šta sam to učinio?

– Vi ste ga ubili. Vi ste zarili nož u leđa mog nadzornika.

– Čudno, to sada čujem prvi put – uzvratio je Holidej i obratio se čuvaru zakona. – Mogu li da govorim sa vama, šerife?

– Ne zadržavajte se s njim, šerife! – doviknu neko od O'Konelijeve ljudi s vrata. Zatvorite ga, ili ćemo ga mi obesiti.

Zakon linča!

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona je u poslednje vreme doživljavao slične stvari. Neki njegovi neprijatelji su pokušavali da se na taj na-

čin reše kockara, jer mu u ravnoj pravnoj borbi nisu bili dorasli. Zbog toga je sada potegao oba revolvera.

– Ovde neće biti pucnjave! – opomenuo ga šerif.

– A kako stoji stvar sa vešanjem, šerife?

– U Rosvelu se veša samo onda kada sudija tako naredi – uzvрати čuvar zakona.

Džordžijanac je bacio pogled prema vratima.

– U gradu izgleda ima ljudi koji ne dele vaše mišljenje.

– Samo galame. Ne treba se, momče, bojati tih larmadžija. Nego, predajte mi oružje i pođite sa mnom u kancelariju.

– Što se tiče oružja, šerife, moraćete da mi ga uzmete.

U razgovor se umešao Irac.

– Predajte oružje, šerifu. Sudija će o svemu da odluči, a do tada je čuvar zakona odgovoran za vas.

– Kažete, mister, da šerif odgovara za mene. No, on nije u mogućnosti da izađe na kraj s ovim ljudima. Tek što sam stupio u vaš grad, a ovaj kauboj me je bez ikakvog povoda napao. Stoga mi ne uzmite za zlo što hoću samog sebe da zaštitim.

– Vi ste nožem ubili mog nadzornika! – Uzviknu rančer. – Čak ste bili dovoljno bestidni da dođete na konju ubijenog Letija u grad! Sada nam još i pretite.

Džordžijancu puče pred očima.

Dakle, tako stoje stvari!

Onaj bedni razbojnik ima još jednog čoveka na savesti. Prokletstvo, možda je ipak bilo bolje da je tog zločinca ustrelio u brdima.

Mirno je uzvratilo Ircu.

– Moj konj stoji uz konja ubijenog o kome govorite. Mislim da znam ko je ubica.

Šerif upade.

– Baš sam radoznao.

Ne obazirući se na ovu upadicu, Dok se obratio rančeru.

– On se zove Klark Levis.

– Otkud ste došli na njega?

– Vi ste Čarls O'Koneli?

– Jesam – potvrdi Irac.

– Imam vest za vas. Ne znam samo treba li da vam je saopštim pred svim ovim ljudima ovde.

Rančer uzvratilo nestrpljivo.

– Govorite već jednom!

– Kako hoćete. Vaš karavan je krenuo ovamo...

– Šta to govorite? Otkud vi to znate?

– Bio sam sa vašim vodičem i Levisom kada je počela oluja. Greškom je izgubio dvojica kola i to jedna sa buradima vode. Treba da pošaljete svojim ljudima vođu, inače su izgubljeni. Jahao sam napred da bih vam preneo Greshamovu poruku.

Rančer je prebledeo. Za trenutak, nije znao šta da kaže. Onda se obratio šerifu.

– Mislim da je najbolje da nastavimo ovaj razgovor u mojoj kući.

Čuvar zakona se složio.

Sva trojica – O'Koneli, šerif i Holidej su napustili salun.

Pisar je uvukao glavu u ramena i napustio lokal. Verovao je da će ovog puta uspeti da izađe iz senke.

IV

– To što ste nam ispričali mister, tako je fantastično da je teško poverovati – zaključio je rančer prolazeći prstima kroz sedu kosu.

Ceo razgovor je slušala O'Koneljeva kćerka Tresi.

– U tom slučaju ću morati sa nekoliko ljudi da odjašim do brda.

– Ostavite se toga, šerife. Povešću svoje ljude, na koje mogu da se oslonim.

– Kako hoćete – uzvratilo čuvar zakona. – No, ja treba u svakom slučaju da krenem sa vama.

Irac je pratio samo tok svojih misli.

– Isti izvor ste našli slučajno?

– Ne ja. Moj konj ga je nanjušio.

Tresi se do tada nije mešala u razgovor.

Posmatrala je strančevo lice. Ko bi to mogao biti?

Rančer natoči svima viski, najbolji koji se u Sjedinjenim Državama mogao naći.

– Zaboravili smo da vas pitamo za ime mister. Izvinite, to je zbog uzbuđenja.

– Zovem se Holidej.

Trgovac je nekoliko trenutaka odmeravao Holideja, a onda zaključio.

– Vi uopšte ne izgledate kao čovek koji sam krstari pustinjom Ljana.

Devojka uzviknu.

– Oče!

– Nisam mislio ništa loše, kćeri. Hteo sam da kažem da je neshvatljivo kako neko smogne hrabrosti da pođe sam kroz pustinju. – Brzo je skrenuo razgovor na drugu stranu. – Recite mister Holideje, šta bi bilo da niste našli izvor?

– Danas ne bismo mogli da razgovaramo.

– Nego, da li biste uspeli ponovo da nađete izvor, mister Holideje? Mislim, ukoliko biste još jednom morali da jašete kroz pustinju.

U Džordžijančevom odgovoru osećala se neskrivena ironija.

– Koliko ste Klarku Levisu ponudili za to?

– Šta sam mu mogao ponuditi? Dobio je od mene jednu pristojnu naknadu, to je sve.

– Za jednu pristojnu naknadu, kako kažete, razbojnik Levisovog kova ne bi odao takvu tajnu.

– Da nećete time da kažete da sam pravio zajedničke poslove sa Levisom?

– Ne, otkuda? Samo sam opravdao posumnjao da bi za nekoliko dolara vodio karavan kroz pustinju. Takvi ljudi lakše zarađuju novac.

Šerif više nije pratio razgovor. Netremice je posmatrao drške Holidejevih revolvera. Slušao je jednom o čoveku koji nosi takvo oružje. Odjednom mu je sinulo: čitao je stare novine. Bio je to dugačak članak iz grada Abilene u kome je Dok Holidej sam savladao celu bandu.

Dok Holidej!

Ovaj čovek, koji sedi nasuprot njemu, može biti samo Dok Holidej.

Razgovor je jenjavao. Sedeli su i pušili čutke.

Irac je mislio kako da pridobije ovog čoveka za svoje planove. Izvor u pustinji bio je suviše privlačan.

Uto se javila Tresi.

– Mister Holideje, vi ste pominjali kćerku starog Džefersona. Jeste li joj već pisali?

Kockar je sada prvi put bolje pogledao devojku. Imala je prijatno milo lice.

– Kad sam mogao da joj pišem? Danas sam tek prešao reku.

– Izgubila je oca, to će joj pasti veoma teško. Ja ne bih volela da pišem takvo pismo.

– Sutra ću ga napisati.

– Oče! – uzviknu Tresi. – Ako doista uspeš da nađeš izvor u pustinji, kome to treba da zahvališ?

– Naravno onom ko me odvede tamo.

– Ne slažem se. Mislim da najveći deo zahvalnosti duguješ mister Džefersonu. On je izgubio život zbog izvora.

– Ali, on je mrtav, Tresi!

– Da, on je mrtav, ali, njegova kćerka je živa.

– U pravu ste gospođice – složio se Holidej i ustao. – Moram da smestim konja, prevaleo je naporan put. Izvinite me!

Pozdravio se i napustio O'Kone-lijevu kuću. Svako je o njemu mis-

lio na svoj način. Jedino je šerif bio uveren da zna o kome se radi.

Čudan momak – zaključio trgovac zamišljeno. – Jaše kroz pustinju u elegantnom odelu. Ko to još čini?

Šerif se osmehnu široko.

– Ovaj u svakom slučaju.

– Imao je ludu sreću, zar ne nalazite šerife?

– Ja pre mislim da je Levis imao sreću. Ako mu još jednom izađe na oči, taj zločinac je gotov.

– Ja mislim da moraju doći bolja vremena – umeša se Tresi. – Ovaj stranac je tako ugladen. Otmeniji od bilo koga u Rosvelu...

– Nije čudo – primeti šerif. – Konačno, on je lekar.

– Šta je on? – upita O'Koneli iznenađeno.

– Zar još nikada niste čuli za Doka Holideja?

Nekoliko trenutaka je bogati Irac zbunjeno piljio u mesnog čuvara zakona.

– Nebesa! Toga sam se i sam mogao setiti! Konačno, rekao nam je svoje ime.

– Pa da – složio se šerif. – No, da vas utešim, ni ja se nisam setio odmah. Tek pošto sam neko vreme posmatrao njegove niklovane „koltove“, sinulo mi je.

– Zar mi ti oče nisi jednom pričao da je Dok Holidej revolveraš? – upitala je Tresi oprezno.

– Ne govori besmislice – preseče je otac.

Znao je, međutim, tačno da njegova kćer ne govori besmislice.

Jednom je doista sa nekolicinom prijatelja govorio o Doku Holideju.

– Dovoljno si odrasla, Tresi – nastavio je blažim tonom – da sama donosiš zaključke.

– Ja sam i donela zaključak – rekla je Tresi odlučno i napusti sobu.

– Rančer natoči još jednu čašu viskija i iskapi je na dušak. Ne dižeći pogled prema šerifu, promrsio je.

– Letijeva pogibija je potresla ozbiljno. Retko dolazi u dodir s ljudima. Sada je čula da je Holidej doktor, i već se zanela.

*

Ležao je kraj kamene gromade visoke pet jardi. Lice mu je bilo pokriveno krvavom skramom. Oči je zatvorio. Odelo mu je bilo u dronjima, iscepano kao da se povlačio kroz gusti trnovit žbun.

Klark Levis je uprkos tome, disao ravnomerno.

Tup bol u glavi probudio ga je iz nesvestice. Bilo mu je teško da podigne kapke. Nije mogao da misli, jer je u glavi osećao bol.

Tako je protekao jedan sat. Bol je popuštao postepeno, a sećanje se vraćalo. Noć, kamenje, bekstvo, stranac!

Levis je pokušao da se pridigne. Uspelo mu je, iako uz teške muke. Pogledao je prema dolini i ugledao reku.

Trljao je oči. Mora da je privide nje, jer, po njegovoj računici, nije već mogao biti tako blizu reke.

Međutim, Rio Pekas je svetlucao pred njegovim očima.

– Voda! – jeknu ubica i pođe posrćući. Nije se sećao ničega, izuzev bekstva od neprijatnog, opasnog stranca. Bežao je kao da ga gone furije, menjao pravac, a da to ni sam nije znao. Teško da bi i konj mogao da prevali brže ovaj put od razbojnika gonjenog paničnim strahom.

Tek ovde na ovom obronku se njegovo bekstvo okončalo. Da na dnu nije bilo dubljeg sloja prašine, višestruki ubica Klark Levis bi bio mrtav.

Trebalo je da prepešači dve milje do reke. Umoran, iscrpljen i ugruvan, hodao je puna dva sata. Na obali se sručio na tlo, a onda nastavio s mukom, četvoronoške. Pio je, a onda zagnjurio bolno lice u reku. Osećao je kako mu se život i snaga povraćaju.

Pružio se na obalu i zaspao. Kada se probudio, verovao je da je prošlo nekoliko sati. Nemir ga je trgao iz sna. Bio je svestan činjenica da su mu za petama. To saznanje podstaklo je u njemu mržnju prema strancu, kojem je pripisivao svu svoju nesreću.

Mržnja mu je ujedno pomogla da zaboravi bolove i nemoć. Ma koliko mu je položaj bio beznadežan, ponovo je počeo da kuje planove.

Posedovao je samo jedan „kolt“ i

municiju. Dokle god tako nešto ima, razbojnik, kakav je bio Klark Levis, ne odustaje.

Kako je uspeo da prevale toliki put preko brda, sada mu je i samom bilo neshvatljivo. No, nije se usudio da razmišlja o tome.

S jednim je bio načisto: uspeo je da stekne značajnu prednost. Stranac je preko noći morao da odustane od dalje potere, a sledećeg dana, odjahao je najverovatnije u Rosvel, jer na kamenitom tlu nije mogao da otkrije tragove progonjenog.

Levis je dalje razmišljao i kombinovao.

U gradu će sakupiti poteru, i ona će banuti. Pročešljaće sive brežuljke. Nikome neće pasti na pamet da sam blizu grada.

Smislio je da se prikrađe gradu kao hijena i dokopa onog prokletog stranca. Mora da umre pre nego što bude prvi karavan poveo kroz Ljano. Tek tada je smislio da zajedno sa dragocenom tajnom napusti ovaj kraj.

Levis je odavno zaboravio na vešala, koja su ga prošle noći proganjale kao mora. Mržnja i pohlepa su potisnule strah. Pridigao se, i pogledao prema brežuljcima.

– Tražite, momci, dok vam oči ne pobe!e!

Još uvek se osećao prilično slabo. Išao je dalje, držeći se blizine Rio

Pekosa. S vremena na vreme, pio je vodu da zavora glad.

U kasno popodne, imao je sreću. Ustrelio je divlju patku. Dva sata kasnije osećao se kao preporođen.

Kad je sunce klonulo prema zapadu nalazio se dve milje zapadno od grada.

Teren je bio obrastao gustom sočnom travom. Dalje je, na obroncima Siera Blanke paslo krdo O'Konelijevih goveda.

Klark Levis potraži pogodno mesto na kojem će provesti noć. Našao ga je na obronku obraslom gustim žbunjem. Tu blizu nalazio se put koji vodi na istok. Razbojnik je zadovoljan trljao ruke.

– Nije loše! Možda će neko proći, ko je suviše dugo sedeo u sedlu.

Samo što je umakao sudbini, već je smišljao nova razbojništva. Smeštio se u žbunje i osluškivao napregnuto, čekajući žrtvu. Tek kada je mrak potpuno osvojio, odustao je od daljeg vrebanja. Zaspao je i probudio se kasno. Čuo je izdaleka neki šum.

*

Dok Holidej je iznajmio sobu u salunu „Rio Pekos“. Niko ga nije pitao hoće li u poteru za razbojnikom. To mu je i odgovaralo. Neka ga sami traže. Rekao im je gde mo-

gu da ga nađu. Za njega je ovaj slučaj bio okončan.

Jedino je još trebalo da napiše pismo i pošalje ga u Bamesu. Verovatno bi to odavno obavio da nije bilo Tresi O'Koneli. Na stolu, smeštenom ispod prozora u njegovoj sobi, nalazio se komad neispisanog papira.

Holidej je hodao gore-dole i pušio. Vitka, energična devojka je još jednom razgovarala s njim.

– Možda je bolje da mom ocu покажете izvor? – rekla je Tresi. – Možete mi verovati da ne dolazim po njegovom nalogu. Mislim samo na jednu devojku koja je izgubila roditelja, koji je izdržavao. Ako bude, zahvaljujući izvoru, došla do neke veće svote, to joj istina ne može nadoknaditi gubitak oca, ali, bar može da započne nov život. Ima još nešto što me muči. Vidite, mister Holideje, ja sam odrasla ovde, gotovo sam na samoj ivici Ljana i videla sam mnoge ljude i mnoge karavane kako kreću u pešчанu pustinju. Mnogi se uopšte nisu vratili. Ljano je bio grobnica mnogih, a verujem da će to biti i ubuduće.

Govorila je dugo, ubedljivo. Holidej nije pri tom ni za trenutak posumnjao da ga ona uverava zbog poslova svog oca.

Međutim, nije još odlučio da još jednom prevali taj put. Ipak, razgo-

vor s ovom devojkom bio je još jedan razlog koji ga je zadržao u Rosvelu.

Nije mu bilo drago što se zahvaljujući debelom šerifu saznalo u gradu ko je on. Mrzeo je te krišom upućene poglede, šaputanje i pričavanje.

Ipak, ostao je.

*

Tresi O'Koneli je krenula još pre sunčevog izlaska. Ovog puta je pratio Pinto, ćutljivi poluindijanac. Jahao je za dvokolicom, kojom je upravljala kći bogatog Irca, njegovog gazde.

Rančer namerno nije poslao Pintu u poteru za Levisom, iako je umeo odlično da čita tragove.

Ovaj melez je došao kod Irca još kad mu je bilo četrnaest godina. Znao je koliko je mladić odan porodici i da obožava Tresi. On će bdeti nad njom kao verni pas, i biti ponosan što mu je takvo poverenje poklonjeno.

Tresi je htela da sakupi sa ranča najnužnije stvari i vrati u grad. Uput je mislila na Letija, u čijem društvu je bezbroj puta išla od ranča do Rosvela i nazad.

Devojci su mržnja i osveta dosad bili potpuno nepoznata osećanja. Sada je, međutim, prvi put

mrzela nekog i priželjkivala njegovu propast. Htela je da bude u gradu kada potera dovede Levisa. Htela je da mu baci u lice sva njegova nedela.

Nesvesno je brže poterala konja.

Prolazili su kraj proplanka, pored kojeg je često jahala, idući sa ranča. S ovog mesta se mogla videti reka.

Nisu još prošli pored proplanka, kada pucanj odjeknu. Tresi povuče uzde i zaustavi uplašenog konja i okrene se prema melezu, misleći u prvom trenutku da je on pucao.

Pinto je pritisnuo ruku na grudi i pokušao da drugom izvuče „kolt“ iz futrole. Čak mu je i uspelo.

U to se razlaže i drugi hitac.

Rančerova kći tek tada primeti strelca na proplanku. Ukočila se od užasa. Odmah ga je poznala, iako ga je samo jednom videla. Bila je do te mere užasnuta, da nije razabrala Pintove reči.

– Nastavite dalje, gospodice! Za ime božje, poterajte konja!

Melez je pucao, ali, promašio je cilj.

Razbojnik je odgovorio vatrom. Metak okrznu vrat Pintovog konja. Životinja se prope i poče bezglavo da juri. Melez nije imao snage da ga obuzda. Ubrzo je izgubio svest.

Levis žestoko opsova i potrča niz

proplanak. Žena nije smela da mu umakne. Nije ni pokušala.

Sedela je kao hipnotisana u kolima i gledala užasnuto razbojnika kako se približava.

Levis skoči na kola tako naglo da su opruge zaškripale. Istrgao je devojci uzde i bič iz ruku i počeo kao ludak da udara konja.

Kola naglo poleteše napred. Tresi je morala grčevito da se drži za naslon da ne bi ispala.

Meleza nije mogla da vidi. Samo mu je tragove videla u visokoj travi. Svi napori ubice da nađe kauboja, bili su uzaludni. Bilo mu je, uostalom, suviše opasno da nastavlja put u tom pravcu. Zaustavio je zape-nušenog konja i skočio s kola. Tek tada je pogledao mladu ženu.

Tresino lice bilo je blede kao sveže okrečeni zid. Beskrvne usne su joj podrhtavale. U tom trenutku, imala je samo jednu misao: da sam muškarac, sada bih ga ubila.

Levis upita oštro.

– Ko ste vi?

Devojka nije odgovorila. Gledala ga je samo očima ispunjenim mržnjom.

– Ništa zato. Predomislićete se. Ja imam vremena.

Ugledao je malu mesinganu ploču na kolima, na kojoj je pisalo: Čarls O'Koneli. Počeo je da se smeje, glasno, sve glasnije.

– Nebesa, kako čovek može biti tako zaboravan, gospođice O'Koneli. Pa, mi smo se jednom već videli, iako na kratko. Trebalo bi da me se i sećate.

U očima devojke sada se pored mržnje ogledalo i beskrajno prezrenje.

– Na vaše postojanje će uskoro podsećati samo jedna prljava humka.

I sama se čudila hrabrosti s kojom govori sa zločincem. Trebalo je da drhti od straha.

Levisovo lice se ukoči.

– Proći će vas volja da tako samnom govorite, gospođice.

– Vi, bedni ubice iz zasede!

– Svako radi na svoj način, gospođice. Vaš otac vara svoje mušterije da bi se brže dokopao novca, a ja svoje mušterije šaljem na onaj svet, kuda bi sigurno jednog dana i otišli.

Zločinac se uopšte nije trudio da se prikaže pred devojkom boljim nego što je.

Klark Levis se ponovo pope na kola i prihvati uzde. Tresi je htela da skoči s kočije, ali je ubica dokopa grubo za mišicu.

– Ne tako žurno, gospođice. Nećete mi odbiti malu šetnju po okolini.

Devojka je pokušala da se oslobodi stiska, no, bez uspeha. Hrabrost je najednom napustila. Istina, nije

mogla ni da pretpostavi šta ovaj čovek smeri. Slutila je ipak da je u pitanju nešto grozno.

– Pustite me molim vas – vikala je. Levis se nasmeja hladno.

– Pustiću vas, ako mi obećate da ćete ostati u kolima. Besmisleno je da iskočite. Nećete prevaliti ni deset jardi, a već ću vas uhvatiti.

Tresi se predala sudbini. Klimnula je ćutke glavom, a Levis je pustio.

Razbojnik je gonio kočiju u pravcu juga, prema udaljenim obroncima Siera Blanke.

Na licu mu se ogledalo zadovoljstvo. U početku se ljutio što mu je ranjeni kauboj umakao s konjem. Kasnije mu je postalo jasno da je devojka znatno bolji plen. Predstavljala je ključ za sve i rešenje svih problema. Mogao je da se izvuče od vešala, čak da zahvaljujući njoj postane bogat!

Šta mu mogu rančer, šerif ili onaj Holidej da učine kada je devojka u njegovim rukama? Mora samo da pronađe prikladno mesto gde da je sakrije. Niko ne sme da je pronađe. U tom slučaju, može sebi da dozvoli da ode u Rosvel, da uđe u salun i svima se drsko smeje u lice. Obuzet takvim mislima, zadovoljno se smešio.

Kako je samo dan ranije zamišljao život? Mislio je da mu je odzvonilo. A sada, ova iznenadna promena.

Nije bio na kraju, nego tek na početku puta posutog zlatom.

Vozili su se već nekoliko sati, ne izmenivši međusobno ni reč. Razbojnik je bio obuzet maštanjem o budućnosti i kovanjem planova. Tresi se odmakla od Levisa koliko je mogla. Sedela je u uglu i sklopila oči. Bila je potpuno iscrpljena.

Sunce je već bilo blizu planine na zapadu. Pred njim se u udoljici pojavila na vidiku oronula, niska kuća.

Tresi je poznavala tu kuću. Posećila je dva puta sa starim nadzornikom. Već godinama je bila prazna, jer je njen vlasnik umro bez naslednika.

Klark Levis zaustavi kočiju na uzvišici. Posmatrao je oronulu kuću i zamišljeno grickao usnu.

– Nije loše... – promrmljao je, a onda dodao glasnije. – Hajde, gospođice, treba da se odmorimo. Sedište s kola. Treba da pogledam ovu staru građevinu.

U Tresinom pogledu videlo se užasavanje. Zavalila se u sedište i oduprla nogama o dno kola.

– Ja ova kola neću napustiti.

Devojčin strah ostavio je razbojnika ravnodušnim.

– Polazite, da vas ja ne bih skidao s kola.

– Neću da silazim!

– Sami ste tražili đavola! – uzviknu Levis i skide je. Tresi se uko-

čila i opirala, ali sa snažnim razbojnikom nije mogla izaći na kraj.

Nosio je devojkicu kao paket, i spustio ispred kuće na tlo. Izgubila je svest.

Dva sata kasnije, kada se mrak spustio, dvokolica se već kotrljala dalje prerijskim.

*

U rano jutro sledećeg dana, Džordžijanac je izveo svog Miga iz konjušnice. Nije više mogao da sedi u maloj sobi, a hteo je da rasnoj životinji omogući da se kreće.

Prolazeći pored šerifske kancelarije primetio je da su vrata otvorena.

– Helo, šerife! – doviknuo je.

– Uđite, Dok! – čuo se poziv.

Kockar zateče čuvara zakona ispruženog na postelji u dnu kancelarije.

– Jašete li dalje, Dok? – upitao je. Holidej oseti u glasu već poznato iščekivanje. U ovom gradu nije nikome ništa učinio, čak nijedan metak nije ispaljen, a ipak, već pri pomenu njegovog imena svi su osećali strah.

Holidej je prečuo šerifovo pitanje.

– Je li se O'Koneli vratio?

Debeljko pokaza na praznu ćeliju.

– U tom slučaju, neko bi bio unutra živ ili mrtav!

– Prilično dugo su već na putu.

– Možda bi se momci već vratili da ste vi pošli s njima.

Zvučalo je kao prebacivanje, a to je i bilo. Svi ljudi u gradu su verovali da će Holidej poći sa poterom. Verovali su, iako nikakvog osnova za Holidejev odlazak u poteru nije bilo. To uopšte i nije bilo njegova stvar.

– Zar sam ja šerif u ovom gradu?

Rekavši to, okrenuo se na potpeticama i napustio kancelariju.

Šerif je mrmljao sebi u bradu.

– Obesiću ovu prokletu stvar o klin. Za bednih pedeset dolara sam dovoljno dugo vukao ovu limenu zvezdu na grudima.

Napolju, sa ulice, odjeknu topot kopita jednog konja.

Čuvar zakona ustade s postelje i odgega do vrata.

– Nadaймо se da se više neće vratiti! – rekao je, gledajući za jahačem.

V

Čim je napustio grad, Holidej popusti uzde. Životinja podiže glavu, zarza i polete prerijskim. Posle dugog i napornog jahanja kroz užarenu pustinju Migo je uživao, osetivši ponovo travu pod kopitama.

S desne strane, kockar ugleda

proplanak, gde je dan ranije Levis napao Pinta.

Džordžijanac je jahao dalje. Uskoro, konj pod njim uspori tempo. Zahvaljujući tome, primetio je tragove u visokoj travi. Zaustavio je konja i kliznuo iz sedla. Manje iskusnom čoveku ovaj trag ne bi upao u oči, jer, bio je stariji od jednog dana.

Ovaj trag je bio čudan. Konj mora da je išao korakom i vukao nešto kraj sebe.

Oklevao je trenutak, a onda pote-rao Miga, sledeći trag.

Prerija je ovde bila nepregledna i talasasta kao uzburkano more.

Holidej je prevalio oko tri milje, a onda tek ugledao konja. Kraj životinje se nalazio nepomično ljudsko telo. Desna noga mu je još uvek visila o uzengiji. Mora da ga je konj ovamo dovukao.

Kockar skoči s konja, oslobodi mu nogu iz uzengije, a onda kleče kraj čoveka, čije je lice bilo blede kao u samrtnika. Košulja mu je bila iscepana. Čovek je komade platna pritisnuo na desnu stranu grudi.

Bio je to melez Pinto. Bez svesti je kliznuo iz sedla, a konj ga je od-vukao do ove udoljice. Verna životinja je strpljivo stajala kraj njega, više od dvadeset četiri časa.

Holidej skloni ruke unesrećenog i nasloni mu uho na grudi. Otkucaji

srca bili su sasvim slabi i neravnomerni.

Kauboj Pinto još je bio živ. Možda bi odavno iskrvario da nije pritisnuo krpu na ranu.

Džordžijanac izvadi iz bisaga svoju lekarsku torbu, od koje se još kako je napustio Boston nije od-vajao.

Operacija, koju je izvršio usred prerije, bila je u stvari borba na život i smrt.

– Tako momče, ako nisi baš veliki baksuz, ovog puta ti si se izvukao.

Seo je pored Pinta da se odmori i pripalio cigaretu.

Prošla su tri sata.

Disanje ranjenika bivalo je sve ravnomernije. Odjednom, melez duboko uzdahnu i otvori oči. U prvom trenutku video je nad sobom samo plavo nebo, a onda oseti kako mu neko pažljivo pridiže glavu.

– Popićemo jedan gutljaj, dečko – čuo je glas kraj sebe. Onda mu neko prinese flašu usnama. Tečnost ga je polila kao vatra.

Tek kasnije, video je lice čoveka, njegove ledenoplave oči i čelo zaklonjeno širokim obodom crnog šešira.

Pinto je hteo nešto da kaže, no, Holidej mu spusti nežno šaku na usta.

– Ima za to vremena, momče. Mnogo sam se namučio, krpeći te.

Ko će mi platiti vađenje metka, ako moj trud bude uzaludan? Nego, možemo se sporazumeti drugačije. Postavljaću ti pitanje. Ako je odgovor potvrđan klimaj glavom, a ako je odrečan odmahni. Dakle, napadnut si?

Ranjenik klimnu glavom.

Na ovaj način Džordžijanac je saznao prilično, mada ne sve. Ranjenikove oči su sijale od uzbuđenja, tako da ga Dok na kraju nije mogao sprečiti da govori.

– Ne može drugačije – ječao je jedva razumljivo. – Moram govoriti, makar me to i glave stajalo. Tresi je bila sa mnom. Tresi O'Koneli. Pucao je na nas s proplanka. Konj se uplašio, poleteo, a ja ranjen nisam ga mogao zadržati. Bio je to Levis. Poznao sam ga. Molim vas, jašite za tragom kola. Možda je još možete naći. Ostavite mene da ležim ovde.

Glas ga je izdao, pa mu Holidej dade još gutljaj viskija.

– Nemoj više govoriti. Saznao sam dovoljno. Moram te u svakom slučaju ostaviti ovde da ležiš možda ceo dan, jer te ne smem još pokretati. Vratću se svakako po tebe!

Džordžijanac rasedla Pintovog konja, pripremi mu ležaj, uvi ga u pokrivač i stavi mu nadohvat ruke čuturu s vodom.

– Spavaj koliko god možeš. Utoliko ćeš pre stati na noge.

Dok Holidej baci još jedan pogled na ranjenika, vinu se u sedlo i odjaha.

*

Da dvoje nije sedelo u kolima, tragovi se posle toliko sati ne bi mogli razaznati. Međutim, pod teretom, točkovi su se urezali duboko u travu prerije.

Migo, kockarev ždrebac, leteo je prerijom kao strela. Jahač je sedeo nagnut nad vratom životinje, kako bi predstavljao što manji teret.

Sve vreme, jahač je napregnuto mislio kako je razbojnik bez konja mogao da prevali tolike milje. Mora biti da je trčao dan i noć.

Taj Klark Levis bio je hladnokrvni lupež, najhladnokrvniji kojeg je ikad sreo. Sada, kada mu je mlada žena u rukama, svi ostali su nemoćni.

*

O'Koneli je saznao šta se dogodilo upravo u isto vreme kada je Dok Holidej našao napuštenu kuću malog rančera.

– Oboje su nestali, gazda – objašnjavao je jedan od ljudi koji su radili za bogatog Irca. – Na ranč nisu došli, a nisu se vratili u grad. Oko

podne smo se zabrinuli i poslali jednog jahača u susret, ali...

Bilo mu je užasno teško da svom gazdi javi takvu vest.

O'Koneli je još bio u sedlu. Oduštali su od daljeg uzaludnog traganja u brdima.

Lice mu je posivelo.

– Znam da ne govoriš besmislice – uzdahnuo je. No, jeste li sve pretražili ovde u gradu i ceo ranč? Možda je kod priljateljice?

Stari kauboj je tužno odmahnuo glavom.

– Sve smo učinili, gazda. I sada ljudi pretresaju okolinu grada, a drugi deo pretražuje ranč i teren oko ranča. Možemo samo da čekamo.

– Da čekamo? – promrsi O'Koneli. – Moja kći je u pitanju i neću da čekam. Hajde, ljudi, menjajte konje, odmah krećemo.

Ma koliko su ljudi bili umorni i iscrpljeni, niko nije negodovao. Radilo se o Tresi, zbog koje bi jahali i u pakao.

Četvrt sata kasnije, napustili su dvorište s odmornim konjima.

*

Dok Holidej je posmatrao s proplanka napuštenu kuću.

„Nije ovde“, razmišljao je. „Tragovi kola vode dalje na jug“. Pogledao je još jednom niz peščani ob-

ronak i krenuo dalje. Nije smeo da gubi vreme, jer će se veće brzo spustiti, a sutra će se tragovi manje videti...

Konj je grabio neumorno napred. Sunce je već počelo da baca duge senke. Tragovi su najednom počeli da skreću prema istoku.

Holidej zaustavi Miga. Zar taj lupč pež namerava u grad? Pa, to je nemoguće!

Odjednom mu se pred očima pojavila peščani obronak, i napuštena kuća. Video je otisak stopala, poluizbrisan, na koje nije obraćao pažnju, jer je pre toga pratio trag dvokolice. Kako je međutim čovek dospao na taj obronak? To je moglo da se tumači na više načina.

Odluči da odjaše nazad, jer u svakom slučaju, trag kola ne bi mogao još dugo da prati pošto je mrak osvajao.

Ostavio je konja kod grupe drveća, a onda počeo da se šunja prema kući sa zadnje strane.

Kuća je bila utonula u tišinu. Prišao je otvoru koji je nekada bio prozor i osluškivao da se možda iznutra ne čuje neki šum.

Ništa!

Džordžijanac preskoči prozor i uđe unutra. Trošni pod je škripao pod njegovim čizmama.

Dok Holidej zaustavi dah i počeo da osluškuje. Učinilo mu se da je

osim škripe dasaka čuo još nešto. No, možda mu se samo učinilo.

Lagano je krenuo napred. Opreznost je bila uzaludna, jer je pri svakom koraku pod užasno škripao, i sigurno se čulo u celoj kući.

Džordžijanac je stigao do suprotnog zida i pođe upirući se duž njege. Najzad, napipa vrata. Pod čizmama mu više nisu škripale daske. Stajao je na čvrsto nabijenoj zemlji.

Da je neko bio u kući, odavno bi čuo njegov dolazak. Izvukao je revolver i kresnuo palidrvce o zid. U uglu se našlo ognjište i to je bilo sve. Kresnuo je još jednu šibicu i pošao prema dvokrilnim vratima, koja su sigurno morala biti ulaz u kuću. Pre nego što se palidrvce ugasio, zastao je kao ukopan.

Otisci stopala!

Ponovo je kresnuo palidrvce i sagnuo se.

– Pakao! – oteo mu se uzvik.

Sada je jasno mogao da vidi otisak ženske obuće i otisak velikih muških čizama. Ugasio je palidrvce, jer je tačno zapamtio pravac kuda otisci vode. Vodili su nazad, gotovo do samog ognjišta i tu najednom nestali.

Tu je čuo opet onaj neobični šum. Ličio je na cviljenje psa zatvorenog iza zida.

Ne, to je jecanje neke žene! Sinulo mu je kroz glavu.

Zaboravljajući na opreznost, prileteo je ognjištu i otkrio na zemlji drveni kapak, na koji je bilo navačeno nekoliko teških kamenica. Mnogi rančeri imali su takve ostave u zemlji ispod poda, da bi sačuvali namirnice u ovom, uvek toplom kraju.

No, ovde nisu bile smeštene namirnice! Holidej odgurnu kamenje i podiže kapak.

Jecanje je prestalo.

– Gospođice O'Koneli!

Odgovor nije odmah došao.

– Ko ste vi? – najzad je prošaptala.

– Holidej. Hajdete napolje.

Pružio je ruku devojci i povukao je gore.

Devojka je drhtala celim telom. Lice joj je bilo toliko blede da se to i u mraku moglo videti.

– Gde je on? – upitala je bojažljivo.

– Uskoro će biti u paklu, tamo gde mu je mesto. Hajdemo!

Tek kada je sela pod drveće, nedaleko od Dokovog konja, malo se umirila.

– Malo je falilo da se uopšte ne vratim. Primetio sam otisak stopala, ali, na to nisam obraćao pažnju. Tek kasnije sam se setio da se neko može i nositi, pre svega žena.

Devojku je opet obuzela drhtavica pri pomisli šta bi se dogodilo da

Holidej nije došao na tu spasonosnu pomisao.

Kockar prebaci pokrivač devojci preko ramena.

– Tako, a sada mi ispričajte šta se dogodilo!

Pričala mu je o napadu, kod brežuljka i putovanju dovde. Dalje nije znala ništa, jer mora da se onesvestila. Osvestila se tek u mračnoj šupi, iz koje nije mogla napolje.

– Navraćao je ovamo dva puta. Preklinjala sam da me pusti iz ove mračne rupe. Nisam ga mogla ubediti. Rekao mi je da se njemu radi o životu ili smrti. Uveravao me je da se nemam čega bojati, da se meni neće dogoditi ništa. Za nekoliko dana sve će biti gotovo. Još ne može da putuje u grad. Mora da čeka da se moj otac malo primiri.

Kakav bednik, pomisli Holidej.

– Kad je poslednji put bio ovde? – upitao je Tresi.

– Mislim da je to bilo ujutro. Rekao je da će noćas doći ponovo.

– Tako! Znači može svakog trenutka da naiđe – glasno je razmišljao Dok. – Čućemo ga blagovremeno.

– Šta smerate, mister Holideje? Nemojte se nepotrebno izlagati opasnosti. To bi za mene bilo previše. Dovoljno je što je Pinto morao umreti zbog mene.

– Je li Pinto melez koji je jahao uz kočiju?

– Da.

– Nije mrtav. Ja sam ga našao, doduše teško ranjenog. Njemu dugujete život, gospođice. Da je bio mrtav ne bih saznao za napad.

Tresi odahnu s olakšanjem.

– Pao mi je kamen sa srca. Moj otac, gospode, kad bude saznao...

Džordžijanac je umirivao.

Kad sam jutros napustio Rosvel, vaš otac se još nije vratio iz brda.

– Zar ne bi ipak bilo bolje da odjašimo u grad, Dok? Možete me staviti na svog konja. Pustite tog razbojnika neka ide kud ga noge nose, pre nego što počini još neki zločin.

– Baš zbog tog svog zločina, koji će sigurno izvršiti bilo gde, neću da ga pustim, gospođice. Ne, sačekaću ga. Ukoliko se dogodi nešto nepredviđeno, uzmite mog konja i jašite u grad!

Uvidevši da ga ne može nagovoriti, devojka je ućutala.

Oboje su napregnuto osluškivali u noć.

Iznenada, Holidej skoči.

– Evo dolazi!

I Tresi je poskočila. Grčevito ga je uhvatila za ruku.

– Zar nije bolje da ostanete ovde?

Džordžijanac joj blago skloni ruku.

– Sedite ovde i budite mirni – rekao je, i nestao u mrak.

Devojka je osećala kako je ponovo obuzima strah. Kloparanje kol-
skih točkova se čulo sve razgovet-
nije. Levis se približavao kući, pri-
lazeći joj oprezno, u širokom luku,
da ne bi ostavljao trag.

Noć pre toga, navraćao je u grad,
jer je to bio jedini način, da se do-
kopa životnih namirnica. Došunjao
se do saluna i iz bisaga konja veza-
nih pred lokalom ukrao hranu. Pri-
tom je prisluškivao razgovor dvoji-
ce starijih građana i tako saznao da
se O'Koneli još nije vratio iz brda.
Pre nego što se bogati trgovac vrati,
Levis nije mogao ništa da preduz-
me.

Ubica je bio siguran u uspeh svog
poduhvata.

Ostavio je kola iza napuštene ku-
će i polako krenuo preko dvorišta.
Znao je put do ognjišta, pa mu pa-
lidrvce nije bilo potrebno.

Odjednom je udario nogom u ka-
men, jedan od onih koje je postavio
na kapak. Opsovao je žestoko, ali,
nije ništa posumnjao. Onda je po-
čeo po džepu da traži palidrvce,
našao ga i hteo da ga kresne o tlo.

U tom trenutku se razbojnički ži-
votni put Klarka Levisa, to jest
Blekija Džonsa bližio kraju.

Nevidljiva ruka mu se približila,
istrгла „kolt“ iz futrole, zatim ga je

pogodio žestok udarac u leđa. Pole-
teo je naglavačke u otvor, i udario
glavom o tvrdu zemlju. Odmah je
izgubio svest. Dok Holidej se naže
nad otvor u zemlju i osvetli ga pa-
lidrvcem. Skočio je dole i pretresao
onesvešćenog zločinca. Našao je sa-
mo nož kojim je ubio starog nad-
zornika Letija.

Džordžijanac je izašao iz rupe i
navukao na otvor težak drveni ka-
pak. Navalio je nekoliko teških ka-
menih gromada na kapak i napu-
stio prostoriju.

*

Tresi O'Koneli je čula tresak teš-
kog drvenog kapka i podišla je
hladna jeza. Zatim je čula korake.
Počela je da drhti. Šta ako je to raz-
bojnik?

Dok Holidej je očekivao da će se
devojka uplašiti, pa je povikao iz-
daleka.

– To sam ja, gospođice Tresi.

Devojka odahnu s olakšanjem. U
strahu se osloni na kockarevog
konja da bi osetila blizinu živog
bića.

– Šta je?... – upitala je mucajući.

Holidej sede na zemlju i pripali
cigaretu.

– Igra je završena.

– Jeste li ga? – Nije se usudila da
izrekne pitanje do kraja.

– Ne, nisam. Ja nisam njegov sudija, gospođice.

Tresi ponovo obuze strah.

– Gde je sada?

– Tamo gde mu je mesto. U rupi, u koju je vas zatvorio. Verovatno će i tamo ostati. Mogli bismo sada da odemo odmah u grad, ali ne. Neka prvo oseti na sopstvenoj koži ono što je učinio jednoj ženi. Putovaćemo tek u zoru. Lezite i odmorite se. Mislim da vam je potrebno.

Pripremio joj je ležaj, a onda se vratio u kuću.

*

Užasnije od bilo čega što je do tada doživeo bilo je Levisovo buđenje iz nesvesti.

Kada je otvorio oči, oko njega je vladao mrak kao u paklu. Odmah mu je bilo jasno šta se dogodilo. Jedino nije znao ko ga je tamo gurnuo. Možda je to bila devojka. Verovatno joj je uspelo da se oslobodi. No, odmah je odbacio tu pomisao.

Neko je našao put do ove napuštene kuće.

Ali, zašto me je taj neko gurnuo u ovu rupu? Zbog čega me nije poveo sobom ili ubio?

Onda se stresao od užasa: hoće da ga ostave ovde da umre od gladi.

– Ne! – vikao je u paničnom strahu i počeo da udara u kapak. Nije

ga pomerio ni za dlaku. Iz ovog zatvora, bekstva nije bilo.

Klark Levis klonu poražen na tlo. Obuzela ga je ravnodušnost. Vreme je prolazilo. Činilo mu se da je prošla večnost pre nego što je iznad sebe čuo korake. Neko je podigao kapak i dnevna svetlost prodre u unutrašnjost otvora.

– Izlazi napolje, razbojniče – čuo je odozgo glas koji mu je kidao nerve.

Levis se uspravi i iziđe iz rupe. Holidej ga prostreli pogledom tako oštro da je ubica nesvesno uvukao glavu u ramena. Međutim, kada je Džordžijanac hteo da ga veže, u Levisa se još jednom javi snaga i otpor. Ustremio se na Holideja. Ovaj malo poskoči u stranu, a onda zamahnu revolverom i pogodi lupeža u glavu.

Levis klonu kao prazna vreća. Izgubio je svest. Kada je otvorio oči, ležao je uvezan kao paket na dnu dvokolice.

*

Bilo je oko dva sata u podne kad se rančer sa svojim potpuno iscrpljenim ljudima vratio iz neuspelog traganja. Lice bogatog Irca je preko noći posivelo. Čak su i oči ovog inače vitalno čovek izgubile sjaj. Nije ni sa kim govorio, nego se od-

mah povukao u svoju radnu sobu. Tamo je sedeo satima, piljeći odsutno u jedan ugao.

I u gradu je bilo neubičajeno tiho. Nesreća, koja je pogodila O'Konela, potresla je sve. On je bio žila kućavica Rosvela. Od nekadašnjeg bednog naselja stvorio je grad.

Mršavi pisar Mičigen vukao se pločnikom kao senka. Krenuo je u trgovinu da kupi mastilo. Izlazeći iz radnje sa flašom mastila u ruci, ugledao je dvokolicu i jednog jahača kako skreću iza ugla u glavnu ulicu. Odmah je prepoznao Tresi i Doka Holideja.

Bočica mu ispade iz ruke i razbi u hiljadu komada.

– Dolaze! – vikao je izbezumljeno Mičigen. – Dolaze!

Ovog puta vrata O'Konelijeve sobe otvorio je nogom.

– Gazda, ona dolazi! Dolazi! Tresi! Dok Holidej je s njom!

Bogati Irac skoči sa stolice i ukoči se kao okamenjen.

Napolju u dvorištu odjeknu klopavanje kolskih točkova.

Tresi utrča u sobu i baci se ocu u zagrljaj. Plakala je od radosti.

Pošto se malo smirila, rekla je.

– Oče, doveli smo Pinta i Devisa! O'Koneli pođe u dvorište.

Holidej je upravo pojo konje. O'Koneli je znao da mu je kockar

spasao kćerku. Prvo Holidejevo pitanje bilo je.

– Kada ćemo odjahati do izvora u pustinji?

– Ako vi hoćete, možemo i sutra.

VI

Tri meseca kasnije u ulicu Lincoln u Lamesi stiglo je pismo, upućeno Beti Džeferson.

Plavokosa devojka je bila u crni, jer je pre dva meseca dobila vest od Holideja da joj je otac umro.

Otvorila je omot i čitajući sadržinu razgoračila je oči, od iznenađenja. Bio je priložen ček na dvadeset hiljada dolara i nosio je potpis Čarls O'Koneli.

Čovek čijom je zaslugom Beti Džeferson dobila svoj novac, jahao je tada sam u pravcu daleke Arizone.

*

Pošto je napojio konja, spustio se iscrpljeno na jedan kamen. Bio je previše umoran čak i za to da potraži hlad u senci neke kamene izbočine. Sklopio je oči i osećao kroz spuštene kapke plameno crvenilo sunca.

Spavati!

Grlo mu je bilo suvo kao istrugano. Jahač s mukom ustade, pođe prema barici, kleče kraj nje i za-

hvati šakama vodu. Već puna dva dana nije popio ni kap vode. Još dok je gasio žeđ, nadnet nad baru, ugledao je odraz nečijeg lica. Isce-renog. Uskoro se na vodenom ogle-dalu video i odraz snažnog tela širokih ramena i dve ruke koje su držale pušku.

– Hajde, ustaj! – naredi grleni glas.

Čovek nagnut nad vodu ustade bez žurbe i okrete se. Čovek s puškom je sada mogao bolje da ga osmotri. Žedni jahač ja nosio elegant-no sivo odelo, sada doduše pokriveno debelim slojem prašine.

Bio je to Dok Holidej koji je ovde kraj vode hteo da odahne posle napornog puta kroz pešćanu pustinju Ljana.

Pred Holideja je stajao razbojnik. Na stotinu jardi moglo se videti da pripada tom sloju.

– Odakle dolaziš? – bilo je sledeće razbojnikovo pitanje.

Džordžijanac pokaza prema se-veru.

– SAM?

– Da.

– Lažeš.

Osmeh nestade sa razbojnikovog lica. Oči su se pretvorile u dva uska proreza.

Kockar sleže ramenima.

– Ako ti bolje znaš...

Odakle razbojniku pomisao da

Holidej nije sam? Mora biti da sledi nekolicinu ili pak očekuje više osoba.

Bilo kako bilo, morao je odmah da dejstvuje, pre nego što padne razbojniku u šake na milost i nemi-lost.

– Eno, dolaze moji priljatelji! – povika Džordžijanac i pokaza rukom prema dolini.

Čovek s puškom je progutao mamac. Iznenađeno je okrenuo glavu i u sledećem trenutku je puška promenila vlasnika. Razbojnik je pokušao da se maši za „kolt“, ali se na njegovo užasavanje u neznatnoj desnići već zasvetlucalo oružje.

– Tako, amigo, sada su aduti u mojim rukama. Ko si ti?

– Zovem se Džek Morgan – spremno je odgovorio razbojnik. Bio je tako iznenađen da je čak rekao svoje pravo ime.

– Šta tražiš ovde?

Sada je odgovor izostao. Morganovo lice postalo je samo mračnije i odbojnije.

– Jesi li sam?

Opet bez odgovora.

– Kako želiš, amigo. Vezaću ti ruke i malo bolje osmotriti okolinu. Ti ne očekuješ jednu osobu, nego više njih...

Morgan zbunjeno i očigledno iznenađen podiže glavu.

– Otkud ti to znaš?

Holidej se osmehnu prezrivo.

– Imaš pravo da pogađaš tri puta. Napred, okreći se! Teško tebi ako samo makneš s mesta. Znaj onda da si jutros poslednji put video sunčev izlazak.

Morgan je poslušao. Kockar ga je razoružao, prišao njegovom i iz bisege uzeo nekoliko kožnih remenova. Koristio ih je da razbojniku veže ruke na leđa.

– Hajde, lezi tamo! – naredi Džordžijanac.

Razbojnik je to učinio, ali, neobično sporo. Holidej ga je motrio oštro. Nije mu, prema tome, promaklo da Morgan sve vreme baca poglede prema dolini, kao da iz tog pravca nekoga očekuje. Pošto je Morgan legao, kockar mu veza i noge. Odjednom iz doline dopreše neki zvuci, ali, ništa se nije videlo. Treba biti krajnje oprezan, jer ovaj lupež očigledno nije sam.

Holidej se vinuo u sedlo. Poterao je konja uzbrdo i stigao do vrha proplanka. Vezani razbojnik je sada počeo glasno da doziva. Džordžijanac je odjahao još gotovo milju u pravcu severa. Tada ih je primetio kako nailaze s leve strane, iz doline. Dva čoveka, i – jedna žena!

I oni su primetili Holideja, kliznuli s konja i podigli puške.

Kockar se takođe bacio na tlo. Samo što je to učinio i priljubio se

uz zemlju, kad mu prvi metak prozvižda iznad glave.

– Prokletstvo, šta se ovde zbiva? – promrmrljao je Holidej sebi u bradu, uperivši svoju „vinčesterku“ prema dolini.

Sve je bilo u najmanju ruku veoma čudno. Postojalo je samo jedno logično objašnjenje. U pitanju su razbojnici, kojima je potera za petama, pa zbog toga pucaju na svakog koga sretnu. To se moglo i pretpostaviti iz Morganovog pitanja. Razbojnika je interesovalo da li je Holidej sam.

Razbojnici iz doline više nisu mogli da vide Holideja. Ležao je priljubljen uz tlo i puzeći se približavao ivici kotline.

Ubrzo je primetio da su dva razbojnika iščezla. Njihovi konji su još uvek bili dole. I žena takođe. Sedela je nepomično u sedlu i gledala prema obronku.

Kockaru je bilo jasno da su lupeži hteli da mu se prišunjaju i napadnu s leđa. Čekao je strpljivo punih deset minuta, a onda čuo šum. Mora da je dolazio iz pravca oskudnog žbunja meskvite, koje se nalazilo na pedeset koraka rastojanju. Dva puščana metka zazviždaše nedaleko od Džordžijanca. Odmah je uzvratio vatrom ciljajući u žbunje.

Odgovor je bio prodoran krik. Holidej spusti pušku i hitro potrča

prema velikom kamenu, iza kojeg se mogao zakloniti. Nije se još ni spustio iza njega, a iznad glave mu prosvira metak.

– Sad ću vas potprašiti – procedi kockar kroz zube, poteže oba „kolt“ i zasu žbunje pravom kišom usijanog olova. Kada je hteo da napuni magacine revolvera, čuo je krckanje grana. Pogledao je prema žbunju.

Dva čoveka su se kotrljala niz strminu prema njemu. Bili su teško ranjeni. Bez žurbe je otišao do svog konja, uzeo iz bisaga torbu s lekovima i zavojem i vratio se do ranjenika. Oduzeo je oružje, previo ih, a onda sišao u dolinu.

Kejt Fišer je već puna dva dana živela u košmaru. Njeno jasno sećanje završavalo se tamo gde su je nečije snažne ruke grubo izvukle iz poštanske kočije. Sećala se ljubaznog starijeg gospodina koji je stajao kraj točka podignutih ruku. Nikada neće zaboraviti užasnu pucnjavu! Dalje više ničeg nije jasno mogla da se seti.

Mlada žena bila je prava lepotica. Tamne, tužne oči predstavljale su divan kontrast bujnoj, zlatno-plavoj kosi. Imala je uzano lice i lep vitak stas.

Kejt Fišer je gledala jahača kako se približava. Pogled joj je bio prazan, tup. Grčevito je stezala vrh

sedla. Holidej zaustavi konja ispred nje. Kao lekar, odmah je znao da se mlada žena još uvek nalazi u nervnom šoku.

– Halo, gospođice – rekao je ljubazno. – Mislim da treba da odjašimo još jednu milju, pa onda da se odmorimo.

Mlada žena nije odgovorila ništa, samo ga je posmatrala netremice.

Kockar sjaha i priđe konjima dvojice razbojnika. Vezao ih je međusobno i poveo do svog ždrepcica. Ponovo se vinuo na konja i pove za uzde i belu kobilu, koju je jahala devojka.

Džek Morgan je još uvek ležao na istom mestu, na kojem ga je Holidej ostavio. Kada je ugledao ženu i dva konja bez jahača žestoko je opsovao.

Džordžijanac pomaže ženi da siđe s konja, stavi pokrivač u senku kamene izbočine i reče zaštitničkim tonom.

– Sedite ovde, gospođice. Idem da vam donesem da nešto popijete.

Pošto je to obavio, oslobodio je Morgana veza.

Razbojnik je trljao ukočene zglobove i gledao stranca očima punim mržnje.

– Šta ste učinili s tom ženom?

Naravno, lupež se pravio nevešt.

– Tu ženu nikada nisam video.

Dok izvuče „kolt“ iz opasača.

– Možda ćeš sada dobiti volju da

govoriš. Pogledaj ova dva konja bez jahača.

Morgan obrisao maramicom znoj sa čela.

– U redu, bio sam s onom dvojicom u društvu.

– Ko je ova žena?

– Sreli smo je uz put. Pridružila nam se.

Preteća drška revolvera podigla se za nekoliko santimetara.

– Nemam volje da dalje slušam tvoju priču. Uostalom, od nje ću saznati sve što me zanima. A sada je s tobom svršeno, burazeru. Treba li nekog da obavestim gde si ostavio kosti?

– Prokletstvo, nećeš valjda tek tako ustreliti čoveka koji čak ne može ni da se brani?

– Idi po svoga konja, Morgane, ali, nemoj pokušavati da odmagliš. Uveravam te da nećeš stići daleko!

Razbojnik je krenuo. Na kratkom putu do konja misli su mu grozničavo letele kroz glavu. Da li da pokuša bekstvo? Bez oružja u ovom kraju? Ne, bila bi ludost.

Holidej je prišao Kejt Fišer.

– Ne brinite, gospođice, vraćam se za deset minuta.

U međuvremenu se Morgan vratio.

– Šta sad treba činiti, stranče?

Kokar pokaza na konje dvojice ranjenih lupeža.

– Izvadi iz bisaga namirnice i zavojce i stavi ih na svog konja.

Zločinac ga pogleda začuđeno. Zar ovaj čovek hoće da ga povede? Možda do prvog šerifa? Tešilo ga je da do čuvara zakona treba prevaliti dug put, na kome se mogu ukazati bezbrojne mogućnosti da se izvuče iz ove paklene situacije.

Uskoro su stigli do mesta na kojem su se nalazili ranjeni razbojnici.

Morgan skoči s konja i kleče pored svojih prijatelja.

– Prokletstvo, oni su još živi!

– Dobro si rekao, još. Ukoliko ne ostaneš uz njih, biće najkasnije za dva dana mrtvi!

– To znači dakle...

– Da ćeš još jednom izvući živu glavu!

– Zbog čega ih nisi dokrajčio? Sada još imam na vratu tu ženu.

– Skidaj bisage sa svog konja.

– Hoćeš da uzmeš mog konja?

– Da, upravo to nameravam.

– Ali, ne možeš me ostaviti ovde bez konja. Kako da odem odavde?

– I ne treba da odlaziš. Tu leže dva tvoja prijatelja koje treba negovati. Za to ti konj nije potreban.

*

Sunce je već počelo da klizi prema zapadu, kada je Holidej stigao

do mesta na kome je ostala devojka. Konji dvojice razbojnika su bili tu, i pokrivač je ležao ispod kamenog ispusta.

Međutim, mlada žena je iščezla. Kockar na brzinu pokupi sve stvari, veza dva konja za svoje sedlo i odjaha u najvećoj žurbi.

Našao je tek sledećeg jutra. I to nedaleko od mesta sa kojeg je krenula. Ležala je nepomično na zemlji, a bela kobilica je strpljivo stajala kraj nje. Dok Holidej skoči s konja i okrete devojku na leđa. Lice devojke bilo je bledo, gotovo prozirno. Na desnoj strani čela uhvatila se krvava skrama.

Kejt Fišer je disala jedva čujno.

Ispostavilo se da rana nije opasna, ali, isto tako nije bilo isključeno da je devojka dobila jači potres mozga.

Očistio joj je ranu i dao nekoliko kapi viskija. Posle izvesnog vremena, Kejt Fišer otvori oči. Ovog puta u njima se ogledao život. Pogledala je kockara iznenađeno i upitno.

– Gde sam?

– Sada ste u sigurnosti – uzvratila Džordžijanac.

Za trenutak je sklopila oči i bolno razvukla usta.

– Bilo je jezivo... nikada to neću zaboraviti. – Pridigla se i postavila sledeće pitanje. – Ko ste vi?

– Zovem se Holidej.

Devojka nabra obrve kao da napregnuto razmišlja.

– Zar to ime nisam već čula?

– Možda. Sigurno ima još ljudi koji se tako zovu. Nemojte time razbijati glavu. Potrebni su vam odmor i mir. Potražiću zgodno mesto za prenoćište, gde ćete se odmoriti do sutra.

Našao je odlično mesto. Drveće je bilo okruženo žbunjem. Proplanak je bio zaštićen i sakriven od pogleda. Bilo je srećom dovoljno mesta i za konje.

Uprkos iscrpljenosti, Kejt Fišer nije zaspala odmah. Pridigla se i naslonila leđima na stablo.

– Kako ste me našli, mister Holideje? Ja se gotovo ničeg ne sećam.

Kockar joj u nekoliko rečenica ispriča šta se odigralo. Devojka ga je posmatrala ispitivački.

– Gotovo je neverovatno da ste s onom trojicom zlikovaca uspeli da iziđete na kraj.

Pričala je o napadu na poštansku kočiju i ubistvu putnika.

Holidej je slušao pažljivo.

– Kada stignemo u prvi grad, možete da prijavite razbojnike.

Posle ovog kratkog razgovora, legla je i spavala do jutra. Doručkovali su, osedlali konje i nastavili put.

Hrabro je izdržala prilično dug put, iako je glava očigledno bolela.

Kada su najzad stigli do stanice za zamenu konja, odjednom je pustila uzde. Verovatno bi pala, da je Holidej u poslednjem trenutku nije prihvatio.

Kejt Fišer je bila bez svesti.

*

Stanica „Vels Fargo“ kompanije nalazila se usamljena i kao napuštena usred prerije.

Sunce, vetar i kiša ostavili su neizbrisive tragove na ovim drvenim građevinama. Iza kuće se nalazio koral. Svaka četiri dana ovuda je prolazio četvoropreg.

Ponekad ne bi dolazio. Čuvar stanice Rol Lester je onda naravno znao da je poštanska kočija opet napadnuta.

Lester je radio na ovoj stanici još od dana kada je linija uspostavljena. Žena mu je umrla pre mnogo godina. Kompanija mu je poslala kao ispomoć jednu staru Crnkinju.

Trebalo je pored zamene konja i timarenja, okrepiti i goste posle dugog puta. To je bio posao debele Sali.

Tog popodneva, sedeo je na ogradi koral a pušio. Lulu nikada nije vadio iz usta, izuzev dok je spavao. Primetio je Holideja i Kejt Fišer još izdaleka. Nije se često događalo

da jahači nailaze iz pravca planina, pa je bio radoznao.

Kada su se približili na dve stotine jardi, skočio je sa ograde i uzviknuo.

– Grom i pakao, pa, to je žena. – Okrenuo se prema kući i pozvao.

– Sali, mislim da je posao za tebe!

Sali je imala dobroćudno lice, uokvireno belom maramom. Podbočila se i upitala.

– Gde je taj posao?

– Tamo – uzvratiti Lester i pokaza u pravcu prerije.

– Pa, to je žena! Izgled da je bez svesti! – Crnkinja se prekrstila. – Idem da pripremim sobu!

U međuvremenu je Holidej stigao do stanice. Lester mu je pomogao da skine ženu s konja.

– Šta se dogodilo? – pitao je ne vadeći lulu i pokazujući na zavoj.

– Nije ništa opasno. Potreban joj je samo odmor.

Kockar je položio devojkicu na postelju.

– Možete sada da idete – rekla je debela Sali odlučno.

Džordžijanac je bio uveren da se Kejt nalazi u najboljim rukama.

*

Kloparajući, uz oblak prašine, uletela je poštanska kočija u dvorište stanice.

Lester otvori vrata kočije.

– Kratak odmor, dame i gospodo! Možete nešto pojesti ako želite.

Tri čoveka napustiše kočiju. Obična lica, koja ništa ne govore. Verovatno putujući trgovci. Dvojica su bila debela, a treći je, za razliku od njih, po mršavosti neodoljivo podsećao na jarbol.

Crnkinja je postavila sto i dve klupe u senku.

Holidej je izašao malo u preriju. Bilo mu je prijatno da prošeta pešice. Iznenada je čuo topot kopita. Okrenuo je glavu i pogledao prema severu. Grupa od devet jahača približavala se stanici u divljem galopu. Projahali su pored njega i zaustavili se pred staničnom zgradom.

Kockar je nastavio šetnju. Nikada, uostalom, nije bio radoznao. Šta ga se uostalom tiču ovi ljudi?

Vratio se posle četvrt sata u stanicu. Kočija je još bila tu, a i grupa jahača. Nešto se ipak promenilo. Kada je stupio u dvorište, bilo je nekako čudno tiho, iako je bilo dosta osoba. Holidej je hteo da uđe u stanicu, kada ga nečiji poziv prikovala za prag.

– Stoj!

Džordžijanac se okrete i ugleda devet uperenih revolverskih cevi. Jedan od ljudi bio je šerif.

– Čemu sad to? – upitao je Holidej mirno.

– Vi ste uhapšeni! – glasio je odgovor.

– Ako hoćete da me uhapsite, morate mi bar navesti razlog.

– Vi ste iza brda napali poštansku kočiju „Vels Fargo“ kompanije i opljačkali je. Našli smo trojicu putnika. Bili su mrtvi.

– Kako ste došli na to da sam ja...

– Vi ste ovamo doveli ženu.

– To jesam. Ali onda, molim vas, pitajte nju gde sam je i pod kojim okolnostima našao.

– Pokušali smo, ali je bez svesti.

– Onda morate sačekati da se osvesti!

– Za to mi nemamo vremena.

– A ja nemam volje da dopustim da me bez razloga hapsite.

Holidej je sve vreme oštro posmatrao šerifa i njegovih osam pratilaca. Među njima mu se jedan jedini učinio opasnim. Ostali nikako ne bi pucali u njega. Izgleda su kao ljudi koji su pošli da pomognu da se razbojnik izvede pred sudiju.

Onaj jedini, koji je delovao opasno, nikako nije po izgledu i utisku spadao među ostale. Na njemu je sve bilo tamno: kožno odelo, crni šešir, kreolska put i crni konj.

Džordžijanac se obrati šerifu.

– Trojicu razbojnika, koji su na-

pali poštansku kočiju, možete naći iza brda, na kraju peska.

Čuvar zakona nasmeja se grohotom.

– Ako je tako, onda razbojnici nisu imali nikakva druga posla no da nas čekaju.

– Drugo im nije preostalo – uzvratiti Holidej. – Dvojica od njih su teško ranjeni, a treći ima dosta posla da ih neguje. Osim toga, nemaju konje.

U razgovor se umešao čovek u crnom.

– Nije loše izmišljeno, momče. Pitanje je samo ko bi u to poverovao!

Holidej ga odmeri hladno, pa pozva čuvara stanice.

– Mister Lester!

Stari se odazva nerado.

– Što je? – promrsio je preko lule.

– Kažite, molim vas, ovoj gospodi koliko sam konja bez jahača doveo.

– Tri – odgovori Lester i vrati se u stanicu.

– Treba li to da znači da ste se vi borili sa razbojnicima? – upitao je šerif žustro.

– Pa, tako nekako!

– I da ste oslobodili mladu ženu?

– Rekao sam vam da će vam ona odgovoriti čim se bude osvestila.

Ponovo se umešao jahač u tamnom kožnom odelu.

– Na to ćemo možda morati dugo da čekamo. Kažem vam, ljudi, to je neka lukavo smišljena podvala. Momci su znali da nam ne mogu umaći, pa su se zbog toga odvojili. Ovaj ovde – pri tom pokaza na kockara – hoće da izigrava ulogu viteza. Tobož je oslobodio ženu. Dok mi budemo tragali u brdima, on će umaći. Posle toga će se lupeži naći na ugovorenom mestu, a mi ispasti budale!

Ovo objašnjenje nije ostalo bez uticaja na ostale jahače. I na čuvara zakona je ostavilo snažan utisak. Delovao je logično i domišljato. Istini za volju, ovog čoveka u crnom nisu baš poznavali. Zatekao se slučajno u gradu kada se potera sakupila, rekao im je ime i pitao da li može da im se pridruži. Šerif se, naravno, radovao svakom čoveku spremnom da traga za razbojnicima, i prihvatio ponudu.

Holidej je sa svoje strane mirno saslušao Larkovu verziju.

– Vi se izgleda vraški dobro razumete u takve stvari.

Larkovo lice potamne. Oči su mu sevnule opasno.

– Vi se još usuđujete da na taj način govorite, čoveče!

Nije ni završio rečenicu, a već je potegao revolver.

Metak zafijuka i izbi Larku oružje iz ruku. Džordžijanac je munje-

vito potegao „kolt“ i pucao, a da se nije ni primetio nikakav pokret.

Jahač u crnom je prebledeo kao kreč. Trljao je bolni zglobov ruke, nesposoban da proslovi reč. I ostali su sedeli ukipljeni u sedlima, ne shvatajući šta se uopšte zbiva.

Holidej je još uvek držao „kolt“ u ruci. Obratio se šerifu.

– Pobrinite se da vaši ljudi ne pokušavaju slične besmislice, mislim potežu oružje bez opomene. Ja sam vam rekao šta sam imao da kažem. Konje trojice razbojnika možete da povedete sa sobom.

Crni nije mirovao.

– Zar da tako nešto dozvolimo? Razbojnik se drznuo da na nas uperi oružje. Ustrelite ga, ljudi, kao besnog psa!

– To bi ti izgleda odgovaralo – primeti Holidej mirno.

– Da imam oružje...

– Imao si ga. Nego, bilo bi bolje da budeš malo tiši, burazeru. U protivnom bih mogao malo podrobnije da se raspitam o tebi. Ne verujem da bi ti odgovaralo...

– Šta to treba da znači? – malo je ustuknuo.

– Shvatio si ti dobro. Razbojnici su mi u brdima što-šta ispričali, doduše, ne dobrovoljno.

Sada je jahač u crnom upadljivo prebledeo. Šerif i ostali jahači su ga odmerili podozrivo.

– Šta piljite u mene? Bolje bi bilo da pripazite da ovaj lupez ne umakne!

– Sada je dosta, burazeru! Još jedna slična reč, i skinuću te s konja usijanim olovom!

– Kakva hrabrost – ustreliti čoveka bez oružja!

Kockar priđe izazivaču i povuče ga s konja.

– Hajde, diži svoj „kolt“!

Šerif se umešao ljutito.

– Mi nismo prevalili toliki put da bismo gledali dvoboj!

Holidej ga prekide.

– Moram prvo ovom razmetljivcu da zapušim usta, a ovo je jedini način.

Crni jahač podigao je oružje iz prašine, a ostali su se izmicali. U dvorištu stanice za zamenu konja, postalo je neuobičajeno tiho.

– Sada ću ti izbušiti lepu rupu u glavi – promrsi. – Pre nego što odeš na onaj svet, treba da saznaš moje ime. Zovem se Veb Lark, sigurno si već čuo za mene.

Da to su ime gotovo svi čuli. Pripadalo je nadaleko poznatom revolverašu.

– Ali, vi ste mi rekli da se zovete Roj Smit? – uzviknuo šerif.

– Nije baš neophodno da svako zna moje ime – isceri se revolveraš. Ponovo se osećao sigurnim, gospodarem situacije.

Pogledi, koji su sada bili upravljeni na Doka Holideja, pokazivali su duboko sažaljenje. Na njegov život niko ne bi položio ni probušen cent. Čudilo ih je ipak kako mirno nastavlja da puši.

Dužnost šerifa bila je da spreči ubistvo. Naime, niko to, pa ni on nije smatrao ravnopravnim dvobojem.

– Do dvoboja neće doći – rekao je odlučno i poterao konja između dvojice.

Revolveraš pokaza svoje pravo lice.

– Gledaj da se što pre skloniš odavde, debeljko, inače ću te izbaci iz sedla!

Dok Holidej opomenu šerifa.

– Učinite ono što vam je rekao: Ja sam ga izazvao na dvoboj. Vi kao čuvar zakona dobro znate da fer dvoboj ne smete sprečavati!

Nemajući kud, šerif počeo da odbrojava: Jedan, dva... tri!

Prolomi se pucanj. Za njim odmah i krik.

Veb Lark nije stigao ni da izvuče „kolt“ do kraja. Metak mu je prosvirao zglob ruke.

Holidej izvuče metak iz opasača i napuni magacin.

Šerif je tek sada otvorio oči. Kada je video da je stranac još na nogama, samo što od iznenađenja nije pao s konja.

Čuvar stanice je istrčao iz kuće. Kada je video da Larkova ruka krvari, uzviknuo je.

– Neko ga mora odmah previti. Ima li među vama lekara?

Šerif ćutke odmahnu glavom. Jedan od njegovih ljudi je sada pažljivo posmatrao Holideja. To je uostalom činio sve vreme. Sada, međutim, pošto je dvoboj okončan nije skidao oka sa njega. Posle nekoliko trenutaka oklevanja pritekao je konja bliže.

– Mi ovde imamo lekara.

Šerif ga pogleda začuđeno.

– To je za mene novost, mister Dilingse!

– Ja ga, istina, nisam nikada u životu video, ali sam mnogo slušao o njemu. On je lekar i zove se Dok Holidej.

Prvi je shvatio ranjeni Lark.

– Pseto, pogano pseto, to si prećutao!

– Trebalo je da te ubijem, razbojniče. Bilo bi manje divljih zveri na zapadu! – uzvratila Džordžijanac.

Ranjeniku je ruka žestoko krvavila, pa se jedva držao na nogama. Pošto je Sali donela zavoj, Holidej mu previ ranu.

– Kako stoje stvari? – upitao je šerif.

Holidej sleže ramenima.

– Šaka će mu ostati ukočena.

– Zašto ga niste ubili, mister Holidej?

– To će učiniti neko drugi.

– Drugi? – iznenadi se čuvar zakona. – Otkud vam ta pomisao? Kome je stalo da ga ubije?

– Dželatu!

Bila je to reč od koje su se čak i ovi sirovi ljudi stresli.

– Zbog čega, dželat?

– On je bio jedan od razbojnika koji su napali poštansku kočiju.

Sada su i ostali jahači prišli bliže.

– Nemoguće! – povika jedan od njih. – Pridružio nam se da zajedno s nama goni razbojnike!

– Da. Hteo je da krene sa vama, i navede vas na pogrešan trag.

U tom trenutku, debela Sali izađe u dvorište.

– Gospođica bi htela da govori sa mister Holidejem. Osvestila se!

– Sada ćete odmah saznati istinu, šerife. Hajdete sa mnom!

Krenuli su za crnkinjom u kuću. Holidej je prvi stupio u sobu.

Kejt Fišer nije ležala u postelji. Sedela je u naslonjači kraj prozora i osmehnula se.

Kockar se namršti.

– Treba da ostanete u postelji, gospođice!

Odmahnula je glavom.

– Osećam se odlično!

– Pa, to vi najbolje sama znate. Mogu li da vam predstavim čoveka

koji je krenuo u poteru sa još osam ljudi, da bi vas spasao?

Kejt je potvrdno klimnula glavom, a Holidej uvede šerifa.

Za nekoliko minuta sve je bilo razjašnjeno. Kejt Fišer je pošla u dvorište i pogledala onesvešćenog Larka. Sa neskrivenim užasavanjem je okrenula brzo glavu i prošaputala.

– On je bio među zločincima.

*

Još izdaleka ugledali su par lešinara kako kruže nad brdima. Džordžijanac pokaza šerifu ptičurine.

– Nije trebalo ni da krećemo s vama. One vam sasvim lepo pokazuju put.

Grupa jahača je došla do vode. Šerif je od kompanije iznajmio prerijska kola, kako bi u njih utovarao ranjenike. U njih su smestili i revolveraša Larka.

Džek Morgan je ostavio svoje priljatelje na cedilu i nestao bez traga. Jedan od ranjenika je podlegao. Dokrajčilo ga je nemilosrdno sunce, a drugi je još davao znake života.

– Nećete uspeti da ga prebacite do zatvora, on umire – rekao je Holidej. – Uostalom, ono što su on i njegov već umrli prijatelj prežive-

li, gore je od samih vešala. Stigla je zaslužena kazna.

Holidej se vratio u stanicu za razmenu konja, a šerif odveo Larka u svoj grad.

*

Džek Morgan je gledao za jahačima.

– Mogao sam i da pretpostavim da će se onaj pas vratiti. No, bar sada znam da sam ih se oslobodio.

Morgan je ležao pritajen samo dve stotine jardi od mesta na kome su jahači sahranili dvojicu njegovih prijatelja. Ustao je, prebacio preko leđa pokrivač u kojem su se nalazile namirnice i čuture s vodom, i krenuo iz žbuna. Prošao je ravnodušno pored grobova svojih prijatelja, koji su podlegli ranama njegovom krivicom.

Videvši da se opasni stranac odvojio od šerifove grupe i krenuo prema dolini, pitao se.

Kuda li je do đavola odjahao.

Znao je da nadaleko i naširoko nema mesta na koje bi mogao da odvede devojk, izuzev na stanicu za zamenu konja. Treba prevaliti taj put još pešice. Međutim, samo tamo može da se dočepa oružja i konja.

*

Popodne istog dana, kada je razbojnik Džek Morgan spavao u jednoj udoljici nedaleko od stanice za zamenu, Holidej je upravo napustio u društvu Kejt Fišer. Džordžijanac je pokušao da ubedi devojk da nastavi put poštanskom kočijom, ali je ona užasno strahovala od Džeka Morgana, jer, bio je na slobodi i najverovatnije negde u blizini druma.

U stanici je ostao stari Rol Lester i durovna debela crnkinja Sali. Čuvar je te noći iz neobjašnjivih razloga bio uznemiren. Mislio je da je to zbog događaja koji su se nedavno odigrali. Nije mogao da spava.

Izoštren instinkt ga nije ni ovog puta izneverio. Naslutio je da mu pretila opasnost.

Vratio se u kuću i uzeo „sačmariću“. Otkočio je oružje i čekao, ne znajući ni sam šta.

Tada prvi put začu nepoznat šum. Međutim, nije dolazio iz prerije, nego iz stanice za zamenu konja. Zvučalo je kao škripa peska pod nečijim čizmama.

Lester se oprezno povuče nazad prema kući, pa nastavi priljubljen uz zid sve do korala. Osam konja je uznemireno rzalo. Dakle, neko se ušunjao. Opet konjokradica!

Odlučio je da puca, ako samo bilo

šta primeti ili čuje. Međutim, nije primetio ništa. Stranac se odlično snalazio u ovom poslu.

Džek Morgan!

Razbojnik je morao da bude oprezan, jer oružje nije imao. Ležao je samo pet koraka udaljen od čuvara stanice, čvrsto priljubljen uz tlo. Video je Lestera kako se približava. Nije mu promaklo ni da ima pušku u ruci.

Čuvar nije hteo da preuzima inicijativu, nego je čekao da se konjokradica oda.

Stari nije ni pomišljao da preuzima inicijativu. Imao je vremena; neka se lopov sam izda. Tako su prošli minuti. Džek Morgan je postao nemiran, morao je da stigne na voz. Pokušao je lukavstvom, pipao je tlo ispred sebe, tražeći kamen. Međutim, i taj šum nije promakao oštrom uhu starog Lestera. Razbojnik je našao mali kamen i bacio ga nekoliko jardi u stranu. Čuvar stanice bi mogao sada da puca, ali, nije imao određen cilj, jer je samo pretpostavljao gde se čovek nalazi. Ne, nije pucao. Učinio je nešto drugo, zbog čega je kasnije mogao sebi od besa da odgrize jezik.

– Na taj mamac ne nalećem, buzazeru! – otelo mu se. Posle toga počeo je razgovor, koji bi se mogao nazvati jednim od najneobičnijih,

– Šta vi tražite uopšte ovde?

– Glupo pitanje – konačno uzvratiti Morgan kroz zube. Stavio je šaku pored usta, kako bi se njegovom sa-besedniku učinilo da glas dolazi iz drugog pravca.

– Znači, hoćete da ukradete konja?

– Divim se vašoj oštroumnosti.

– Zašto ne kupite konja, čoveče? Morgan se nasmeja grohotom.

– Zbog toga što moj novac leži u banci u Sent Luisu, a do tamo mi je vrlo teško da odem pešice, jer je daleko.

– Mogli biste da radite. Rančeri-ma nikada nije suvišan vredan kau-boj.

– Ja zarađujem novac na lakši način.

– Mogu da pretpostavim. Krađom konja.

Morgan se i dalje smejao.

– Nipošto, i to mi je previše naporno. Počeo je da se hvali svojim nedelima.

– Moram priznati da me zanima zbog čega čovek, koji tako bez muke zarađuje novac, prinuđen da krađe konje? – pitao je stari.

– Može se ponekad biti i baksuz – uzvratiti Morgan.

– Tako dakle. Ovog puta niste imali sreće?

– Pogodili ste. Poštanska kočija koju sam napao, nije mi donela ništa. Novca nije u njoj bilo, iako

sam dobio navodno sigurna obaveštenja.

Tek sada je starom čuvaru stanice sinulo da su Holidej i Kejt Fišer govorili o tome kako je jedan ubica uspeo da umakne. Prokletstvo, možda je to upravo ovaj čovek.

– Da li je u kočiji bila jedna žena? – raspitivao se Lester.

Morgan zviznu kroz zube.

– Dakle, bila je ovde? To sam i pretpostavljao. Zna li možda ko je onaj stranac?

– Ne znam na koga mislite?

– Pa čovek koji je ovamo doveo.

– Naravno da znam. To je bio Dok Holidej – uzvratil Lester.

– Dok Holidej – ponovi razbojnik. – Znači, tom prokletom kockaru mogu da zahvalim što me je sve ovo zadesilo. No, dobro, bar znam njegovo ime. Njega neće biti teško naći na Zapadu. Budite sigurni da ću ga naći.

Šta sada da činim? – razmišljao je grozničavo stari Lester. Ako još budem čekao, napašće me. Moram ga srediti pre nego što me ubije. Odlučio se na lukavstvo.

– Vi ste, dakle, zapali u škripac, i to pogan. A razbojnik ste, kao što ste mi i sami ispričali. No, ja verujem da čak i razbojnici bar jednom u životu mogu da održe reč.

– Znam tu pesmu. Govorite šta hoćete?

Rol Lester je morao da učini napor i govorio mirno.

– Vama je potreban konj. U redu. Ja ću vam jednog prodati.

– Ali, rekao sam vam da nemam novca.

– S tim sam računao. Možete mi poslati pare poštanskom kočijom.

– I vi doista verujete da bih ja to učinio?

Lester se izvlačio.

– Ja to ne verujem, ali se nadam da ćete ipak tako postupiti, jer sam siromašan čovek.

Džek Morgan počeo da podozreva. Na celom Zapadu nema budale koja bi razbojniku poklonila konja. Ipak, prihvatio je igru.

– U redu, pristajem.

Krupne graške znoja orosile su Lesterovo lice.

– Idite u koral i uzmite konja, a ja ću u međuvremenu da donesem uzde. Sedlo nemam.

Džek Morgan ponovo pršte u grohotan smeh.

– U redu, shvatam. No, možda je bolje da vi idete po konja, jer moglo bi se desiti da izaberem najboljeg.

Pročitao me je, prolete starom kroz glavu. Šta sada da činim? Dok je oklevao, razbojnik mu doviknu iz mraka.

– Šta je? Taj predlog vam se ne dopada? Mogu da mislim. Ni meni se ne dopada vaš predlog. Ako bih

sada ustao i pošao prema koralu, mogao bih lako umesto konja da dobijem metak.

– Da, dobili biste ga – uzvratila starac, ne mogavši više da se savlađuje. – Budite mirni, taj vas metak neće mimoći ni sada, jer ako treba, ja ću da čekam ovde do zore.

– Cenim da zoru dočekati nećete.

Morgan se već nekoliko minuta pomerao santimetar po santimetar, nečujno i neprimetno kao leptir. Hteo je da priđe Lesteru, tako da se u jednom skoku može baciti na njega. Bilo mu je jasno da može da natrči na metak ili oštricu noža, ali, to je morao da rizikuje.

Uzbuđeni starac nije primetio da mu se protivnik približava. Bio je čak blizu toga da doista razbojniku pokloni konja. Iznenada se pred njim stvori senka. Instinktivno je povukao obarač. Prolomio se krik, a onda je jedno teško telo palo na Lestera.

– Ti, prokleta pseto! – siktalo je Morgan. – To je bio poslednji metak koji si u svom životu ispalio.

Starac se očajnički branio, ali, Džek Morgan je bio mlađi i jači, i uskoro su estoki udarci pesnicama pljuštali po sedoj glavi. Lester je izgubio svest.

Crnkinja, koju je metak probudio iz sna, odjurila je u kuhinju, uzela jedan od najvećih bakarnih sudova

i izletela u dvorište. Odjednom, sasvim neočekivano, razbojnika pogodi težak udarac u potiljak, tako da je za nekoliko trenutaka izgubio svest. To je debela Sali udarila razbojnika bakračem. Da je još nekoliko puta zamahnula, ona ponoćna borba bila bi srećno okončana.

Ovako, Džek Morgan je ponovo došao svesti, otresao glavu i ustao, a onda se kao divlja zver ustremio na crnkinju. Sali je samo zakolotala očima i od straha se onesvestila. Rol Lester nije osećao udarce pesnice, koji su ga pogađali i dalje, jer je, kao što se zna, bio bez svesti.

Kada je Džek Morgan ustao, na istoku se već pomaljao novi dan.

VII

Džil Džons je skrenuo teška kola u dvorište stanice. Kočnice su jako zaškriljale i kočija se naglo zaustavila. Džons je vozio na ovoj deonici već sedam godina, pa je tako poznavao Lestera i njegove navike. Još nikada se nije dogodilo da čuvar stanice nije stajao pred svojom kućom u trenutku kada je kočija ulazila u dvorište.

– Hej, Role, gde si? – vikao je Džons.

Odgovor nije došao.

Vozač siđe sa svog sedišta, pa onda priđe vratima kočije i otvori ih.

– Ovde ćemo se odmoriti, ljudi – saopštio je putnicima. – Možete prezalogajiti, a dobićete nešto i za piće.

Međutim, toga dana, nije bilo ništa ni za jelo ni za piće.

Putnici su izašli, stajali su isto tako bespomoćni u dvorištu kao i sam vozač. Džons je pokušao da spase situaciju, pokazujući na klupe pred kućom.

– Sedite i pričekajte, ja ću čuvaru najaviti da smo stigli. Sigurno je kod konja, pa nas nije čuo.

I doista Rol Lester nije čuo kola, nije ni mogao da ih čuje, jer je bio mrtav.

Džil Džons ga je našao u koralu. Crnkinja je čučala kraj njega. Mora biti da je skrenula s uma, jer je pevušila neku monotonu melodiju na jeziku koji niko nije mogao da razume.

Džons priđe Crnkinji s leđa i do-dirnu je po ramenu.

– Šta se dogodilo, Sali?

Crnkinja mu uputi pogled koji je ličio na ludački.

– Ništa.

Nastavila je da peva.

– Ništa? – ponovi Džin Džons i naže se nad Lestera. – Pa, on je mrtav! Ubijen je!

Od crnkinje se nije moglo izvući ništa. Sručila se u postelju, potpuno iscrpljena i van sebe. Sam je mo-

rao da zameni konje. Nastavio je da vozi kočiju do sledeće stanice, koja se nalazila četrdeset milja zapadno. Posle nekoliko dana došli su ljudi i sahranili Rola Lestera. Povelili su i Sali. Stanica je dobila novog čuvara i nikada se nije saznalo ko je ubica starog Lestera.

*

Bilo je jedanaest sati uveče, a grad još nije spavao. Kroz prozore saluna padala je žućkasta svetlost na prašnjavu ulicu. Zvuci muzike dopirali su do bočnih uličica u noć. Odjekivao je ženski smeh i orili se grubi muški glasovi: noćni život grada na Zapadu.

Topot dva konja nije odjekivao glavnom ulicom, jer je zvuk bio prigušen debelim slojem prašine. Jahači su zastali pred salunom „Vatrena voda“. Čovek pomože devojci da siđe iz sedla.

– Ostaćemo ovde – rekao je i vezao konja za prečku.

Putovali su puna četiri dana. Stanica za zamenu konja, nalazila se udaljena mnogo milja od prvog naselja.

– Vi treba prvo da dobijete sobu, a onda ću se ja pobrinuti za konje – objašnjavao je Džordžijanac i prvi stupio u salun.

Gotovo svi stolovi u lokalima bili su

zaposednuti. Za njima se uglavnom kockalo. Za šankon su se nalazili samo dva gosta. Bili su to kauboji, koji su navratili u ovaj elegantni salun verovatno omaškom.

Dok Holidej priđe šanku.

Krčmar, stariji čovek prosede kose, upita spremno:

– Šta mogu da učinim za vas, mi-ster?

– Dve sobe, jedno kupanje, jedan brendi i dva bifteka.

Krčmar je beležio, ponavljajući.

– Dve sobe, jedan brendi, jedno kupanje, dva bifteka... onda je podigao glavu. – Da, shvatam, dve sobe, jednu do druge, flašu brendija koja će se servirati gore i...

– Vi ništa niste razumeli. Sobu sa kupanjem za gospođicu Fišer, njoj možete i gore servirati biftek, a što se brendija tiče, natočite mi ga ovde, i to odmah.

Krčmar uvređeno klimnu glavom, uze ključ i odvede Kejt Fišer gore.

Holidej ostade za šankom i osmotri lokal. Odjednom se trže. Za kockarskim stolom je sedeo čovek u tamnom odelu i pred sobom imao gomilu dolara. Lice mu je bilo krečno belo, kao izliveno od gipsa. Međutim, to belilo nije privuklo Holidejevu pažnju. Ovaj čovek je neverovatno ličio na razbojnika Džeka Morgana, tako da je za tre-

nutak poverovao da je sam Morgan za stolom.

Izgleda da je interesovanje bilo obostrano. Naime, čovek gipsanog lica se obrati tipu koji je stajao iza njegove stolice.

– Poznaješ li onog tamo, Džoe? – upitao je tiho.

– Nikad ga nisam video – glasio je odgovor.

– Ispipaj ga malo.

– Ol rajt, gazda.

Džo Kasi bio je mršav momak. Nije u životu učinio bogzna šta, niti je dospeo daleko. Uvek je bio oruđe u rukama drugih. Ovoga puta je bio pomagač i doušnik Flina Morgana. Imao je lepo lice, čeličnoplave oči i bio uvek odeven po najnovijoj modi. No, to je samo predstavljalo fasadu. U stvari, bio je prazan kao trulo drvo. Njegova sposobnost završavala se samo malim poduhvatima, i to po nalogu svojih gospodara. Obavljao je zadatke kao dresirano pseto.

Prišao je šanku i stao kraj Džordžijanaca. Vrhovima prstiju izvukao je cigaretu iz srebrne tabakere.

– Imate li vatre?

Holidej ga mirno odmeri i počeo da priča.

– Zovem se Rej Smit. Dolazim s Juga. Rado igram poker i pijem brendi, zanimanje nemam, ali, zato imam tri odela, sivo, boje peska i

crno. Želite li da znate boju moje kravate?

Kasi buknu. Nije bio dovoljno oštrouman da nešto odgovori, nego je bespomoćno pogledao Morgana.

– Hajde, idite – reče mu Holidej.
– Vaš gazda čeka izveštaj.

Džo Kasi bio je tako zbunjen da se nije usudio da pogleda stranca. Okrenuo se i vratio do kockarskog stola.

Flin Morgan je držao banku. Upitao je, ne dižući pogled sa karata.

– Dakle?

– Zove se Rej Smit, dolazi s Juga, rado igra poker, ima tri odela...

Morgan okrete glavu i prostreli svog pomoćnika pogledom.

– Ti si jedan idiot.

Onda je bacio karte na sto i sam prišao baru. Zastao je kraj Džordžijanaca i doviknuo krčmaru. – Dva brendija! Obratio se Holideju.

– Imate dobre oči, mister Smite. Oštrooki ljudi su mi se uvek dopadali. Ja se zovem Flin Morgan.

Džordžijanac je odmah zaključio da je ovaj čovek brat razbojnika Džeka Morgana.

Krčmar im je natiočio piće.

– Vi, dakle, igrate poker – rekao je Morgan i podigao čašu.

– Da, rado – odgovori Džordžijanac i ispio brendi nadušak.

– Ko je ona mala koju ste doveli sa sobom?

– Moja sestra.

– Nemojte zameriti, bilo je to prosto pitanje. Retko se na Zapadu viđaju lepe žene.

Dok Holidej dade krčmaru znak, pokazujući na ispražnjene čaše.

– Još dva brendija.

Flin Morgan je predložio da igraju dubl poker, to jest poker udvoje. Iako se Morganove karte bile markirane, Dok Holidej je dobijao sve vreme. Ulog se iz deljenja u deljenje uvećavao.

Kada je ulog došao do osam stotina dolara, Džordžijanac upita ko deli.

– Naravno ja – uzvрати Morgan. To naravno nije bilo tačno, ali, Holidej nije stavio primedbu. Kada je dobio karte, Dok spusti ruku na njih i ne podiže ih.

Flin Morgan ga je pogledao začuđeno.

– Zašto ne uzmete karte?

– Upravo mi je nešto palo na pamet, mister Morgane. Imate li možda brata?

Inače blede lice varalice na kartama postalo je još bleđe.

– Kako vam je to palo na pamet? – upitao je muklo.

– Tek onako. Možda bi to moglo biti. Ja imam dobrog prijatelja koji se zove Džek Morgan.

Varalica skoči sa stolice.

– Džek, pa to je...

– Nije ni važno – prekide ga Holidej. – Onako mi je palo na pamet.

– Vrlo je zanimljivo – počeo je sada Flin mirnim tonom. – Ja verujem da u Sjedinjenim Državama ima dosta prezimena Morgan.

Holidej se složio.

– Da, sigurno. Samo je teško naći dvojicu Morganovih koji toliko liče kao vi i moj prijatelj, Džek. Hoćete li da nastavimo igru?

Morgan proguta pljuvačku. Privukao je karte, ali, nije pogledao šta drži u ruci. Mučilo ga je šta ovaj stranac zna o njegovom bratu. Uostalom, ništa dobro nije mogao ni da zna. Oba brata Morgana bili su razbojnici. Svako je vodio poslove na svoj način. Retko su se viđali, ali, nisu bili jedan protiv drugoga.

Otac im je imao mali ranč u planinama Nevade. Umro je pre više godina. Radio je kao rob, samo da bi stekao mali ranč i obezbedio svojim sinovima opstanak.

Međutim, njegovi sinovi su prezirali takvu egzistenciju. Džek je sa četrnaest godina izvršio prvu pljačku. Što se Flina tiče, on je sa nepunih šesnaest za partijom karata ubio jednog kauboja. Sve se to desilo prilično davno, i od tada stari Morgan više nije video svoje sinove.

Flin Morgan je pokušavao da ne

misli na svog brata, jer je trebalo da se usredsredi na igru. Podigao je oči sa stola i prvi put video to hladno lice, ledeneplave oči i neshvatljivu mirnoću koja je zračila iz njega. Prokletstvo, zar je mogao toliko da se prevari. Pre kratkog vremena mislio je da je ovaj čovek žutokljunac. Sada, kada ga je bolje osmotrio, osetio se prevarenim.

– Ko ste vi? – upitao je muklo.

– Čovek s kojim igrate poker.

– Vi se ne zovete Smit?

Holidej razvuče usta.

– Dobro, onda se zovem Miler.

U tom trenutku Kejt Fišer je silazila niz široke stepenice. Stajala je iza Džordžijanca i upitala:

– Zar nećemo zajedno jesti, mister Holideje?

Džordžijanac joj uzvрати.

– Sedite, molim vas za sto kraj prozora. Odmah ću doći. Onda se obratio krčmaru: – Šta je sa biftecima?

– Odmah mister, za pet minuta.

U međuvremenu se Flin Morgan pribrao i lupio se šakom po čelu.

– Baš sam budala! Nosi dva niklovana revolvera i zove se Holidej. Mi ćemo igrati dalje, bez obzira što ste vi Dok Holidej zar ne?

Nekadašnji zubni lekar se osmehnu.

– Sasvim sigurno.

Nastavili su igru. Morgan je gubio.

Krčmar prođe pored njih sa dva tanjira u rukama.

– Jelo je gotovo, mister – rekao je preko ramena.

– Odnosite ga molim vas za onaj sto, za kojim sedi dama – rekao je Dok i stavio novčanice u džep. Onda se obratio Morganu – Vi ćete me za trenutak izvinuti, mister. Inače, stojim vam na raspolaganju.

Mlada žena ga je gledala uplašeno dok je prilazio.

– Pa, to je...

– Ne, to nije on, no, ja pretpostavljam da je to brat Džeka Morgana.

– Vi to svakako znate bolje od mene. Ja se Morgana sećam kao kroz maglu.

Pošto su obedovali, Holidej joj došapnu.

– Mislim da bi bilo bolje da se vratite u sobu.

– Zbog čega?

– Predosećam da se ovo veče neće završiti mirno kao što je i počelo.

Kejt Fišer ustade i pođe u svoju sobu. Bila je iscrpljena od dugog puta, a ipak, nije osećala umor. Želela je da oстане još u društvu ovog neobičnog čoveka, koji je spasao, ali nije htela da se nameće.

Džordžijanac je sačekao da uđe u sobu, a onda tek ustao od stola.

– Nadam se da vam je prijalo, Dok?

– Hvala, bilo je ukusno.

– Pitam se šta bi se to vas ticalo?

– Tiče me se.

– Zanimljivo!?

– Vi kažete, „zanimljivo“, Dok. Da i za mene je zanimljivo. Konačno, ja sam svoje dolare izgubio u igri sa mister Smitom, a ne sa Dokom Holidejem.

– Šta time hoćete da kažete?

– Hoću da kažem da vam taj novac i ne pripada.

Onda je počelo. Flin Morgan poteže „kolt“ iz futrole i uperi cev na grudi čuvenog kockara.

– S ovim sigurno niste računali, Dok Holideje, no, svakome se može doskočiti. Ovo je dakle kralj strelaca, gospodo!

Pri tom se okrenuo i ponosno pogledao goste u salunu.

Džordžijanac je zario ruke duboko u džepove, ne obraćajući pažnju na cev uperenu u grudi.

– Hoćete li da igramo dalje?

Flin Morgan pršte u smeh.

– Vi izgleda niste još primetili da sedite u pogrešnom sedlu, mister. Igra je završena.

– Ol rajt, ja sam ionako umoran.

Dok Holidej se okrenuo i pošao prema stepenicama.

Morgan u prvom trenutku nije znao šta da kaže, a još manje šta da učini. U svakom slučaju, nije mo-

gao da mu puca u leđa naočigled svih gostiju.

– Stojte, Holideje! – doviknuo je.

Dok je nastavio da ide.

– Ustreliću vas ako ne stanete.

Najzad je ovaj zastao na poslednjem stepeniku. Obratio se ostalim ljudima ignorišući razbojnika.

– Od kada je ovaj razmetljivac u vašem gradu?

Niko se nije usudio da odgovori. Svi su strahovali od Morgana.

Tek tada se Džordžijanac obratio varalici.

– Sklanjaj tu pucaljku, kockarska ajkulo. Nemam volje da potežem oružje.

– To ćemo videti.

Salunom odjeknu pucanj. Metak se zari uz samog Holideja u ogradu stepenica.

Džordžijanac je počeo da silazi niz stepenice, ne ispuštajući Morgana iz vida. Ovaj je još uvek držao „kolt“ u ruci. Odjednom, neočekivano, Holidej diže ruku i žestokim udarcem, izbi banditu oružje.

– Vi izgleda čeznete za vešalima, prijatelju.

– Nemate pravo da mi izbijate oružje iz ruke.

Gosti su počeli da se smeju.

Morgan se okrete i pođe prema vratima. Niko osim Džordžijanca nije slutio opasnost koja preti. Odjednom se varalica naglo okrenuo.

Dva pucnja odjeknuše lokalom. „Deringer“, koji je Flin držao u džepu kaputa, bio je ispražnjen. Međutim, meci su promašili cilj. Holidej se naglo bacio u stranu. Morgan baci „deringer“ na pod i priskoči kauboju za šankom. Neočekivano mu je izvukao „kolt“ iz futrole.

Ponovo salunom odjeknuše dva pucnja. Jedan od metaka bio je ubitačan. Morgan razrogači oči i pokuša da krene još dva koraka napred, ali su mu noge otkazale poslušnost. Priskočio mu je Džoe Kasi i dovukao ga do stolice.

– Sedite ovde, idem po lekara.

– Nije mi više potreban – prevatio je Morgan jedva razumljivo preko usana, a onda se skljkao.

Kas je pokušao da ga zadrži, tako da je čuo poslednje reči.

– Uzmi moj novac i odjaši u planine do moga brata. On... neka me... osveti, Doka Holideja...

Kasi više nije mogao da drži Morgana. Varalica je samo kliznuo sa stolice i tresnuo o pod.

*

Džoe Kasi je gonio svoga konja prema severu. Ispunjao je još uvek zadatke koje mu je dao njegov mrtvi gospodar. Našao je u Flinovom prtljagu dve hiljade dolara.

Toliku sumu još nikada u životu nije posedovao. Mogao je da odmagli bilo gde i lepo živi. Ali ne, hteo je pošto poto da izvrši poslednji zadatak svoga vođe. Kas je otprilike znao gde se Džek Morgan nalazi. Našao ga je četiri dana kasnije u jednom baru u Omaki. Razbojnik je stajao za šankom i okretao među prstima praznu čašu viskija.

Kasi Džeka Morgana još nikada nije video, ali ga je odmah poznao.

– Jedan viski – doviknuo je krčmaru i pripalio cigaretu.

– Da li bismo mogli da razgovaramo? – upitao je Morgana, a ovaj je odmah počeo da podozreva.

– Ne znam o čemu bismo to mogli da razgovaramo.

– To ću vam reći, ali ne ovde. Bolje bi bilo da sednemo za neki sto. Imam samo da vam predam jednu poruku, mister Morgan. Moje ime je Džoe Kasi, šalje me vaš brat.

– Zašto to odmah niste rekli. Dakle, Flin vas šalje. Šta hoće?

Kasi obori glavu.

– Pa, to se ne može tek tako reći.

– Gde je on sada?

– On je... vaš brat je mrtav.

Džek Morgan skoči sa stolice.

– Mrtav?

Kasi samo klimnu glavom, a Morgan povika.

– Viski, krčmaru, jednu flašu.

– Hajde, govorite, šta se dogodilo?

– Igrao je poker...

– To je uvek i činio. Nego, govorite tiše, ne mora niko da čuje naš razgovor.

– Flin je gubio partiju za partijom.

– To prosto ne mogu da poverujem. Njemu za zelenim stolom gotovo niko nije bio dorastao.

– To sam i ja mislio. Onaj drugi se predstavio kao Rej Smit i tek posle se ispostavilo da ima drugo ime.

– Dakle, govorite kako se taj momak zove?

– Dok Holidej!

– Jesam li dobro čuo? Rekoste Dok Holidej?

– Da, Dok Holidej. On je ustrelio vašeg brata.

Zločinac žestoko opsova.

– Taj prokleti pas! On je i meni pokvario ceo posao. Pričajte šta se dogodilo?

Džoe Kasi je referisao o svemu što se dogodilo u baru „Vatrena voda“. Ništa nije prećutao, a još manje ulepšao.

Morgan je to prokomentarisao na način svojstven razbojniku.

– Sam je kriv. Trebalo je da ga ustreli s leđa.

Kasi odmahnu glavom.

– Onda bi bio obešen.

– Onda je trebalo da ga izvuče na ulicu i tamo sredi.

– Ti saveti su sada besmisleni. Dogodilo se što se dogodilo, Flin je mrtav.

– Vi ste bili prisutni?

– Da, od početka do kraja.

– Zbog čega mu onda niste pomogli?

– Šta da vam odgovorim na to? – mucao je Kasi. – Nisam ništa smeo da činim bez njegovog naređenja. Pretukao bi me. Konačno, brat vam je, treba da znate kakav je bio.

– Šta smerate? – odjednom upita Džek Morgan sasvim drugačijim tonom. Shvatio je, naime, da je ovaj tip slabić i ništavilo, oruđe u rukama drugih. Takve osobe su za razbojnika rudnik zlata. Džek Morgan je zbog Holideja izgubio svoje ljude, ovaj Kasi bi mu mogao biti potreban i koristan, bez obzira na to što Flinu nije pomogao.

Tek pošto ga je Džek upitao šta namerava, Kasi je počeo da razmišlja o tome.

– Ne znam, moraću da potražim posao.

– Taj posao već imate, Kasi. Mislim, ukoliko hoćete da jašete sa mnom.

Džoe odahnu s olakšanjem.

Nije bio čovek koji rado sam donosi odluke. Ni sam nije znao šta bi sada počeo.

– Ol rajt, mister Morgane, jahaću s vama.

Rukovali su se preko stola. Bio je to gest kojim je Džek Morgan sebi kupio čoveka.

Džoe Kasi je ovim rukovanjem prokockao sebi život. Dve hiljade dolara, koje je imao u džepu, bili bi dovoljni da negde otpočne posao i mirno dočeka starost.

– Rekli ste da ste čuli poslednje reči moga brata?

– Jesam, Flin je rekao uzmi moj novac i odjaši u brda do moga brata, treba Doka Holideja da... međutim, nije završio rečenicu, izdahnuo je pre toga.

– Koliko je imao novaca?

– Dve hiljade.

Morgan se zadovoljno smešio u sebi. Kako ovaj Kasi može samo da bude tako ograničen?

– Koliko ste vi do sada potrošili?

– Ništa. Ja imam još svoga novca – uzvрати Kasi.

Džek Morgan prihvati kesu sa novcem.

– Pre nego što ovaj novac potrošimo, Dok Holidej se mora nalaziti pod zemljom.

– Šta ćemo sada mister Morgane? – upita Kasi.

– Prvo i prvo, nemojte me nazivati Morgan. Ja se zovem Jelou jeste li razumeli?

– U redu, mister Jelou.

Ubica natoči još jednom čaše.

– Krenućemo u zoru.

VIII

Indijanska vremena su odavno već bila prošla. Veoma retko se događalo da Indijanci napuštaju svoje rezervate. Čak je bio zaboravljen i rat između belaca, takozvani secesionistički rat.

Nekadašnja vojna utvrđenja pre-rasla su najvećim delom u gradove. Vojnici su skinuli svoje plave kapute i ponovo postali kauboji, trgovci i stočari. Tako je bilo i u Fort Grifinu. Samo su još palisade, trupci drveća, zabodeni u zemlju, nekadašnje ograde utvrđenja, potsećali na minula vremena.

Međutim, šta se u stvari izmenilo? Crvenokošci su otišli, a beli razbojnici došli. Ovi otpadnici bili su često gori od Indijanaca.

Na ulazu u grad Fort Griffin maršal Ivel je pričvrstio tablu.

„Nošenje vatrenog oružja je u gradu zabranjeno. Maršal Ivel“.

Bio je to hrabri potez čoveka, koji je konačno želeo mir u svome gradu. Ideja nije bila nova, jer je veliki maršal Vajat Erp to prvi učinio u divljem stočarskom gradu Vičiti.

U početku niko nije hteo da čuje za ovu zabranu. Ljudi su navikli da nose svoje oružje. Osećali su se

bespomoćnim ukoliko im „kolt“ ne bi visio na bedru. No, malo pomalo privikli su se i na novonastalu situaciju. Maršal Ivel je još imao nevolje kada su bili u pitanju stranci. Bili su obavezni da predaju oružje u kancelariji i dobijali ga nazad tek kad bi napuštali grad.

Mnogi su se opirali tome, no, maršal je dosada uspeo da sprovede svoju volju.

Do sada.

Onda je došao ovaj sunčani, vedar letnji dan. Nebo je bilo prozračeno plavo kao planinska jezera.

Džek Morgan, Džoe Kasi i jedan Meksikanac, koji je rekao da se zove Hoze Sančez, jahali su prema gradu. Zaustavili su konje ispred table. Pošto je pročitao zabranu, Morgan zabaci šešir na potiljak.

– Šta kažete na to, momci?

Meksikanac se zakikota.

– Ne umem da čitam, gazda.

Hozae Sančez je umeo da čita bolje da oba razbojnika zajedno. Odrastao je, vaspitavan u manastiru, jer mu je otac bio bogati zemljoposjednik, pa je mogao da mu obezbedi tako skupo vaspitanje. Međutim, stari Sančez je mogao da poštedi sebe takvog troška. Njegov sin je imao sopstvene predstave o životu. Njegove predstave su bile daleko od osnovnih pravila važećih u ljudskom društvu. Već sa šesnaest

godina Hoze je ukrao goveda sa očevih pašnjaka da bi u Hermosiju, susednom gradu, mogao da orgija.

Tako je počelo. Godinu dana kasnije, dospeo je u ozloglašenu robijašnicu, kameholom u Seskatevi. Dogodilo se to posle jednog napada na banku.

Dvanaest dugih godina lomio je kamen, sve dok njegovom ocu, posle izuzetnih napora, nije uspelo da ga odande izvuče...

Nekoliko godina kasnije, Hoze je upropastio sopstvenog oca. Stari čovek je ubrzo umro, a veliko imanje se održalo još samo dve godine. Hoze je nastavio da vodi razbojnički život, s tim što je postao oprezniji. U Seskatevi nije samo radio, nego i mnogo naučio. U dugim noćima, provedenim u prljavim barakama, svako je ponaosob pričao šta je doživio i uradio. Odlična razbojnička škola.

Upoznali su se u jednom salunu u Prestonu. Džek Morgan je Meksikanca bez oklevanja uzeo za pratioca. Sada su stajali ispred natpisa, na kome je pisalo da je nošenje oružja u gradu zabranjeno.

Džoe Kasi je počeo da otkopčava opasač.

– Hej, šta je s tobom? – uzviknu Morgan. – Nećeš valjda da skidaš pucaljku.

– Ali, ovde piše...

Zločinac sažaljivo odmahnu glavom.

– Budi srećan što jašeš s nama. Sam ne bi stigao daleko.

– Kako to misliš?

Morgan značajno pogleda Meksikanca.

– Moraš još mnogo da učiš. Kad ti ja kažem da skineš „kolt“, onda to treba da učiniš. Zapamti jednu stvar, momče! Izuzev mene, niko nema šta da ti naređuje ili zabranjuje.

Sančez opet počeo da se kikoće.

– Taj bi trebalo da provede malo vremena u Seskatevi.

Morgan je gledao niz ulicu. Nigde žive duše.

– Izgleda da svi spavaju – zaključio je. Moraćemo da odjašemo u grad. Našim konjima je potreban odmor.

– Zar nije bolje da „koltove“ stavimo u bisage? – pitao je Kasi.

– Ni govora – preseče ga Džek Morgan i obode konja.

Samo je vlasnik berbernice video trojicu jahača kako nailaze. Sedeo je u stolici za ljuljanje ispred svoje radnje na tremu.

Morgan zaustavi konja ispred njega.

– Gde bismo ovde mogli da prenoćimo? – upitao je.

Berberin pogleda u svoje uglača-

ne nokte. Uvek je običavao da govori kithnjasto.

– U ovakvom stanju, u našem gradu nećete moći da dobijete sobu.

Džek Morgan se okrete u sedlu.

– Jeste li ovo čuli, ljudi? Nismo dovoljno ugliđeni.

– Pogrešno si razumeo, Džek. On samo želi da nam skine brade.

Berberin se nije obazirao na Meksikančevu primedbu.

– Ja ne želim ništa da vam skinem. To će učiniti maršal.

– Hej, šta to znači? – ljutito upita Morgan.

– Zar niste pročitali tablu na ulazu u grad?

Odgovorio je Meksikanac.

– Karamba, tamo doista stoji neka tabla, ali, mi ne umemo da čitamo.

– Onda ću vam ja reći šta tamo piše: U Fort Grifinu je zabranjeno nošenje oružja.

– Karačo, čini mi se da ja ne čujem baš najbolje! – primetio je Sančez.

– I meni se tako čini – dodao je Morgan.

Berberinu je naravno bilo jasno da se ova trojica pretvaraju i čine neveštima.

– Ja mislim da bi bilo dobro, gospodo, da navratite do Ivela.

– Ko je Ivel? – upitao je Meksikanac.

– Gle, sada sasvim dobro čujete! Dao bih vam jedan koristan savet: ne zbijajte takve šale sa maršalom.

– Znači, Ivel je taj koji je došao na ideju da postavi tablu?

Čuvar zakona u Grifinu je već bio na licu mesta. Stajao je na drugoj strani ulice i čuo poslednje reči. Prešao je ulicu i stao ispred Morgana.

– Vi nameravate da ostanete u gradu? – pitao je.

– Možda.

– Onda morate ostaviti ovo oružje u kancelariji.

– A šta je sa vašim „koltom“? – primeti Meksikanac, pokazujući na maršalovo oružje.

Ivel samo odmeri Meksikanca pa naredi odlučno.

– Ili odložite oružje ili napolje iz grada.

Čuvar zakona u Fort Grifinu gotovo nikada nije bio grub. Ali, ova puta odmah je ocenio kojoj vrsti ljudi pripadaju ova trojica. Videlo se na prvi pogled da su u pitanju razbojnici.

Morgan dade Meksikancu znak, a onda skoči iz sedla. Sančez je sledio njegov primer. Bilo je neverovatno kojom brzinom ovaj debeli čovek kliznuo s konja.

– Vi, dakle, hoćete naše oružje? – upitao je Sančez i lupio se dlanom

po opasaču. – Veoma sam radoznao kako ćete to uspeti da izvedete.

– Mislim da je bolje da nastavite put.

U međuvremenu se na ulici okupilo nekoliko ljudi. Stajali su u senici tremova i posmatrali scenu.

– Mi ćemo ostati – rekao je Morgan ne skidajući pogled sa maršala.

– U tom slučaju, odložite oružje. Meksikanac se zakikota.

– Ovaj stalno ponavlja jedno isto.

Maršal izvuče „kolt“ i uperi cev na Meksikančeve grudi.

– Neću više da ponavljam isto, budite sigurni.

– On nam preti – tobož je jadikovao Hoze.

Morgan se izmače jedan korak u stranu, držeći ruke nadohvat revolvera.

Pogledao je mimo Meksikanca i Kasija, koji je još uvek bio u sedlu.

– Sjaši s konja, Džoe – naredio je.

– Dole je zanimljivije. Ovaj čuvar zakona izgleda ima nešto protiv naših njuški.

Kasi posluša. Kliznuo je iz sedla i stao iza maršala.

Džek Morgan se nasmeja satanski.

– Šta sada na ovo kažete, maršale?

– Vi znate šta ja mogu da kažem. Da' ponovim: gubite se iz grada, to je moja poslednja reč.

Sada je Džek Morgan dao Sančezu znak. Obojica i Kasi i Meksikanac su odmah shvatili: izvukli su svoje koltove. Meksikanac je to čak učinio, iako mu je maršalov revolver bio uperen u grudi.

Morgan priđe čuvaru zakona.

– Sada ću ja vama reći ko odavde treba da se gubi, mister. Načinio je malu pauzu i dodao. – Vi, maršale!

Ivel se okrete i vide „koltove“ uperene na njega.

– Vi, kao da niste sasvim normalni? Naredili ste svojim ljudima da upere oružje na mene? Verovatno znate šta to znači?

Džek Morgan sleže ramenima.

– A šta ima da znači? Vi ste ovu igru započeli.

Čuvar zakona je još uvek držao oružje u ruci. Skrenuo je cev prema Morganu.

– Pretpostavljam da ste vi vođa ove grupe. Recite svojim ljudima da sklone oružje.

Zločinac se osmehnu na svoje pratioc.

– Čuli ste momci?

Hoze Sančez klimnu potvrdno glavom.

– Ako već tako treba, onda neka se svi revolveri sklone.

U istom trenutku odjeknu pucanj. Metak udari u maršalov revolver, koji izlete daleko u prašinu.

Meksikanac se nasmeja grohotom.

– Možda je ovaj način malo neuobičajeni, maršale, ali, cilj je u svakom slučaju isti. – Govoreći to, vratio je revolver u futrolu. – Sada možemo mirno da razgovaramo. S oružjem u rukama svaki je razgovor mučan.

Ivel samo odmeri Meksikanca, a onda se ponovo obrati Džeku Morganu.

– Vi ste uhapšeni – rekao je kratko.

– Zanimljivo, zanimljivo – cerekao se i dalje Sančez. – Mi, dakle, teoretski, sedimo iza rešetaka. No, mene zanima kako praktično stoje stvari, maršale.

Ivel nije odgovorio. Okrenuo se i obratio građanima na suprotnoj strani ulice.

– Idite u kancelariju i uzmite puške!

Ljudi su otišli, pre nego što su razbojnici mogli da ih spreče. Nekoliko minuta kasnije, trojica su stajali sa uperenim „vinčesterkama“.

Džoe Kasi vrati „kolt“ u futrolu.

– Šta sada, gazda?

– Jesam li rekao da vratiš oružje u futrolu?

– Da, ali?

– Nema nikakvog ali – breknuo se Morgan, a zatim se u jednom skoku

našao iza maršalovih leđa i naslonio mu cev svoga revolvera na leđa.

– Oterajte one tipove do đavola, maršale. Mi nemamo nameru da ovde izazivamo puškaranje.

Ivel je shvatio da mora da popusti. Isto tako je shvatio da ima posla sa razbojnicima kod kojih nema šale.

Dao je ljudima znak.

– Idite u kancelariju. Dolazim odmah za vama.

Građani su pošli, jedan je ipak ostao u senci trema. Repetirao je pušku. Morgan je čuo zvuk, i pogledao odmah u tom pravcu, ali, bio je zaslepljen suncem, pa nije primetio čoveka u senci. Taj čovek je bio mali, pogrbljeni krojač Jul Alard. Bio je poznat u gradu po tome što nije ni pio ni pušio niti ikada bio umešan u kavgu. No, svaki čovek u svom životu ima zvezdani trenutak. Jul Alard je sišao dole niz dva stepenika, približio se sredini ulice, podigao je pušku i nanišanio na Džoa Kasija.

– Baci to oružje!

Džek Morgan okrete glavu. Odmerio je mršavog malog krojača, a onda prasnuo u smeh.

– Je li to jedan od vaših pomoćnika?

Maršalu zastade dah kada je video Alarda sa puškom u ruci. Taj čovek mora da je poludeo.

– Čoveče, odlazite – povikao je čuvar zakona.

Krojač se nije makao s mesta.

– Neću se maći odavde, dok ovaj šljam ne ode.

Hoze Sančez se pljesnu šakom po trbuhu.

– Kakva šala, gazda! Pola čoveka protiv trojice.

– Ako odmah ne odete, pucaću.

Alardu se sopstven glas činio stranim.

Vođa ove trojke se podboči i ne okrećući se prema svojim pratiocima reče.

– Moraćemo da napustimo ovaj grad, momci. Ovaj kepec izgleda opasan.

– Da, i meni se čini, složio se Sančez i stao uz Morgana.

– Moraćemo ovog idiota da ustrelimo – došapnuo je Džeku. Ali, Morgan je odmahnuo glavom.

– To sebi ne možemo dozvoliti. – Onda se glasno obratio maršalu. – Zar se ne možete pobrinuti za to da ovaj crv odbaci pušku?

Ivel sleže ramenima. Uzvratilo je zločincu, kao da govori samom sebi u bradu.

– Nemojte pucati na njega. Nikada u životu nije imao pušku u ruci.

– Izgleda, međutim, tako kao da baš mene ima na nišanu – umeša se Hoze Sančez.

Jul Alard je osećao da nešto mora

da preduzme. Ako bude čekao samo još minut, neće biti u stanju da puca. Nije uopšte mislio na to da pomogne maršalu: u ovom trenutku je jednostavno želeo da bude jednom u životu jači od svih onih ljudi koji su ga gledali prezrivo.

Maršal je već krenuo prema Alardu, da mu oduzme pušku. Učinio je prvi korak prema njemu, ali prekasno.

Niko kasnije nije mogao da tvrdi ko je prvi povukao obarač. Sančez ili Alard. Zvučalo je kao jedan jedini pucanj.

Onda su svi razbojnici ležali pljoštimice na zemlji s oružjem u rukama. Samo je maršal stajao, nemoćan da bilo šta preduzme. Prvi Alardov metak skinuo je široki sombrero sa Meksikančeve glave. Sančez nije bio ranjen, ali se zato usijano olovo iz njegovog „kolta“ zarilo u mršave grudi krojača.

Jul Alard nije odustajao. Pokušao je da se održi na nogama, poslednjim ostacima snage repetirao je „vinčesterku“ i još jednom povukao obarač. Ovog puta, metak prozvižda pored same maršalove glave, jer, krojač više nije bio u stanju da nišani. Puška u njegovim rukama bila je teška kao olovo, a noge otkazale poslušnost. Uprkos tome, pucao je i kada je pao na zemlju. Treći metak je naravno opet promašio

cilj. U samrtničkom ropcu uspeo je još da izgovori.

– Oni moraju da napuste grad! – a onda izdahnuo.

Maršal se u tren oka stvorio kod njega i uspeo da ustanovi smrt.

I razbojnici su prišli mrtvacu, Sančez je držao „kolt“ u ruci.

– On je pucao prvi – rekao je i stavio oružje u futrolu.

Džek Morgan je to potvrdio.

– Ovo nije bila naša krivica, maršale. Trebalo je da to sprečite.

Ivel prostreli razbojнике pogledom.

– Ne, ovo nije bila vaša krivica, to se može reći. Međutim, da ste ostali gde ste bili, da niste dolazili u ovaj grad, on bi još bio živ.

Maršal je podigao Alarda u naručje i odneo ga u radnju, koju je ovaj hrabri čovek napustio pre pet minuta. Zraci sunca probijali su se kroz prozorska okna, osvetljavajući avetinjski blede Alardovo lice.

Kada je maršal ponovo izašao na ulicu, razbojnici su nestali, a njihovi konji stajali su pognutih glava ispred saluna „Brazos“. Preko prečke, za koju su životinje bile vezane, visila su tri opasača. Ivel kupi opasače i umornim koracima se vrati u kancelariju. Imao je dovoljno osnova da ovu trojicu ljudi istera iz grada. Pretili su mu, jedan od njih je čak metkom uspeo da mu

izbije revolver iz ruke. Ništa ipak nije preduzeo. Za ovaj dan nevolja je bilo dovoljno.

Međutim, ovaj dan još nije bio završen.

Salun „Brazos“ bio je na svoj način jedinstven. Naime, šank je bio isto toliko dug koliko i lokal! Počinjao je uz sama pomična vrata, a završavao se na sporednom izlazu. Uz njega je moglo da stoji trideset ljudi. Ovog podneva, međutim, bila su samo trojica.

Džek Morgan omirisa flašu viskija, a onda dade krčmaru znak.

– Gubi se! – rekao je kratko.

Vlasnik lokala je bio očevidad puškaranja na ulici, pa se uplašeno povukao na gornji kraj šanka i seo na tronožac.

Morgan zavi cigaretu, a onda dobaci duvankesu Meksikancu.

– Nadam se da ćeš se od ovoga udaviti – procedio je kroz zube.

– Šta ti to ne odgovara, gazda?

– Trebalo je da ciljaš bolje.

Inače uvek iscereno Meksikančevo lice sada se ukoči.

– Da li je možda trebalo da dozvolim da me ubije?

– Mogao si da ga raniš, to bi bilo dovoljno.

– Na svetu je jedan ludak manje, gazda, šta hoćeš više?

Ovim je tema o ubistvu čoveka za Meksikanca bila iscrpljena.

– Nadajmo se da će maršal to prihvatiti – rekao je Kasi. Ispio je već dve čaše viskija.

– Kod njega su naši revolveri – zacereka se Sančez i izvuče dva noža iz kaputa. Zatim je palcem blago prešao preko kao brijač oštne ivice.

– Nošenje vatrenog oružja je u Grifinu zabranjeno – rekao je zamišljeno. – Da li ste nešto čuli o noževima?

– Skloni te stvarčice – naredi Morgan.

– Da, još nisu potrebne.

Još nisu bile potrebne. U Dalasu su saznali da je Holidej odjahao u pravcu zapada. Obišli su Vort, Fort Belknap, a onda izgubili Džordžijančev trag. Ostale su znači dve mogućnosti: ili je kockar odjahao na Jug prema Kolemenu, ili će doći ovamo u Griffin.

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona je već bio u Grifinu!

Stajao je na prozoru svoje sobe i video šta se odigralo na ulici. Morgana je, jasno, prepoznao odmah. Isto tako, nije mu bilo teško da zaključi da mu je Morgan za petama, tim pre što je uz njega video Kasiju.

Još toga dana bi odjahao dalje, da nije obećao Kejt Fišer da će je sačekati u Grifinu. I on je predao oružje maršalu. Učinio je to još

prethodne večeri, čim je stigao u grad.

Odmah iza podne čulo se klopanje točkova velike poštanske kočije. Zaustavila se u glavnoj ulici Grifina. Izašla je samo jedna žena: Kejt Fišer. Žmirkala je zaslepljena suncem, zaklonila oči šakom i pogledala fasadu saluna „Brazos“.

Razbojnici su čuli poštansku kočiju. Morgan pritrča vratima i pogleda preko krila.

– Prokletstvo – ote mu se uzvik – pa, to je... – Naglo se okrenuo prema svojim pratiocima. – Moram da se izgubim, ona ne sme da me vidi.

Krčmar, bled, mršav čovek od četrdesetak godina razumeo je Morganove reči i pokazao palcem prema vratima separea.

– Otvoreno je.

U istom trenutku, kada je Kejt Fišer stupila u salun, Morgan je šmugnuo u separe.

Žena je prišla šanku i upitala krčmara.

– Mogu li kod vas da dobijem sobu?

Hari Mervin, vlasnik saluna je ispitivački odmerio mladu ženu. Nije se često dešavalo da žena sama izađe iz kočije i uđe u salun.

– Koliko želite da ostanete, gospođice? – pitao je radoznalo.

– Očekujem nekoga.

Vlasnik saluna se osmehnu i zna-

lački još jednom odmeri mladu ženu.

– Cenim da taj neko neće dozvoliti da ga čekate dugo... – Onda se odjednom uozbiljio. – Da ne čekate možda Doka Holideja?

Kejt Fišer potvrdno klimnu glavom.

– On je ovde – rekao je krčmar i pokazao palcem nagore.

Odgovor su razbojnici čuli. Čuo je čak i Morgan u separeu i zadovoljno se smešio.

– On je dakle ovde – govorio je likujući. – Ovoga puta ćeš platiti, Dok Holideje, platiti bez prokletih „koltova“!

Morgan nije izvukao nikakvu pouku iz svoga poslednjeg susreta sa Džordžijancem. Bio je čak uveren da se ovoga puta može osvetiti za sve. Razbojnik je izašao iz separea i prišao šanku. Stao je odmah uz Kejt Fišer. Prebledela je čim ga je prepoznala.

– Pa vi ste...

Gipsano blede, razbojnikovo lice ostade hladno.

– To zadržite za sebe, gospođice. Ja vas još nikada nisam video. No, ukoliko vi budete videli Doka Holideja, mogli biste da mu izručite naše pozdrave.

Kejt Fišer nije bila sposobna da bilo šta odgovori. Sve ono užasno, što je doživela, odjednom joj je

iskrslo pred očima. Šta li je ovaj čovek baš ovde traži? To nikako nije mogla biti slučajnost.

Džordžijanac je takođe bio uveren da to nije slučajnost. U ovom trenutku je čak i proklinjao trenutak kada je ovu lepu prijatnu ženu upoznao. Nije bila njegova želja da se ponovo sastanu u Grifinu. Ona ga je zamolila da joj pomogne. Htela je da ostane u ovom gradu i prihvati se nekog posla, bar tako mu je kazala.

Kejt Fišer uze ključ i pođe lagano uz stepenice, praćena pogledima trojice razbojnika.

Morgan dade svojim prijateljima znak. Uputili su se za jedan sto.

– Dakle, i dotle je stiglo – primeti Sančez.

Morgan nije odgovorio odmah. Sačekao je da i Kasi sedne.

– Daj mi jedan od svojih noževa, Hoze.

Meksikanac pogleda svoga novog vođu iznenađeno.

– Umeš li njime da rukuješ?

– Mislim da ću umeti – uzvрати Morgan. – Žalim da ga ubijem svojom rukom. Daj nož!

– Kako hoćeš. Imam još jedan za svaki slučaj.

Hari Mervin je posmatrao goste, a onda prišao stolu.

– Ja, istina, ne znam tačno šta vi smerate, ali, bolje da vam unapred

kažem: u mom salunu nema gužve. Ako hoćete s nekim da se nosite, onda to molim vas obavite na ulici.

Morgan se brecnu na krčmara.

– Nisam te zvao. Ono što mi hoćemo da sređujemo, uopšte te se ne tiče.

– To ćemo još videti – uzvratí krčmar i pođe prema sporednom izlazu. Otvorio je vrata i doviknuo preko dvorišta.

– Reg, dođi ovamo!

Nekoliko trenutaka kasnije, jedan stariji čovek stupi u lokal.

– Šta ima novo gazda?

– Idi po maršala – uzvratí mu Mervin.

Starac odmeri razbojнике i promrsi.

– Shvatam, gazda – i izađe na polje.

IX

Dok Holidej je prekrstio ruke na grudima, stajao je naslonjen leđima na prozor, pogleda upravljena na vrata. Nije čekao dugo. Čulo se kucanje. Kejt Fišer stupi u sobu bleđog lica.

– On je dole. Morate odmah otići, mister Holideje, rekao mi je...

– Mogu da pretpostavim šta vam je rekao. Možda bi bilo bolje da ostanete u svojoj sobi.

– Vi, dakle, znate da je Morgan ovde?

– Da, video sam ga.

Prećutao je međutim, šta se nedavno dogodilo na ulici.

– Mister Holideje, on nije sam.

– I to mi je poznato.

– Da, ali znate li da je on ovamo došao samo zbog toga da vas ubije.

– Nije isključeno, gospođice – uzvratí Džordžijanac hladno.

Kejt Fišer ga je tako pogledala kao da ga toga dana vidi prvi put u životu. Nije mogla da shvati odakle mu takva hladnoća i ravnodušnost. Prišla mu je bliže.

– Zar hoćete da dozvolite da vas ti razbojници ubiju?

– Holidej se osmehnu i odmahnu glavom.

– Znači, vi ćete sići?

Treba li da čekam da se on popne ovamo?

– A zar ne biste mogli jednostavno da odete? – gotovo je preklinjala devojka. – Vi ste meni pomogli i moja je krivica što su vam ovi tipovi za petama.

– Videćemo, gospođice Fišer.

Posmatrala ga je, ne shvatajući.

– Ja ne mogu da vas shvatim, mister Holideje. Vi dobro znate šta vas čeka dole. Zbog čega se izlažete takvoj opasnosti? Vama to uopšte nije potrebno.

Dok Holidej se okrenuo i pogle-

dao kroz prozor. Oklevao je nekoliko trenutaka, prolazeći prstima kroz kosu.

– Svi mi moramo da idemo svojim sopstvenim putem, gospođice Fišer, i vi isto kao i ja. Sada bi možda bilo bolje da krenete sopstvenim putem.

Kejt Fišer je shvatila Džordžijanca, ali, nikako nije mogla da poveruje u njegove reči.

– Znači, ja sam vam teret?

Kockar odmahnu rukom.

– To niko nije rekao gospođice.

Pošao je prema vratima, a Kejt mu je doviknula.

– Ovoga puta nemate revolver.

– Revolver? – ponovio je s praga, ne okrećući se. – Mislite da ne može bez revolvera. Možda ste u pravu.

*

Maršal Ivel je stupio u salun u pratnji starog Grega u istom trenutku kada je Dok Holidej sišao niz stepenice.

Tri razbojnika su sedela za stolom ispred šanka. Lica su im odaivala napregnutost.

Kockar pođe prema šanku i naruči brendi. Razbojnicima je okrenuo leđa, ali, mogao je da motri na njih zahvaljujući velikom ogledalu iznad šanka.

Ivel stade uz Džordžijanca, s tim što se leđima naslonio na šank tako da je mogao da drži na oku Morgana i njegove ljude. U salunu je vladala mučna, opasna, preteća tišina. Krčmar se znojio. Nagnuo se nad šank i došapnuo maršalu.

– Ova trojica nešto smeraju. Mislim da su se okomili na Doka Holideja.

Krčmar nije morao to ni da govori čuvaru zakona. Ivel je bio dovoljno razborit da na licima razbojnika pročita da opasnost lebdi u vazduhu. Gipsano lice zločinca Morgana bilo je izobličeno od mržnje. Uopšte nije obraćao pažnju na maršala. Samo je piljio u Holideja, čoveka koji mu je ubio brata.

Ivel upita Džordžijanca šapatom.

– Poznajete li ovu trojicu?

Kockar odgovori, ne okrećući se.

– Da, u svakom slučaju dvojicu od njih.

Rekao je to dovoljno glasno da ga čuju i razbojnici.

Čuvši omraženi glas, Morgan skoči sa stolice i htede da se ustremi prema šanku. Sančez ga uhvati za kraj kaputa.

– Ne tako žurno, gazda, ptičica nam neće umaći!

– U pravu si, Hoze.

Maršal priđe stolu za kojim su se-

deli razbojnici. Izraz lica mu je bio ozbiljan dok je govorio.

– Jedan od vas je pucao na mene. Mogao sam da ga uhapsim. Na ulici leži čovek ubijen vašim metkom.

– To je bila nužna odbrana – spremno uzvratu Sančez.

– Moglo bi se i tako nazvati – složi se maršal – no, ja hoću poslednji put da vas opomenem, ako se ma šta još dogodi, smestiću vas tamo gde nećete moći baš ništa da preduzmete.

Morgan je seo ponovo. Osećao je hladan čelik noža u sari čizme.

– Samo bez straha, maršale. Držimo se vaših propisa. U Grifinu pucnjave nema.

Ivel je osetio da su razbojnikove reči dvosmislene, iako nije mogao da pretpostavi šta razbojnici smeraju.

Za njega je u ovom trenutku postojala samo jedna pretpostavka i to je rekao odmah.

– Ovde nema ni tuče. Ako nešto hoćete da raspravljate, ili da se obračunate, izvolite van grada.

Morgan se prezrivo osmehnu pokazajući na Holideja.

– Što se onoga tiče, neću prljati prste.

Tek sada se Džordžijanac prvi put okrete.

– Da, što se mene tiče, ali, kada su bespomoćne žene u pitanju, raz-

bojniče, onda stvari stoje drugačije!

Glas Holideja i njegove reči bile su za Morgana ravne ujedu otrovnice. Ne, ne sme ovo da dozvoli, proletelo mu je kroz glavu. Ako se upusti u prepirku sa Holidejem, maršal će saznati šta se dogodilo. Da taj prokleti krčmar nije pozvao čuvara zakona, do sada bi sve bilo obavljeno.

– Najbolje je da se ne mešate u naše stvari, maršale – rekao je, praveći nedužan izraz lica, koliko je to uopšte bilo moguće ovakvom zločincu.

Holidej je mogao da kaže čuvaru zakona ko je Džek Morgan. Bilo bi dovoljno samo da dovede Kejt Fišer, ne, to nije bio njegov način. Dosturio je krčmaru praznu čašu i rekao.

– Dajte mi još jedan brendi.

Mervinu su ruke drhtale.

– Idite gore, Dok, obavestiću vas kada ova trojica budu otišla – rekao je šapatom.

Kockar neprimetno odmahnu glavom.

– Neću otići.

Izgledalo je kao da ga razbojnici uopšte ne zanimaju, da ih ne primećuje.

Nije bilo tako. Kockaru nije promakao ni najmanji pokret. Ispod poluspuštenih kapaka posmatrao je

odraz trojice u ogledalu. Maršal se de na klupu kraj prozora i naruči kafu.

Situacija u salunu „Brazos“ postala je još nepodnošljivija. Razbojnici su sedeli oborenih glava i zalivali se viskijem. Pili su tako mnogo da im se već posle četvrt sata maglilo pred očima.

Sančez je mogao da podnese najviše. Istina, lice mu je bilo crveno, ali je sve vreme nastojao da utišava svoje prijatelje.

Džoe Kasi je živnuo. Odjednom je postao hrabar i nestrpljiv.

– Koliko ćemo još čekati, gazda?

– Dok maršal ne izađe – uzvratu Morgan.

– Ne govori tako glasno – opomenu ga Meksikanac, pogledajući ga ispod oka.

Maršal ih nije posmatrao. Gledao je kroz prozor.

Dok Holidej je stajao na istom mestu za šankom i prelistavao novine. Bile su prilično stare. Jedna vest privukla mu je pažnju.

„Izvršen je napad na stanicu, Vels Fargo kompanije u oblasti izvorišta reke Vičita. Rol Lester, čuvar stanice, nađen je mrtav nekoliko dana kasnije.“

Džordžijanac podiže glavu i pogleda u ogledalo. To je mogao učiniti samo Morgan i niko drugi. Zar takav zločinac da bude na slobodi?

Zar mu nije dužnost da na to skrene maršalu pažnju?

No, za to više nije imao prilike.

Ubica, Džek Morgan preuzeo je na svoj način inicijativu. Sagnuo se da iz čizme izvuče nož. Doku Holideju to nije promaklo. Odmah mu je bilo jasno odakle mu opasnost pretili. Nije ništa preduzimao, samo je još oštrije motrio na Morgana.

Počelo je time što je Morgan izvukao nož iz čizme. U istom trenutku se ubistveno oružje našlo i u ruci Hozea Sančeza.

Maršal Ivel skoči s klupe. Iznenadna tišina, koja je zavládala za stolom razbojnika, privukla mu je pažnju. Međutim, nije uspeo da opomene Holideja. Sve se odigralo munjevito, pre nego što bi bilo ko od posmatrača mogao da uhvati vazduh.

Dok Holidej se uhvati za kragu kaputa, izvuče nož i istog trenutka se okrete. Svetlucava oštrica letela je kroz vazduh kao srebrna strela i zarila se u grudi Džeka Morgana.

Nož, koji je razbojnik upravo hteo da baci prema leđima Holideja, ispade mu iz ruke. Još uvek nije shvatao da njegov zločinački put okončan.

Sančez je skočio. Držao je nož u ruci, koja je drhtala.

– Ni makac – grmeo je Ivel.

Držao je uperen „kolt“ u ruci, a cilj su bile grudi debelog Meksikanca.

– Vi, dakle, igrate zajedno – promrsio je gnevno, i ispod oka pogledao Džordžijanca koji je nepomično stajao ispred Šanka.

Džoe Kasi je bio bleđ kao kreč. Čak i da je imao nož ne bi bio uopšte sposoban da ga koristi. Netre-mice je gledao u zgrčeno telo Džeka Morgana.

Vođa bande se grčevito držao za sto. Iz usta mu je tekla krv, preko brade i natapala kožni prsluk. S mukom se držao na nogama.

Tada je učinio nešto što ga je do-krajčilo. Stisnutih zuba iščupao je nož iz grudi i podigao ruku da baci sečivo na Holideja. Bio je to uzalu-dan pokušaj. Nož mu je ispao iz ru-ke i zario se u pod.

Odjednom se skljojao i povukao sto za sobom. Razlegao se zveket razbijenih čaša i flaša. Višestruki ubica bio je mrtav.

U „Brazos“ salunu zavladała je grobna tišina. Džoe Kasi se nesves-no uhvati za vrat. Nipošto nije bio vitez. Osećao je mučninu u stoma-ku, i odjednom, potrčao prema izla-zu.

Maršal nije krenuo za njim. I da-lje je gledao u Sančeza, smatrajući ga, i dalje, najopasnijim.

– Bacite nož – naredio je Meksi-kancu i otkočio revolver.

Hoze Sančez je shvatio da je sva-ki otpor besmislen, bacio je nož na pod i obrisao znoj sa čela. Ivel priđe i odgurnu vrhom čizme sečivo na drugi kraj lokala. Gledao je razboj-nika pravo u oči i rekao:

– Mislim da je bolje da se i vi iz-gubite.

Sančez sleže ramenima, pa po-gleda mrtvaca.

– Šta će biti s njim?

– Neka to bude moja briga.

Meksikanac klimnu glavom i pođe prema vratima. Već je uhvatio rukama oba krila da ih odgurne, a onda još jednom zastao i okrenuo se.

A šta će biti s onim tamo? – pitao je pokazujući na Holideja.

Džordžijanac je stajao sada leđi-ma naslonjen na šank. Na licu mu se nije primećivao ni najmanji trag uzbuđenja.

Maršal za trenutak pogleda koc-kara pa odgovori Meksikancu.

– To je moja stvar. Gubi se!

Krila se zatvoriše za Sančezom.

*

– Moram da vas uhapsim – rekao je Ivel Holideju. Čuvar zakona se nije baš osećao najprijatnije, re-kavši to. Čak je dugo razmišljao šta da učini. Istina, razbojnik je za de-lić sekunde izvukao nož pre Holi-

deja, no, Holidej je pogodio razbojnika. Kako se sve to uopšte moglo dogoditi, razmišljao je Ivel. Ot kud Džordžijancu ideja da ispod kragne sakrije nož. Svi u Grifinu su slušali o ovom slavnom čoveku. Znali su da je neshvatljivo brz s revolverom. Međutim, niko do tada nije znao da isto tako vešto barata nožem.

Dok Holidej je ćutke posmatrao maršala, Ivel mu je prišao sasvim blizu i pokazujući na mrtvaca upitao.

– Ko je ovaj?

Holidej uze novine sa šanka i pokazujući vest o napadu na stanicu, uzvratila.

– To je bio on.

Maršal je preleteo pogledom redove.

– Oktud znate? Holidej ga u nekoliko rečenica obavesti šta se dogodilo na ivici pustinje Ljano Estakado. Krčmar i stari Roj su pažljivo slušali.

– Moram vas uprkos svemu uhapsiti. No, možete da ostanete u svojoj sobi do sutra.

U tom trenutku, Kejt Fišer je sišla niz stepenice. Zastala je na poslednjem stepeniku i razrogačila oči od užasa.

– I ovaj takođe, Dok.

Sada su sve oči ponovo bile uperene na Džordžijanca.

– Šta to treba da znači „i ovaj“? – upitao je maršal iznenađeno.

Kejt Fišer nije shvatila grešku koju je počinila, čak je nastavila nepromišljeno.

– Prvo Flin Morgan, a sada njegov brat.

Ono što je docnije govorila o napadu na poštansku kočiju i sve ostalo, ljudi u salunu su prečuli. U njihovoj svesti ostalo je urezano samo to da je Dok Holidej ubio i brata ovog razbojnika.

Džordžijanac nije učinio nikakav pokušaj da se brani ili da bilo šta objašnjava. Stajao je ispred šanka prekrštenih ruku i posmatrao Kejt, ženu koja mu je poslednjih nedelja priredila tolike nevolje.

Najzad se obratio maršalu.

– Hoćemo li gore?

Ivel klimnu glavom. Pošao je za Džordžijancem uz stepenice.

Kejt Fišer je gladala za njima, a onda se odjednom uhvatila za glavu.

– Šta sam to učinila? On nije ni za šta kriv, uvek je samo meni pomogao, ne misleći na sebe.

Kasno je to uvidela!

Gore na spratu, čuo se tresak vrata. Sada su dva čoveka stajala jedan prema drugom, sami u sobi.

Maršal nije baš uživao u onome što je sada trebalo da učini. Izvadio je iz džepa lisice.

– Ne ide drugačije, Dok, nemojte...

Džordžijanac pogleda lisice, a zatim maršala pravo u oči. Bio je to pogled koji maršal dugo neće zaboraviti.

– Sutra će se sve razjasniti – uveravao je Ivel. – Moram samo da pred građanima ovog grada sačuvam obraz.

Za trenutak, video je u Holidejevim očima prezir, a onda kockar pruži obe ruke, gledajući ga pravo u zenice.

– Činite ono što ne možete izbeći, maršale. Nemojte zaboraviti na obraz!

Ivel je obavio svoj posao najbrže što je mogao, a onda žurno izašao iz sobe.

Sančez i Džoe Kasi su stajali na ulici. Okružila ih je grupa ljudi.

Svi su se raspitivali šta se dogodilo u salunu.

Meksikanac je iskoristio priliku da napakosti ne samo Holideju, nego i maršalu.

– Imate divnog maršala u gradu – počeo je da podbada. – Nama zabranjuje da nosimo oružje, ali zato mirno gleda kako Dok Holidej jednog od nas ubija nožem. Vraški fini običaj, velim vam.

Upalilo je!

U prvom trenutku su građani ćutke saslušali, a onda je nekolicina

na otrčala prema salunu i još brže se vratila.

– Ova dvojica su govorila istinu. Ubijeni leži u salunu. Mervin nam je rekao da je Dok Holidej bacio nož na njega.

– Gde je kockar sada? – raspitivali su se.

– Ivel ga je odveo u sobu – glasio je odgovor.

– Zašto ga nije odveo u zatvor? – povika jedan stariji čovek, koji je stajao kraj Sančeza.

– Ako on to neće da učini, sami ćemo! –, javio se drugi.

Grupa se uskomešala, a onda su svi krenuli u salun.

Kada ih je Mervin ugledao, naslutilo je šta će se dogoditi. Pokušao je da spreči zlo.

– Sačekajte do sutra. Sve će se razjasniti sutra.

Nahuškane građane međutim, ništa više nije moglo da umiri. Uskoro je salun bio dupke pun.

Uto je i maršal krenuo niz stepenice. Zastao je na sredini.

– Šta se ovde zbiva? – upitao je Ivel krčmara.

Mervin učini bespomoćan pokret pokazujući na građane.

– Došli su ovamo zbog Doka Holideja.

– Šta hoćete od njega?

– Mi hoćemo nešto od vas, maršale – javi se ponovo stariji čovek, koji

je još na ulici vodio glavnu reč. Zvao se Fener i imao konjušnicu u gradu.

– Šta hoćete od mene, Fenere? – odlučno upita maršal.

Stari pokazana mrtvog razbojnika.

– Ovde se dogodilo ubistvo. Zbog čega ubica nije u zatvoru?

– Ovde se nije dogodilo nikakvo ubistvo. Bila je to nužna odbrana. U svakom slučaju o tome će odlučivati sudija a ne mi.

Fener nije odustajao.

– Za današnji dan nam je već preko glave, maršale. Prvo je Alard ubijen u glavnoj ulici, a onda je drugi čovek na vaše oči ubijen u salunu.

Raspravi nikada kraja. Iz minuta u minut situacija je bivala sve napetija i gora.

Maršal je imao muke da obuzda ljude. Čuli su se glasni povici.

– Hoćemo da obesimo Holideja!

Niko nije obraćao pažnju na ženu koja je stajala na vrhu stepenica i sve čula.

Kejt Fišer je ogroman deo krivice pripisivala sebi. Učinila je neoprostivu grešku što je pomenula Flina Morgana. Zbunjena i nesrećna, sada je grozničavo mislila kako da pomogne Džordžijancu.

Onda je učinila ono što je smislila, a to je bilo tako ludo, da je time ne samo sebe, nego i Holideja, dovela na ivicu propasti.

X

Dok Holidej je stajao na prozoru svoje sobe i posmatrao ulicu. Tako mu nije promaklo ono što se događalo na ulici. Video je ljude kako mašući rukama ulaze u salun.

Proteklo je dva sata pre nego što je čuo odlučne korake u hodniku. Maršal Ivel je ušao u sobu. Džordžijanac se nije okrenuo.

Ivel se sruči u stolicu.

– Čini mi se da moram da vas izvedem odavde, Dok. Ne mogu duže da držim ljude.

– Idite u kancelariju i donesite moj revolver. Onda...

– Znam tačno šta bi se onda odigralo, a to je ono što upravo želim da sprečim.

Holidej se lagano okrete i pogleda maršala.

– Čemu sve ovo pozorište, maršale? Vi dobro znate da nije moja krivica, da nisam izazvao ono što se dogodilo. Skinite mi lisice, ja ću govoriti sa ljudima.

Ivel se nasmeja nervozno.

– Vi valjda ne verujete da ćete izgovoriti dve reči? Oni će vas obesiti na prvi stub trema.

– Ja neću umreti ni na stubu trema ni na vešalima, mister Ivele, morate to shvatiti. Ako mi se tako nešto ipak dogodi, onda će to biti ubistvo, zločin, koji će se pisati na vaš konto.

Sa ulice u tom trenutku dopre krik.

– Vatra!

*

Ispred ograde nekadašnjeg utvrđenja, koje se i do današnjeg dana zadržalo, nalazio se veliki koral. Tu su trgovci i goniči mogli da smeštaju svoja krda na nekoliko dana. Neposredno ispred korala, ležale su velike gomile sena. Ta osušena trava sada je bila u plamenu. Brzo je zahvatio i ogradu korala isušenu suncem. Plamen je lizao nezadrživo prema prvim kućama.

Salun „Brazos“ bio je u tren oka prazan. Ljudi su istrčali na ulice. U tren oka bili su zaboravljeni ubijeni razbojnik i Holidej, koga su hteli da linčuju. Sada se radilo o njihovom gradu, o kućama koje su oni sazidali, o ženama i deci koji su u tim kućama živeli.

Maršal Ivel je poskočio kao oparen. Prišao je prozoru.

– Prokletstvo, šta se sada opet zbiva!

Nije stigao dalje ništa da kaže, jer su već crni oblaci zamračili glavnu ulicu.

– Doista gori!

Otvorio je prozor. Ljudi su bezglavo trčali ulicom, žene vrištale, a deca dozivala u pomoć u paničnom strahu.

– Moram dole – uzviknu maršal, i

izlete u hodnik. Holidej pogleda rezignirano lisice na rukama. Šta sada da čini? Da ovde stoji i čeka da se ljudi vrate i požar ugase. To bi bila ludost.

Pre nego što je smislio šta da učini, Kejt Fišer je stajala na vratima sobe. Njena zlatnoplava kosa bila je razbarušena a lice garavo.

– To sam ja – mucala je uzbudeno. – Verovatno sam počinila ogromnu grešku, ali sada je prekasno. Videli su me. Svakog trenutka mogu da stignu ovamo, moramo da bežimo.

– Kockar nije odmah shvatio šta hoće da kaže.

– Šta ste učinili i ko vam je za petama?

Onda je saznao šta je učinila.

Kejt Fišer je otišla u prodavnicu i kupila kanticu petroleja. Trgovac je postao podozriv i pošao za njom. Tako je video kako zaliva seno petrolejem. Nije ipak uspeo da je spreči da zapali seno.

– Zašt ste to učinili? – bilo je jedino što je upitao.

Mlada žena pokri lice šakama. Bila je na kraju nerava. Ramena su joj se tresla od jecaja.

– Još pitate zašto bih to učinila? Htela sam da vas spasem.

Htela je da ga spase, a učinila je suprotno. Malo ga je poznavala, pa tako nije znala da on ne traži ničiju pomoć. Ni lisice na rukama ne bi ga

mogle sprečiti, da se izvuče iz ove situacije.

Sada je sve bilo izgubljeno.

Nije se više radilo o njemu, nego o njoj. Ona je morala što pre iz ovog grada. Njoj je pretila ogromna opasnost. Uskoro će svi u gradu znati ko ih je uvalio u nevolju.

Džordžijanac nije oklevao dugo, prošao je pored Kejt i pogledao niz hodnik. Sve je bilo mirno.

– Hajdete! – povikao je preko ramena. – Moramo otići!

– Dva osedlana konja su u dvorištu – rekla je žustro. – Krčmar ih je pripremio.

Kockar nije govorio ništa. Vukao je ženu za ruku. Tek na kraju hodnika je opomenuo.

– Ne pitajte ništa, treba još nešto da obavim.

Kad su stigli u dvorište, lupio je konja po sapima i isterao napolje. Nije se vinuo u sedlo nego vodio vezanih ruku konja sa sobom.

Pošto su stupili na ulicu, dim je počeo da ih davi. Kuće na suprotnoj strani nisu se razaznavale. To uostalom i nije bilo neophodno, jer je Holidej znao put kojim treba ići, put do maršalove kancelarije.

Bila je prazna. Odmah je našao svoje koltove, ali ne i ključ za lisice. Preturio je ceo pisaci sto bez uspeha. Ivel ga je verovatno držao u džepu.

Holidej nije mogao dalje da ih

traži, jer je čuo šum na vratima, no, na vratima nije stajao maršal nego Džoe Kasi. Bio je toliko iznenađen da je uspeo samo da promrsi.

– Kako ste dospeli ovamo?

– Kroz ista vrata kroz koja ćeš sada ti nestati, amigo – uzvрати kockar ledeno.

I razbojnik je došao u kancelariju s namerom da pokupi svoje i Sanchezovo oružje. Videvši Holideja, izgubio je hrabrost i istrčao napolje.

Džordžijanac ga je sledio, ali, kada je stupio na ulicu, mogao je samo da čuje galopiranje konja.

I sam se vinuo u sedlo i jahao lagano glavnom ulicom, pored kuća u plamenu. Video je kako ljudi očajnički pokušavaju da ugase vatru.

Nije obraćao pažnju na jahača.

Džordžijanac je napustio Fort Grifin, kada je sunce zašlo, za njim je ostao grad u oblacima dima.

*

Bila je ponoć kada im je konačno pošlo za rukom da ugase vatru. Dvanaest kuća bilo je oštećeno plamenom, a sve zalihe sena izgorele.

Ljudi su se okupili za šankom saluna „Brazos“. Gotovo niko nije govorio, svima su lica bila garava i vlasnik konjušnice izgubio je kuću. Poslednji je ušao u salun sa „sačmaricom“ u ruci. Zastao je kod vrata i uzviknuo:

– Gde je maršal?

Ivel je stajao na gornjem kraju dugačkog šanka. Podigao je glavu i pogledao prema vratima.

– Šta je?

– Još pitate, maršale? Možda vam mogu reći gde je Mek Genan, on bi vam saopštio tačno šta se dogodilo.

Mek Genan je bio vlasnik prodavnice u kojoj je Kejt Fišer kupila petrolej. I njegova kuća je spaljena. Sedeo je za stolom i zario lice u šake. Kada je čuo da izgovaraju njegovo ime ustao je i prišao maršalu.

– Zašto još uvek tu stojite? Vi ste ga štitili, možda ste mu čak i pomogli.

Ivel se trže.

– Šta hoćete time da kažete?

– To da ste mu vi pomogli, mister Ivel. Dok Holidej je odmaglio i žena takođe. Naše kuće su spaljene i vi sedite u salunu i pijete viski.

– Ja mu nisam pomogao, ni njemu ni ženi, hteo sam vama da pomognem.

– Hoćete li nam vi dati novac da sagradimo kuće?

Onda se obratio ostalima.

– Uzmite oružje i dovedite konja. Moramo da ih sledimo.

Vlasnik konjušnice se javi s vrata.

– Ja sam već poneo oružje, a konj mi je pred salunom. Ako niko neće sa nama, jahaćemo sami, nas dvojica!

Maršalu je bilo jasno da je potera

usred noći besmislena. Znao je isto tako da Džordžijanac nema nikakve veze sa požarom. Morao je, međutim, da ostane uz svoje građane.

– Idem i ja sa vama – rekao je i pošao prema izlazu.

– Svi ćemo poći! – doviknu čovek, koji je stajao naslonjen leđima na šank.

Ivel odmahnu rukom.

– Dovoljno je da dvojica pođu sa mnom. Dok Holidej ima lisice na rukama.

*

Dok Holidej više nije imao lisice. Ležale su na zemlji pored njega, oslobodio ih se sa dva metka.

Kejt Fišer je stajala iza njega i zapušila uši šakama.

– Mogli ste da se povredite.

Kockar je stajao leđima naslonjen na stablo. Još uvek je držao „kolt“ u ruci.

– Nastavićemo noćas dalje – rekao je kratko. Nalazili su se van puta, kraj grupe drveća, na mestu gde su se sastali.

Jahali su celu noć. Nisu čuli topot konja. Potera koja ih je sledila na nekoliko milja rastojanja izgubila je tragove na prelazu reke.

U zoru su stigli do gaza. Maršal Ivel je podigao ruku.

– Ovde se tragovi završavaju.

Mek Genan je takođe sišao s ko-

nja i posmatrao bistru vodu. Sprala je sve tragove s peska.

– Jahaćemo s druge strane – rekao je Fener i krenuo napred. Međutim, tragova nije bilo. Jahali su duž obale s obe strane, no, ništa nisu otkrili ni na severu ni na jugu. Ivel je svim silama pokušavao da uveri ljude da je dalje potera besmislena. Međutim, i Fener i Mek Genan su odbili maršalov predlog da se vrate.

– Vi možete da se vratite, maršale, a mi ćemo ih slediti.

Mek Genan je stajao kraj svojih konja i više nije obraćao pažnju na to šta vlasnik konjušnice razgovara sa čuvarem zakona. Udubljen u misli, posmatrao je reku.

– Možda je odjahao u Ljano.

– Sa ženom? To ne verujem – zaključio maršal. – Pre bih poverovao da je otišao na sever u planine.

Tako je i bilo. Dok Holidej je sa ženom u tom trenutku bio na Crvenoj reci u Sud Forku. Njihovi konji su bili isrepljeni i jedva vukli noge. Kejt Fišer se mukom držala u sedlu.

Sve vreme puta gotovo nisu progovorili ni tri rečenice. Mlada žena bila je utučena, opterećena osećanjem krivice.

– Morate da izdržite još nekoliko sati. Kad stignemo u planine, odmorimo se.

– Ne obraćajte pažnju na mene – uzvratila je – ja sam...

– Za nekoliko dana stići ćemo u Kolorado, a onda ćete biti sasvim mirni.

Država Kolorado nalazila se još nekoliko stotina milja prema severu, a na samo deset milja iza njih, jahali su Meksikanac i Džoe Kasi. Razbojnici nisu krenuli istim putem slučajno. Sledili su Džordžijanca od kako je napustio Grifin. Uostalom, jedini su i videli da je napustio grad.

Osveta nipošto nije bila razlog zbog kojeg je Meksikanac krenuo za Holidejem. Ni sam sebi nije umeo da objasni šta je.

Sančez i njegov pratilac stigli su u planine kada se mrak spustio.

– Oni su samo nekoliko milja ispred nas – zaključio Sančez. – Ostaćemo ovde.

– Šta ti u stvari hoćeš od njega? – pitao je Kasi. Po njemu uopšte ne bi ni krenuli za Džordžijancem. Jedini razlog što se upustio u sve ovo, bio je to, što se sada prilepio uz Sančez, kao što se ranije držao Flina, a zatim Džeka Morgana.

– Šta hoću od njega? – uzvratio Meksikanac, skidajući sedlo. – Ne mogu tačno da ti kažem. Možda dolari.

– Nećeš valjda time da kažeš da nameravaš da ga napadneš ili pozoveš na dvoboj.

– Nisam sit života, no, možda ću

hteti nešto da plati ako budemo ćutali.

Sada je tek Džoe Kasi shvatio. Sančez je dakle mislio da ucenjuje Holideja. Hteo je da kupi ćutanje za ono što se dogodilo u Grifinu.

Biće to najgora pogodba, koju je u životu mogao da smisli.

Počelo je time što su se pred njima stvorila dva Kiova Indijanca, kao da su iz zemlje iznikli. Bili su to visoki crvenokošci, imali su samo pantalone i svaki po pušku u ruci.

Džoe Kasi je od straha pao na kolena.

Meksikanac se nesvesno mašio za „kolt“. Na žalost, oružje još uvek se nalazilo u maršalskoj kancelariji u Fort Grifinu.

Indijancu to nije promaklo. Naslonio je cev puške na Meksikančeve grudi i rekao grlenim glasom:

– Ne kretati, ni pucati.

Sančez pogleda na cev puške. Znao je dobro šta mu valja činiti. Kao prvo, nije smeo da dozvoli da Indijanci primete strah.

– Zašto napadate bele ljude? – upitao je mirno.

Indijanac nije spustio pušku, nego samo pogledao svoga prijatelja, a onda odgovorio:

– Vi biti u naš rezervat.

Sada još i to, pomisli Sančez. Kako da se dočepa ovih pušaka? Bila je to vraški smela misao.

– Mi smo dakle, u vašem rezervatu? Nisam znao, ali zbog toga nam

ne treba pretiti puškama. Ništa vam nismo učinili.

Indijanac odmahnu glavom.

– Ne, niste nam još ništa učinili.

– Skloni onda konačno tu pušku, čoveče.

– Popećete se na svoje konje i odjahati. Imati dosta mesta u vašem zemlja, ostaviti nas mirno.

Hoze Sančez odahnu s olakšanjem. U ovom trenutku nema neposredne opasnosti. Srećom, ovi Indijanci, nisu ispunjeni starom mržnjom, nego prilično miroljubljivi.

– Naši konji su iscrpljeni a i mi smo umorni. Nastavićemo kad izađe sunce.

Indijanac upita svoga pratioca nešto na jeziku Kiova. Drugi odmahnuo ćutke glavom. Stajao je neposredno iza Kasija i uperio u njega pušku. U njegovu, kao abonovina crnu kosu bila su udenuta dva bela pera. Verovatno je bio sin nekog poglavice.

– Šta je? – upitao je Meksikanac nestrpljivo.

– Naredio je da jašete!

– Ali, ne možete nas tek tako usred noći...

Prekide ga Indijanac.

– Mi ne voleti vaše mnogo reči. Činiti što naređeno.

Džoe Kasi se oporavio od prvog straha. Shvatio je da im ne preti neposredna opasnost ako sada nastave. Nije mogao da razume Sančezovu upornost. Zašto nije prihvatio Indijančev predlog?

– Zašto da ne krenemo? – upitao je žustro. – Ako ti nećeš, idem sam. Konačno, nisam lud da rizikujem svoj skalp.

– Ti si idiot – procedi Sančez kroz zube. – Ostećeš ovde.

– Prokletstvo, zašto? Budi srećan što ćemo se oдавde izvući zdravi i čitavi.

– Razumeo reči tvog prijatelja – rekao je Indijanac ispred Sančeza. – Biti bolje, slušati njegov savet.

Meksikanac se okrenuo prema Kasi. Izgledalo je kao da hoće nešto da ga upita. Međutim, deštovao je munjevito. Istrgao je Indijancu pušku iz ruke i udario ga kundakom po glavi.

Kasi nije reagovao odmah. U ovom mraku, gotovo da i nije video šta se tačno odigralo. Ali, zato je drugi Indijanac sve mogao da vidi. Pustio je prigušen krik, a onda povukao obarač. Sančez je osetio udarac u rame, koji ga je odbacio unazad. U poslednjem trenutku, uspeo je da se održi na nogama. Metak mu je samo okrznuo rame. Povukao je obarač.

Međutim, umesto Indijanca, Džoe Kasi klonu na zemlju. Crvenokožac se blagovremeno bacio u stranu.

– Prokletstvo, gde je taj crveni pas – psovao je Sančez ne znajući da se metak zario u grudi njegovog pratioca. Trglo ga je Kasidijevo krkljanje.

– Hej, šta je?

– Mislim da je gotovo – čulo se jedva razumljivo iz mraka.

Sančez mu odmah priđe.

– Šta je pobogu, jesi li pogođen?

– Da, ti si me ranio – ječao je Kasi, pokušavajući da se uspravi.

– Prokletstvo, ciljao sam na Indijanca.

– Nemoj me ostaviti samog.

Bezdušni Meksikanac je rekao preko ramena:

– Neću te ostaviti samog – a pri tom je prišao konju, osedlao ga i vino se u sedlo.

Ranjenik je, videći kako mu prijatelj odlazi, kriknuo „NE“, a onda se onesvestio. Kada je posle nekoliko trenutaka ponovo otvorio oči, ništa više nije video. Čuo je samo topot kopita u daljini.

– Prokleta zver, bedni idiot! – Onda mu se kosa od užasavanja digla na glavi. Iz mraka je pred njega izašao Indijanac sa dva pera u kosi. Čutke ga je posmatrao. Ništa nije poduzeo, samo se okrenuo i prišao onesvešćenom prijatelju. Ovaj se nekoliko trenutaka kasnije osvestio pitajući šta se dogodilo.

– On nas je nadmudrio.

– Pratićemo belog psa.

Tek osvešćeni Indijanac je čuo ječanje ranjenika.

– Ko je to?

Sin poglavice odgovori.

– Onaj drugi.

– Ubiću ga.

– Nije potrebno. On umire.

– Jesi li ga ti?

– Ne, onaj drugi bledoliki. Hteo je da puca na mene.

Ranjeni Kasi naravno nije razu-

meo ni reči, jer su Indijanci govorili svojim jezikom. Ipak, naslutio je da se odlučuje o njegovoj sudbini. Zatim je izgubio svest. Nekoliko trenutaka kasnije je izdahnuo.

XI

Maršal Ivel je prvi ugledao Kasija, obo je konja i pohitao prema njemu. Fener i Mek Genan su stigli odmah za njim.

– Prokletstvo! – opsova Fener. – Onaj sređuje jednog po jednog.

Maršal je zamišljeno gledao ubijenog razbojnika.

– Ne verujem da je to učinio on. Holidej ga nikada ne bi ostavio da tako leži, bar bi ga sahranio.

Mek Genan se počesa iza uha.

– Trebalo je da povedemo još nekoliko ljudi. Dok Holidej je izgleda vraški opasan, opasniji nego što smo mi mislili.

Maršal je ćutao neko vreme, kao da je utonuo u duboka razmišljanja, a onda rekao odlučno:

– Ovo nije njegovo delo.

Za trenutak ni sam sebi nije umeo da objasni kako je do takvog zaključka došao.

– A kako se moglo inače odigrati? – pitao je vlasnik konjušnice iznenađeno. – Mora da su tu naleteli jedni na druge. Meksikanac je valjda uspeo da umakne.

Ivel je uporno odmahivao glavom.

– Ja u to ne verujem, on ga ne bi ostavio tako da leži.

– Ko bi ga drugi mogao ustreliti – pitao je tiho Fener. – Oni su sigurno imali neke neraščišćene račune.

– Mi ćemo ga sahraniti, a onda jašemo dalje.

Čuvar zakona je prišao svom konju i skinuo mali ašov koji je bio pričvršćen za bisage. Vlasnik konjušnice i trgovac stajali su sa strane dok je maršal povijenih leđa kopao jamu. U jednom trenutku bacio je ašov i ispravio se da pogleda svoje pratioce. Mek Genan obori glavu. Posle ovoga, nastavili su put bez reči. Za njima je ostala mala, usamljena humka. Nastavili su planinskim puteljkom, onim kojim je nekoliko sati ranije prošao Dok Holidej.

*

Kasno popodne Dok Holidej je sa ženom stigao do reke Severni Fork. Jahali su jednu milju uzvodno, dok nisu našli gaz da pređu na drugu obalu. Tamo je u senci drveta kockar zaustavio konja i pomogao Kejt da siđe.

– Odmorićemo se ovde jedan sat: Konjima je potreban odmor.

Mlada žena se sručila na zemlju, ne čekajući da Holidej prostre pokrivač.

Džordžijanac je kleknuo na obalu i zagrabio šakama svežu vodu. Pogled mu je bio uperen u planinski lanac koji su upravo prešli. Da je bio sam, odavno bi stigao do reke Kanadijan. Međutim, konj koji je jahala Kejt Fišer nije mogao da drži

korak s njegovim indijanskim ždrep-
cem.

Mlada žena je bila na ivici snaga. Ipak, nije smeo da je ostavi samu, naročito ne u nekom gradu gde bi se brzo saznalo da je podmetnula požar u Fort Grifinu.

Holidej se vratio u senku drveta naslonio leđima na stablo.

– Hoćete li nešto da jedete? – upitao je.

– Ne mogu ništa da jedem, ali, ako imate vode...

Džordžijanac donese flašu iz bisaga i pruži joj.

– Ovo je brendi.

Kejt je otpila gutljaj i zakašljala se. Tek što je uhvatila vazduh rekla je žustro.

– Ja više ne mogu. Jašite sami dalje Dok, samo vas zadržavam.

Kockar prostre pokrivač i reče.

– Lezite ovde.

– Zbog čega tako žestoko gonimo konje? Mogli bismo jedan dan da predahnemo.

– To nikako ne možemo.

– Zbog čega? Vi uopšte i ne znate da li nas gone?

– Gone nas, a što je najgore, uopšte nisu daleko.

Kao potvrda Holidejevih reči, odjeknu u daljini pucanj.

– Ko to, mister Holideje, puca u ovim usamljenim planinama.

– Ne znam – glasio je škrt odgovor.

– Onda moramo da bežimo – gotovo zaječa Kejt i pođe hramajući prema svom konju.

– Vi ćete ostati ovde. Tamo gore, malo dalje u žbunju, možete se prikriti zajedno s konjem.

– A vi?

– Idem preko da izvidim.

– Ali, to je ludost! – uzviknula je. Džordžijanac nije popuštao.

– Bila bi ludost da i vas povedem sobom. Moram konačno da budem načisto koliko je ljudi u poteri za nama.

Devojka je očajnički kršila ruke.

– Ne mogu da ostanem sama, Dok. Ako se vi ne vratite...

Holidej joj priđe bliže.

– Vratću se.

Rekao je to sa takvom sigurnošću da se umirila.

Poveo je njenog konja u žbunje i rasedlao ga.

– Ni u kom slučaju ne smete napustiti ovo mesto. Sasvim je svejedno ko ovuda prolazi i šta se dešava.

Imao je nameru da joj kaže da treba sama da nastavi put ako se on ne bi vratio do sledećeg dana. Međutim, odustao je od toga, da je ne bi uplašio još više.

Kada je prešao reku, brda sa suprotne strane bacala su već duge senke. Nebo je izgubilo svoju jasno-plavu boju i počelo da sivi. S istoka su se skupljali oblaci i navlačili na horizont.

Ponovo odjeknuše pucnji, ovoga puta znatno bliže.

*

Sančez je primetio dvojicu Indijanaca, tek kada su se nalazili ne-

koliko stotina jardi iza njega. Razbojnik je gonio oba konja, svog i Kasijeovog galopom, ali, preko uskog planinskog puteljka nije bilo izmicanja, ni skretanja u stranu.

– Grom i pakao, da sam bar prešao brdo! – psovao je, jer se vrh nalazio još prilično daleko.

Crvenokošci su smanjivali rastojanje, jer su imali bolje konje.

Kada je naišao na prvu okuku, Sančez iznenada primeti usek koji je vodio u klanac. Indijanci nisu primetili ovaj manevar, tako da ih je Meksikanac dočekaao vatrom i pogodio Indijančevog konja. Međutim, crvenokožac se blagovremeno bacio na zemlju.

Hoze Sančez se osećao odjednom u sigurnosti, i mrmljao sebi u bradu.

– Čim pomoli neko od njih svoju prokletu crvenu glavu, ustreliću ga kao prerijskog zeca.

Meksikanac naravno nije znao da je on taj prerijski zec i to sateran u udoljicu bez izlaza, u klopku. On to nije znao, ali su Indijanci za to znali. Poznavali su ove planine, svaki usek, svaku klisuru. Odavde izlaza nije bilo, postojao je samo jedan put kojim je Sančez došao, i na čijem kraju su se sada nalazili zaklonjeni indijanci.

– Čekaćemo dok se noć spusti – rekao je stari Indijanac. – Ne može nam umaći.

Razbojnik Hoze Sančez ispalio je u prazno i poslednji metak, pucajući u kamenu gromadu iza koje su se pritajili Indijanci. Ostao je samo

nož. Međutim, i Indijanci su imali noževe, i njima rukovali daleko bolje od Hozea.

Odbacio je pušku, naslonio se na kameni zid i počeo da uvija cigaretu. Onda odjednom je čuo topot kopita. Prokletstvo, samo mu je još to nedostajalo. Oni crveni psi dobijaju pojačanje.

*

Maršal i njegova dva pratioca takođe su čuli pucnjavu u planinama.

– To može biti samo Holidej.

– Vaše kombinacije, Fenere, su prilično jednostrane – prekida ga Ivel odlučno. – To bi isto tako mogao biti i Meksikanac.

Prošlo je nekoliko minuta od kako je ispaljen poslednji hitac. U planinama je postojalo neprijatno tiho. Prvo što je Holidej čuo bilo je rzanje konja. Odmah je legao na kameno tlo. Bio je to indijanski konj, koji je rzanjem opominjao svoga gospodara da se približava stranac.

Dvojica Indijanaca približiše glave jedan drugome.

– Neko je za našim leđima – šaputao je stariji jedva čujno sinu svoga poglavice. – Idem da pogledam.

Nestao je nečujno u mrak, puzeći kao zmija.

Ipak, Holidej ga je čuo. Uskoro je čuo i prigušeno disanje Indijanca u neposrednoj blizini. To može biti samo Indijanac, proletelo mu je kroz glavu, jer, nema tog belca, koji može tako nečujno da se šunja.

Znači, njegovi gonioci su naleteli na Indijance.

Tu u planinskom masivu završavala se slobodna teritorija za belce, i nijedan ne bi smeo da pređe preko planinske staze na drugu stranu, ako mu to Indijanac ne dozvoli. Jedini mogući put bio je nazad. Tu na ovoj granici završavala se ne samo teritorija belih, nego i nadležnosti maršala iz Fort Grifina.

Svaki drugi čovek na njegovom mestu iskoristio bi šansu da ode dalje i spase svoju kožu. Dok Holidej – ne. Ljudi su u nevolji. To što su mu za petama, više nije bilo važno. Konačno oni su smatrali da ovom poterom izvršavaju zakon.

Kada se Indijanac vratio do sina svoga poglavice, ovaj ga upita.

– Jesi li nekog video?

– Ne, mora da je neka životinja.

– Možda je ptica – pretpostavljao je sin poglavice.

– Ne, to je nešto drugo, osećam. Trebalo je da se odrekemo puške, koju nam je oteo bledoliki.

Maršal se pedalj po pedalj probijao napred, onda je ugledao vrh užarene cigarete na nekoliko jardi ispred sebe. Za trenutak mu se učinilo da je to Holidej, no, odmah je odbacio takvu misao. Nikada slavni kockar ne bi bio tako neoprezan da oda svoj položaj žarom cigarete.

To je Meksikanac!

Kada ga je oslovio, Sančez se obradovao, smatrajući da mu tu leži spas.

– Zovem se Sančez. Brzo uđite

ovde. Samo nekoliko jardi dalje, na stazi leže pritajeni Indijanci.

Maršal je hteo da ga upita gde je Holidej, ali je prvo poslušao savet.

– Ja sam maršal iz Fort Grifina. Gde je Dok Holidej?

– Ne znam – uzvрати Meksikanac. Onda mu sinu ideja da je maršal morao proći pored mesta okršaja i video mrtvaca. Učinilo mu se to najboljom prilikom da natovari ubistvo Džordžijancu na savest.

– Ali, morali ste se sresti s njim? – rekao je maršal.

– Možda je kod Kiova, nije isključeno da ih je nahuškao na nas. Nisam mogao da poznam ljude koji su u noći pucali na nas.

– Kada je to bilo?

– Prošle noći. Kas je bio na mestu mrtav, a ja sam se u poslednjem trenutku spasao.

– Ko je pucao kad sam ja jahao uz planinsku stazu u sumrak.

– Ja – ote se banditu. Odmah je zažalio što je to kazao.

– Vi ste pucali? Pa, vi više niste imali oružje!

– To je tačno – mucao je Sančez. Jedan od Indijanaca je prilikom bekstva izgubio pušku.

– Ja sam mislio da ste vi bežali – primeti Ivel podozrivo.

– O onome što se dogodilo možemo kasnije. Važnije je da razmotrimo položaj u kome se obojica nalazimo.

– Kako obojica?

– Da, obojica. Ubeđen sam da nas crvenokošci neće pustiti da izađemo iz klanca.

– Ja ću pokušati da nađem izlaz, a vi ostanite ovde. Vratću se.

– Ostavite mi vaš „kolt“, maršale, jer za pušku više nemam municije. Šta da radim, ako me napadnu?

Naravno, Meksikanac je prećutao da u džepu ima nož.

Čuvar zakona mu preko volje dade oružje.

Maršal je ispitivao teren uzalud, tragajući za izlazom iz ove „mišolovke“.

Vratio se do razbojnika govoreći.

– Grom i pakao, upali smo u gadnu nevolju!

– Čorbu nam je zakuvao onaj prokleti Holidej – podbadao je Sančez.

– Holidej? – ponovi maršal zamišljeno, a onda odjednom ustade stavi šake na krajeve usana i počeo da viče kroz noć.

– Dok Holideje, ovde je maršal Ivel! Odustanite od borbe. Ludo je to što činite.

*

Holidej je naravno čuo ovaj poziv, ali, nije odgovorio. Saznao je bar jedno. Ivel je smatrao da je on zaposeo prolaz, pa zbog toga ne mogu nazad.

I Indijanci su sve čuli, ali naravno nisu znali šta to treba da znači.

Samo se jedan od svih zadovoljno u sebi smeškao – Sančez.

– Vi niste došli sami? – iznenada je upitao čuvara zakona.

– Ne, ostali su nekoliko jardi iza.

Pre nego što su mogli bilo šta da

preduzmu, neka nevidljiva ruka povuče maršala na zemlju.

Indijanac je iskoristio lakomislenost belaca.

Odjednom, nastade pakao. Vatra je sevala iz revolverskih i pušćanih cevi. Jedan Indijanac kriknu, pa se zanese i pade na tlo. Drugi, udari kundakom puške Ivela po glavi, i nastavi da trči. Uleteo je pravo u naručje Genanu i Feneru. Istina, vlasnik konjušnice i trgovac umeli su kao i svi ljudi na Zapadu da rukuju „koltom“, ali nipošto nisu bili uvežbani borci. Otimaajući se kao divlja mačka i udarajući levo i desno, crvenokožac je uspeo da im izbije „koltove“ iz ruku, a onda iščezne u mrak.

Jedini koju je ovu situaciju iskoristio bio je razbojnik. Međutim, počinio je grešku time što je onesvešćenom maršalu skinuo opasač, da bi ponovo napunio „kolt“.

Trebalo je da beži, možda bi mu onda uspelo da umakne crvenokošcima.

Maršal se ponovo osvestio i počeo da doziva u noć.

– Sančeze, gde ste?

Nalazio se svega nekoliko jardi dalje, ali, nije odgovorio.

Javio se Mek Genan.

– Prokletstvo maršale, jeste li tu? Hteo je nešto da pita kada se gore sa staze, kroz noć oglasi Indijanac. Bio je van sebe, zbog toga što je sin njegovog poglavice poginuo.

– Vi ste to tražili, prokleti beli psi! Sada ćete svi umreti. Jedan od

vas je pokušao da nas ubije, a mi smo imali milosti. Hteli smo samo da dobijemo našu pušku nazad. Mogli ste mirno da nastavite put, jer nema rata između vas i crvenih ljudi. Hteli smo našu pušku nazad, onu koju nam je bledoliko oteo, no, sada u ime svog plemena, plemena Kiova, iskopaću ponovo ratnu sekuru.

Mek Genan je bio zaprepašćen i užasnut.

– Do đavola, šta je sada ovo, o kakvoj pušci, o kakvoj pušci on to govori? Gde je Dok Holidej?

Ivel nije umeo da mu odgovori. Samo je jedna osoba mogla da objasni, protumači neobične reči Indijanca, beli razbojnik Hoze Sanchez. Učinio je to na svoj način, prikazujući se time u pravoj boji.

– On govori o puški, sa kojom bih vas ja sigurno oterao u pakao da sam imao samo još tri metka. A sada me slušajte, vi praznoglavci. Ja stojim iza jednog velikog kamena i vaše obrise mogu jasno da razaznam, jer je tamo gde ste svetlije nego iza ovog prokletog kamena.

Ivel ga prekide. Izrekao je ono što ga je mučilo celim putem kroz planine.

– Vi ste ustrelili vašeg prijatelja?

Razbojnik se nasmeja grohotom. Smislio je ovo ovde da bude jedan deo osвете za sve one godine koje je odležao u Seskatevi.

– Da, ja sam ga ustrelio. Nisam istina, to hteo, bilo je slučajno. Ali, nije ni šteta za njega. Što se vašeg

Holideja tiče, možete ga dozivati sve dok ga crvenokožac ne skalpira.

Maršal priđe Mek Genanu i došapnu mu.

– Imate li „koltove“?

Trgovac je uzvratio.

– Ne. Indijanac nam je izbio oružje iz ruku.

– Raziđite se! – zagrme razbojnik. – Sada ćete činiti tačno ono što vam ja naredim. U protivnom ću vam sasuti usijano olovo među rebra.

– Šta smerate? – pitao je maršal, proklinjući u sebi trenutak kada se odlučio da krene u poteru.

Razbojnik se i dalje kikotao.

– Želim da se iz ove mišolovke izvučem. A to ću uspeti samo ako vas žrtvujem onoj crvenoj zveri. Možete da se borite s tim lupežom, dvojicu će sigurno srediti, a treći mora da ga gurne u provaliju. Ako mu ne uspe, ubiću ga.

Maršal je razbijao glavu kako da se izvuče iz ovoga. Morao je da razgovara sa crvenokošcem, to je bio jedini izlaz.

– Crveni čoveče, hteo bih da ti nešto kažem...

Metak mu skide šešir sa glave.

– Ako samo još jednom otvorite usta, maršale, bićete mrtvi, to važi i za ostale.

Ponovo se oglasio Indijanac.

– Vi bledoliki ste gori od kojota u prerijama i od orlušina u planinama. Čuo sam vaše reči, to su reči koje nikada nisu izgovorene među crvenim ljudima.

Ovaj čovek je u pravu, pomisli maršal.

Indijanac je nastavio.

– Belac, koji sopstvenu braću ugrožava, neće uspeti da umakne, on će umreti prvi, i...

Indijanac je tako naglo prekinuo rečenicu, da je maršal Ivel, iznenađeno podigao glavu.

XII

Za vreme puškaranja Džordžijanac je iskoristio situaciju da sledi Indijanca. Istina, nije uspeo da spreči da se odigrava sve ono što se odigralo, ali, sada se nalazio samo nekoliko koraka iza Kiova. I on je razabrao svaku reč, pa mu je bilo jasno šta se zbiva i šta se još može dogoditi. Bilo mu je teško da udari iz zasede crvenog čoveka, jer je bio u pravu. Udario ga je drškom revolvera. Crvenokožac klonu ne pustivši ni glasa.

Ponovo se iz mraka zaori glas.

– Dobro veče, gospodo, vaš crveni prijatelj je dobio pojačanje. Šta mislite o tome, Sančeze?

Razbojnik opsova žestoko.

– Dok Holidej!

Razbojnik se pribrao veoma brzo. On je jedini odgovorio Holideju.

– Karte su u mojim rukama, Dok. Ovu trojicu tipova ovde mogu da poubijam.

Mek Genan i Fener su međusobno šaputali. Sada su mislili samo na sopstvenu kožu.

– Pustite ga da beži, maršale, nemamo volje da nas ovde poubija u

ovoj proklesoj rupi. Šta nas se ovaj čovek, uostalom, tiče.

Maršal nije odgovorio odmah. Unutrašnja borba u njemu bila je jaka. Ipak, popustio je pod pritiskom.

– U redu, neka ide – rekao je muklo i naslonio se na stenu.

– Šta to treba da znači, maršale? – pitao je Sančez. – Ko mi garantuje da ćete držati reč i nećete me slediti dalje?

– Ja! – uzviknu Ivel, ne mogavši da se obuzda. – Ja ću zbog ovog prijavog postupka odbaciti zvezdu zauvek, ali, ne vidim drugog izlaza.

Razbojnik je još uvek oklevao.

– Šta ako Doku Holideju padne na pamet da puca na mene?

– Prokletstvo, onda ćete biti mrtvi – procedi maršal. – Na vašem mestu ne bih toliko pitao, nego uhvatio maglu.

– U redu, ići ću, ali ako samo čujem topot kopita pucaću bez milosti.

Razbojnik zađe iza kamena i krenu prema izlazu iz useka, držeći „kolt“. Odjednom se ukočio od užasa. Zastao je i osluškivao.

Oči su mu se poslednjih sati tako navikle na mrak, da je mogao s ovog mesta da vidi Holideja.

Nebesa, ali ovaj čovek ima nerve. Mogao se negde sakriti.

Da li da sada pucam, proletelo mu je kroz glavu.

Džordžijanac kao da mu je sa velikog rastojanja uspeo da pročita misli.

– Ja sam brži, amigo, nemoj to zaboraviti.

– Moj konj! – jeknu Meksikanac.

– Gde je on?

– Iza klanca.

– Neka ga jedan od one trojice izvuče – uzvratilo je kockar kratko. Bio je krajnje nezadovoljan ovim ishodom. Ipak, nije mogao da spreči Sančezovo bekstvo, jer, nipošto nije hteo da dozvoli da ubije bilo koga od trojice nedužnih bez oružja. Znao je da bi Sančez to učinio bez oklevanja.

Iako je Meksikanac, zasada dobio igru, ucenjujući Holideja životima maršala i dvojice građana iz Fort Grifina, bilo mu je ipak hladno oko srca.

*

Kiova Indijanac se osvestio. Osetio je mukli bol u potiljku. U prvom trenutku nije mogao da se seti šta se dogodilo. Kada se setio, znao je da se belac nalazi u blizini. Indijanac je ležao nepomično i osluškivao, a onda razaznao Holidejevu siluetu. Odmah zatim čuo je topot kopita. Bešumno se uspravio i ostao da stoji priljubljen uz stenu.

Sančez je vodio konja puteljkom nedaleko od Holideja. Kada je odmakao nekoliko jardi, stavio je nogu u uzengiju.

U neposrednoj blizini, nalazio se Indijanac kojeg nije video. U uzbuđenju je potpuno zaboravio na njega.

Crvenokožac se baci na Sančeza kao panter. Obojica su pali na zemlju. Meksikanac se očajnički borio kao lav. Uspelo mu je čak i da izvuče „kolt“. Odjeknuo je pucanj, i metak se zari u Indijančevu mišicu. Taj prodorni bol kao da je Kiovi doneo natčovečansku snagu. Udarao je svojom snažnom pesnicom kao čekićem razbojnika po licu.

Indijanac je držao rukama Meksikanca za grudi. Ovaj oseti kako mu tlo izmiče ispod nogu, kako visi u praznom.

– Ne! – kriknuo je u paničnom, smrtnom strahu.

To kao da je osvetilo izbezumljenog Indijanca. Grčevito je pokušavao da teško Meksikančevo telo povuče nazad sa ivice provalije. Nije mu uspelo. Obojica su se sunovratili u ambis. Sa dna nije dopro više nikakav krik. Nastala je grobna tišina.

*

Idućeg jutra maršal je sahranio obojicu. Dok Holidej je još u toku noći odjahao dalje, a da niko nije pokušao da ga spreči. Povratak maršala i dvojice građana u Fort Grifinu proteklo je u ćutanju, bez reči. Kada je kasnije u njihovom društvu neko pomenuo ime čoveka iz Džordžije, samo bi oborili glave...

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 130

izlazi 7. septembra 1982.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
